

Migratieradar Asiel winter 2025

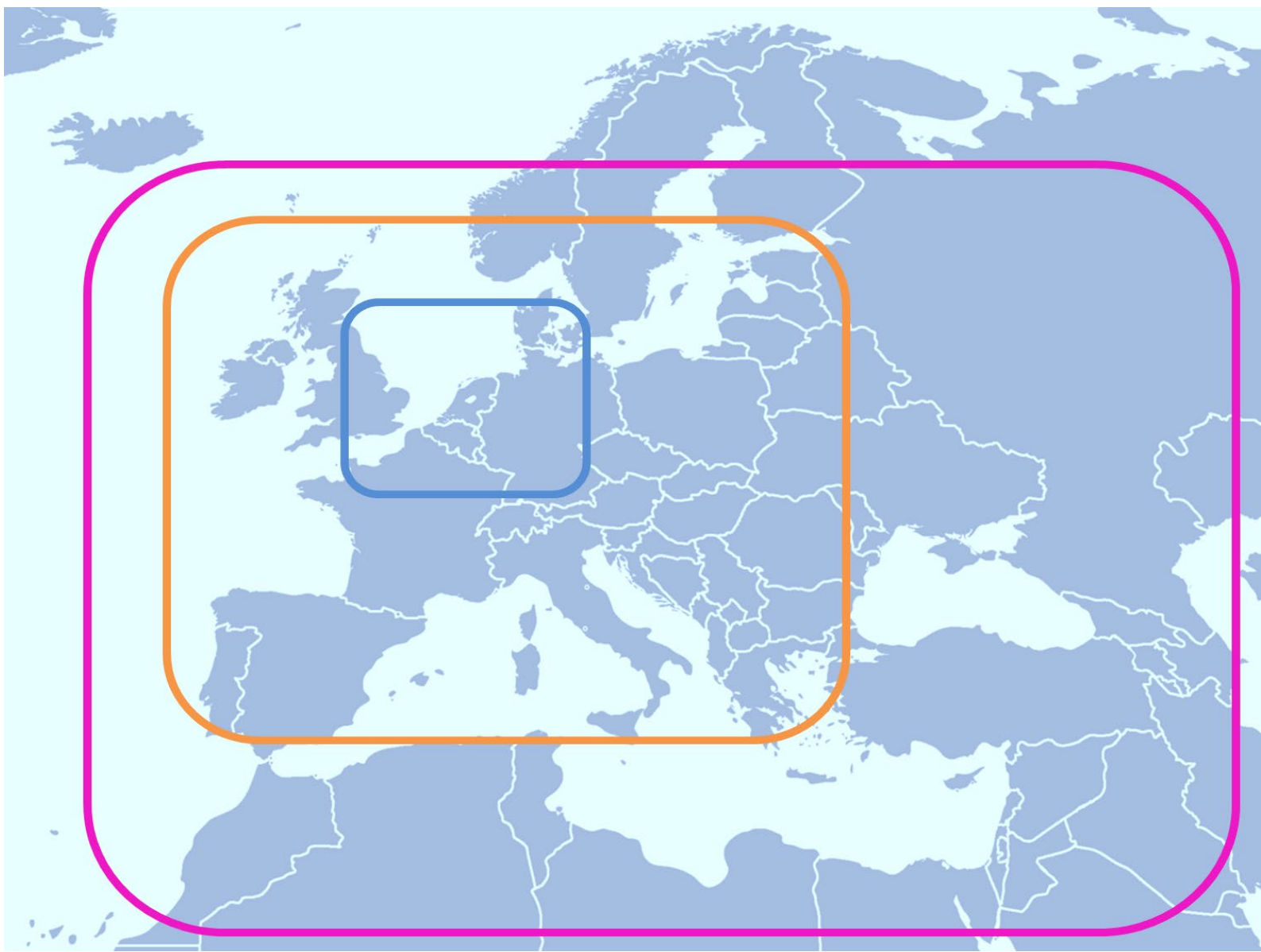
Ontwikkelingen september tot en met december 2024 en
verwachting van asielgerelateerde migratie

Koninklijke Marechaussee

Immigratie- en Naturalisatiedienst
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Colofon

titel	Migratieradar Asiel winter 2025: Ontwikkelingen september - december 2025 en verwachting van asiel gerelateerde migratie
status	openbaar
auteurs en redactie	IND/SUA/O&A
coauteurs	Team Onderzoek en Expertise Land en Taal (TOELT) van de IND Koninklijke Marechaussee (KMar)
contactgegevens	IND SUA Onderzoek & Analyse Ministerie van Justitie en Veiligheid Immigratie en Naturalisatiedienst Turfmarkt 147 2511 DP Den Haag Postbus 16275 2500 BG Den Haag migratieradar.oena@ind.nl

Inhoud

1	INLEIDING.....	6
1.1	AANLEIDING EN DOELEN	6
1.2	BRONNEN EN METHODEN	6
1.3	OPBOUW MIGRATIERADAR	6
2	RELEVANTE ONTWIKKELINGEN IN HERKOMST- EN TRANSITLANDEN.....	7
2.1	ZUID-AMERIKA	7
2.1.1	Colombia	7
2.2	SUB-SAHARA AFRIKA	8
2.2.1	Eritrea	8
2.2.2	Ethiopië	8
2.2.3	Nigeria	9
2.2.4	Somalië	10
2.3	NOORD-AFRIKA	10
2.3.1	Algerije	10
2.3.2	Libië	11
2.3.3	Marokko	11
2.3.4	Soedan	12
2.3.5	Tunesië	13
2.4	AZIË	14
2.4.1	Afghanistan	14
2.4.2	Pakistan	14
2.5	MIDDEN-OOSTEN	15
2.5.1	Egypte	15
2.5.2	Irak	15
2.5.3	Iran	16
2.5.4	Jemen	17
2.5.5	Libanon	17
2.5.4	Palestijnse gebieden	17
2.5.5	Syrië	18
2.5.6	Turkije	18
2.6	EUROPA	18
2.6.1	Belarus	18
2.6.2	Moldavië	19
2.6.3	Oekraïne	19
2.6.4	Russische Federatie	20
3	EERSTE ASIELAANVRAGEN OP NEDERLANDSE LUCHTHAVENS	21
3.1	EXTRA-SCHENGEN ROUTES	23
3.2	INTRA-SCHENGEN ROUTES	24
4	ONTWIKKELINGEN IN EUROPA	25
4.1	(BELEIDS)ONTWIKKELINGEN IN EUROPA	25
4.1.1	Passagiersgegevens	25
4.1.2	Schengen	25

4.1.3	Migratiefonds Afrika.....	25
4.1.4	Syrië	26
4.1.5	Georgië.....	26
4.1.6	Grenzen met Rusland en Belarus	27
4.2	(BELEIDS)ONTWIKKELINGEN IN EUROPESE LANDEN.....	27
4.2.1	Grenscontroles binnengrenzen	27
4.2.2	België	27
4.2.3	Cyprus	28
4.2.4	Denemarken.....	28
4.2.5	Duitsland	28
4.2.6	Frankrijk	29
4.2.7	Griekenland.....	29
4.2.8	Hongarije	29
4.2.9	Italië	30
4.2.10	Oostenrijk.....	30
4.2.11	Polen	30
4.2.12	Zweden.....	31
4.3	ASIELAANVRAGEN IN DE EU+	32
4.3.1	Asielaanvragen	32
4.3.2	Kenmerken aanvragers.....	33
5	ONTWIKKELINGEN IN NEDERLAND	38
5.1	(BELEIDS)ONTWIKKELINGEN IN NEDERLAND.....	38
5.1.1	Nieuwe asielwetgeving	38
5.1.2	Strategie.....	38
5.1.3	Terugkeer- en herintegratieondersteuning.....	39
5.1.4	Afghanen.....	39
5.1.5	Jurisprudentie	39
5.1.6	Grenscontroles.....	39
5.1.7	Landenbeleid.....	40
5.1.8	Besluit- en vertrekmoratoria.....	40
5.1.9	Derdelanders uit de Oekraïne	40
5.2	EERSTE ASIELAANVRAGEN	41
5.2.1	Nationaliteiten.....	41
5.2.2	Asielaanvragen van alleenstaande/-reizende minderjarigen	45
6	UITGELICHTE NATIONALITEITEN.....	49
6.1	SYRIËRS	49
6.1.1	Ontwikkelingen	49
6.1.2	Routes	51
6.1.3	Asielaanvragers in de EU en Nederland.....	52
6.2	TURKEN.....	56
6.2.1	Ontwikkelingen	56
6.2.2	Routes	56
6.2.3	Asielaanvragers in de EU en Nederland.....	57
6.3	LIBANON	61
6.3.1	Ontwikkelingen	61
6.3.2	Routes	62
6.3.3	Asielaanvragers in de EU en Nederland.....	63

7	VERWACHTINGEN	66
7.1	PUSHFACTOREN	66
7.2	POLITIEKE ONTWIKKELINGEN BINNEN EUROPA	66
7.3	PROGNOSE	67
BIJLAGE I	OVERZICHT UITGELICHTE NATIONALITEITEN	68

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doelen

Asielmigratie is een complex fenomeen. Politici, beleidsmedewerkers en uitvoeringsinstanties in de migratieketen hebben behoefte aan een zo goed mogelijk inzicht in deze migratievorm. Daarnaast bestaat de behoefte aan onderbouwde verwachtingen, waardoor uitvoeringsorganisaties in de asielketen zich mogelijk kunnen voorbereiden op wat er de komende periode kan gebeuren. Een aantal producten geeft al dergelijke inzichten en/of verwachtingen. Zo publiceert DG Migratie een prognose voor het aantal asielaanvragen dat Nederland de komende jaren kan verwachten en stelt deze zo nodig bij.¹ Ook publiceert de IND iedere maand het aantal asielaanvragen in Nederland van de voorgaande maand² en publiceren de EUAA en Eurostat cijfers van de aantallen asielaanvragen in de EU(+). Frontex rapporteert over irreguliere migratie aan de Europese buitengrenzen, terwijl het Ministerie van Buitenlandse Zaken en TOELT rapporteren over de situatie in herkomst- en transitlanden van asielzoekers. Deze informatie wordt veelal afzonderlijk aangeboden. De Migratieradar Asiel brengt de diversiteit aan ontwikkelingen samen om de aantallen asielaanvragen van de afgelopen maanden te duiden, in perspectief te plaatsen, en een verwachting voor de komende maanden te formuleren. Aan de verwachtingen kunnen geen rechten worden ontleend. In iedere editie van de Migratieradar Asiel worden ook enkele nationaliteiten uitgelicht. Deze versie van de Migratieradar is departementaal vertrouwelijk, omdat een deel van de gebruikte data niet openbaar is. Hiernaast is er een openbare versie, waaruit deze vertrouwelijke gegevens zijn verwijderd.³

1.2 Bronnen en methoden

Voor een helder beeld van de asielinstroom in Nederland zijn in de Migratieradar ontwikkelingen in diverse werelddelen en op diverse terreinen, zoals politiek, migratiebeleid, maatschappelijke impact en de recente asielinstroom, samengebracht. Kwalitatieve ontwikkelingen zijn verzameld uit politieke stukken, nieuwsbrieven, mediaberichten en bestaande rapportages. Kwantitatieve ontwikkelingen zijn gebaseerd op cijfers uit databases van onder andere de IND, EUAA⁴, Eurostat, de Koninklijke Marechaussee (KMar) en Frontex. Het gebruik van deze gegevens is primair bedoeld om trends weer te geven. De absolute aantallen in de tekst zijn bij eigen berekeningen afgerond op tientallen. In grafieken en onderliggende berekeningen zijn aantallen afgerond op eenheden.

1.3 Opbouw Migratieradar

De hoofdstukken 2 tot en met 5 geven een overzicht van alle ontwikkelingen en zijn ingedeeld op geografische basis. Hoofdstuk 2 beschrijft relevante ontwikkelingen in een aantal belangrijke herkomst- en transitlanden buiten de EU. In hoofdstuk 3 staan gegevens over asielaanvragen die na aankomst per vliegtuig in Nederland worden gedaan. Hoofdstuk 4 schetst de ontwikkelingen in de EU en EU-lidstaten wat betreft beleid en aantallen asielaanvragen, hoofdstuk 5 schetst de ontwikkelingen in Nederland. Vervolgens worden in hoofdstuk 6 enkele nationaliteiten uitgelicht. In hoofdstuk 7 volgt een vooruitblik naar de te verwachten asielinstroom in Nederland voor de komende maanden.

¹ Ministerie van Justitie en Veiligheid, Meerjaren productie prognose (MPP).

² IND, Asieltrends.

³ De openbare versie wordt gepubliceerd op IND.nl

⁴ Dit betreffen vrij recente, voorlopige en niet gevalideerde cijfers. Hierdoor zouden latere, gevalideerde gegevens (iets) af kunnen wijken van de in dit rapport gerapporteerde.

2 Relevante ontwikkelingen in herkomst- en transitlanden

Verschillende factoren spelen een rol wanneer mensen binnen hun land ontheemd raken of besluiten te emigreren. Uit wetenschappelijke bronnen blijkt dat de veiligheidssituatie in een land de grootste invloed heeft op de keuzes van asielmigranten ten aanzien van vertrek, doormigratie en waar zij zich (uiteindelijk) vestigen.⁵

In dit hoofdstuk worden relevante ontwikkelingen uit met name de maanden september tot en met december van 2024 in een aantal herkomst- en/of transitlanden⁶ beschreven die van invloed zouden kunnen zijn op de asielinstroom naar Europa, dan wel naar Nederland. Niet alle ontwikkelingen zullen op korte termijn impact hebben op de asielinstroom in Nederland, ze zijn wel van belang voor het actuele beeld. Verder zijn sociale netwerken⁷ en de financiële situatie van (potentiële) asielmigranten van invloed op de beslissing om te emigreren/vluchten.⁸ In dit hoofdstuk zijn de landen in alfabetische volgorde per regio gerangschikt. De regio's zijn achtereenvolgens Zuid-Amerika, Sub-Sahara Afrika, Noord-Afrika, Azië, het Midden-Oosten en Europa. De besproken landen zijn gekozen omdat hun inwoners behoren tot de top 20-nationaliteiten van asielaanvragers in Nederland of omdat het belangrijke doorreislanden zijn op weg naar Europa en Nederland.

2.1 Zuid-Amerika

2.1.1 Colombia⁹

Eind 2024, begin 2025 maakten de media in Colombia de balans op na tweeënhalf jaar bewind van president Gustavo Petro.¹⁰ Petro beloofde bij zijn aantreden dat hij voor eens en altijd de periode van zestig jaar van geweld zou beëindigen door middel van een Paz Total (totale vrede).¹¹ Er zijn begin 2025 nog grote uitdagingen. Het aantal gewapende groeperingen neemt toe. Er zijn niet alleen drie grote groepen (ELN, Clan del Golfo, dissidente FARC (EMC en la Segunda Marquetalia)), maar daarbinnen zijn ook de twee grootste dissidente FARC-groeperingen weer opgesplitst in kleinere groepen, waardoor onderhandelingen over vrede een nog grotere uitdaging zijn.¹² De regering Petro had het idee dat met het uitnodigen van de verschillende gewapende groeperingen aan de onderhandelingstafel de kans op vrede zou toenemen en het geweld zou afnemen. Dit is niet gebeurd. De groeperingen ontlenen hun bestaansrecht aan het met geweld uitoefenen van sociale controle over de bevolking.¹³ Juist gevallen van afpersing en ontvoering zijn toegenomen gedurende de regeringstermijn van Petro. Ook heeft er een uitbreiding van het aantal illegale economieën¹⁴ plaatsgevonden. Het aantal moorden in gebieden waar

⁵ Verwey-Jonker Instituut, 2023. Invloed asielbeleid op migratie naar Nederland: Wetenschappelijke inzichten in migratiedrivers, p. 4.

⁶ In grote lijnen is gekeken naar de 20 landen waar de grootste aantallen asielzoekers in Nederland vandaan komen.

⁷ Zie ook Verwey-Jonker Instituut, 2023. Invloed asielbeleid op migratie naar Nederland: Wetenschappelijke inzichten in migratiedrivers, p. 5.

⁸ IOM, s.a. Using big data to estimate migration "push factors" from Africa, p. 105.

⁹ Bron voor deze en andere vlaggen in dit rapport is de website Flagpedia, url

¹⁰ Zie bijvoorbeeld

InSight Crime, Los esfuerzos de paz de Colombia provocan disputas y divisiones criminales, 09-01-2025, url

EFE, El ocaso de la paz total: Colombia revive la frustración de no ver el fin del conflicto, 22-12-2024, url

EE, Paz Total: 12 retos que definirán la seguridad en el gobierno Petro en 2025, 31-12-2024, url

¹¹ EFE, El ocaso de la paz total: Colombia revive la frustración de no ver el fin del conflicto, 22-12-2024, url

¹² EFE, El ocaso de la paz total: Colombia revive la frustración de no ver el fin del conflicto, 22-12-2024, url

Infobae, Los retos de la paz en Colombia: avances y dificultades en los diálogos entre el Gobierno Petro y los grupos armados, 31-12-2024, url

¹³ EFE, El ocaso de la paz total: Colombia revive la frustración de no ver el fin del conflicto, 22-12-2024, url

¹⁴ Bijvoorbeeld de handel in cocaïne en illegale mijnbouw.

gewapende groeperingen opereren blijft hoog en burgers worden nog steeds in grote aantallen¹⁵ gedwongen verplaatst als gevolg van het geweld.¹⁶

Venezolanen in Colombia

In november 2024 bevonden zich 2.800.000 Venezolanen in Colombia.¹⁷ Dat is ongeveer vergelijkbaar met het aantal van augustus 2024.¹⁸

2.2 Sub-Sahara Afrika

2.2.1 Eritrea

Sinds de vorige Migratieradar is de binnenlandse politieke situatie in Eritrea niet veranderd. Daarom blijven de belangrijkste redenen voor mensen om het land te ontvluchten onverminderd van kracht. Ondanks het uitblijven van verbeteringen op het gebied van mensenrechten in Eritrea, heeft Turkije in de verslagperiode meer dan 300 Eritreeërs gedeporteerd, terwijl 50 personen die nog in detentiecentra vastzitten hetzelfde risico lopen.¹⁹

In november 2024 was het twee jaar geleden dat het vredesakkoord tussen de Tigray People's Liberation Front (TPLF) en de Ethiopische staat werd getekend. Eritrea trok in deze oorlog ook ten strijde tegen de TPLF en heeft veel dienstplichtigen en reservisten ingezet.²⁰ Twee jaar na het tekenen van het vredesakkoord is er nog geen demobilisatie van de Eritrese troepen.

President Isaias Afewerki heeft in oktober de presidenten van Egypte en Somalië ontvangen om afspraken te maken over het gezamenlijk bestrijden van terrorisme in Somalië en het versterken van de instellingen in het land.²¹ In het verleden heeft Eritrea de aan Al Qaeda gelieerde Somalische militante groep Al Shabaab financiële en logistieke hulp verleend,²² terwijl Ethiopië de regering in Mogadishu al jaren in haar strijd tegen deze groepering steunt. Door deze bijeenkomst zijn de spanningen tussen de samenwerkende landen en Ethiopië hoog opgelopen.²³

Twee districten in Tigray beschuldigen Eritrese troepen van het uitbreiden van de gebieden waarover zij controle uitvoeren en het verstrekken van Eritrese identiteitskaarten.²⁴

2.2.2 Ethiopië

In de verslagperiode werd Ethiopië geteisterd door conflicten met Eritrea, Egypte en Somalië. Somalië is woedend omdat Ethiopië begin 2024 een voorlopige overeenkomst heeft gesloten met de zelfuitgeroepen republiek Somaliland om een deel van haar kustlijn te pachten. Somalië ziet Somaliland als een deel van haar grondgebied. Ondertussen liggen Addis Abeba en Caïro al meer dan tien jaar met elkaar overhoop over de bouw van een enorme hydro-elektrische stuwdam in de rivier de Nijl op Ethiopisch grondgebied. Egypte ziet dit als een mogelijke bedreiging voor de hoeveelheid water die door de rivier stroomt, waarvan het afhankelijk is. Eritrea en Ethiopië zijn al sinds decennia met elkaar in een koude oorlog verwickeld, met als enige onderbreking het begin van de regeerperiode van premier Abiy en de gezamenlijke strijd tegen de TPLF.²⁵ In Asmara werden in oktober afspraken gemaakt tussen Eritrea, Egypte en Somalië: dit werd door Ethiopië gezien als samenwerking tegen Ethiopië. Nadat Egypte wapens en munitie had geleverd aan Somalië, bombardeerden Ethiopische troepen de plaats Doolow in Somalië. Wat de achterliggende reden hiervan was is niet bekend, maar gezien de recente ontwikkelingen wordt dit incident omschreven als de Ethiopische reactie op het groeiende

¹⁵ 8,805,517 personen tot en met 31-12-2024 vanaf inwerkingtreding van Ley 1448/2011. Bron: Unidad para las Víctimas, Víctimas por Hecho Victimizante - Fecha Corte 31/12/2024, 31-12-2024, [url](#)

¹⁶ El País, '¿Plomo es lo que viene?' Un balance a dos años de la paz total, 06-01-2025, [url](#)

Pares, ¿Plomo es lo que viene? Balance y retos de la política de paz total 2022-2024, 16-07-2024, [url](#)

¹⁷ R4v, Refugiados y migrantes de Venezuela, Evolución de las cifras en los 17 países r4v, 03-12-2024, [url](#)

¹⁸ Idem

¹⁹ Garow online, UN Report: Turkey forcibly deports over 300 Eritreans, 25 december 2024, [url](#)

²⁰ BBC, Eritrea's mass mobilisation amid Ethiopia civil war, 16 september 2022, [url](#)

²¹ BBC, Eritrea, Egypt and Somalia cement 'axis against Ethiopia', 10 oktober 2024, [url](#)

²² Stockholm International Peace Research Institute, Arms embargo on Eritrea, 17 november 2018, [url](#)

²³ BBC, Eritrea, Egypt and Somalia cement 'axis against Ethiopia', 10 oktober 2024, [url](#)

²⁴ BBC, Eritrea 'working to expand' land control in Ethiopia's Tigray, 22 september 2024, [url](#)

²⁵ BBC, Eritrea, Egypt and Somalia cement 'axis against Ethiopia', 10 oktober 2024, [url](#)

partnerschap tussen de drie genoemde landen.²⁶ In december heeft president Erdogan bemiddeld tussen premier Abiy en de Somalische president Hassan Sheikh Mohamud, waarna de bewindslieden hebben afgesproken de problemen tussen beide landen in vriendschap en vertrouwen op te lossen.²⁷ Het aantal ontvoeringen voor losgeld is in heel Ethiopië toegenomen, sommige media spreken zelfs van een epidemie.²⁸ Inmiddels wordt ook Addis Abeba hierdoor geplaagd.²⁹

In november 2024 zijn er honderden Eritreeërs in Addis Abeba willekeurig opgepakt; een deel van hen is weer vrijgelaten. Daarnaast lopen Eritreeërs het risico om door de politie te worden ontvoerd, waarna er een exorbitant hoog bedrag voor de borgtocht wordt geëist. Tevens moeten Eritreeërs hoge sommen geld betalen om een exit visum te krijgen.³⁰ Nadat eerst het vliegverkeer tussen Ethiopië en Eritrea is gestopt, is nu ook het telefoonverkeer tussen beide landen platgelegd.³¹

Ethiopië vangt veel vluchtelingen uit omliggende landen, zoals Eritrea en Soedan, op. In het algemeen verloopt het registreren van vluchtelingenkinderen in Ethiopië moeizaam, volgens de UNHCR is slechts twaalf procent van de 576,000 kinderen geregistreerd in het 'Vital Registration System', waardoor zij risico lopen op staatsloosheid. Eerder was besloten om vluchtelingen en asielzoekers op te nemen in het nationale digitale identificatiesysteem en hen een digitale vluchtelingenidentiteitskaart te verstrekken met een uniek identificatienummer en biometrische gegevens.³²

In conflictgebieden en gebieden die recent te maken hebben gehad met conflict of droogte (Tigray, Amhara en Oromia) is de voedselsituatie nog steeds zorgwekkend.³³

Human Rights Watch beschuldigt de Ethiopische staat van mensenrechtenschendingen zoals standrechtelijke executies, seksueel geweld en willekeurige arrestaties. Met name in conflictgebieden, zoals in de regio Amhara, waar het Ethiopische leger tegen lokale Amhaarse Fano milities strijdt.³⁴

2.2.3 Nigeria

In december heeft de Economische Gemeenschap van West-Afrikaanse Staten (ECOWAS) de terugtrekking van Niger, Mali en Burkina Faso uit deze organisatie vanaf 29 januari 2025 goedgekeurd. Aan de drie landen werd echter tot juli 2025 de tijd gegeven om hun geplande terugtrekking uit het regionale blok te heroverwegen.³⁵ ECOWAS kent het principe van vrij reizen, wonen en werken in de lidstaten voor de wederzijdse onderdanen. Wat de beslissing van Niger, Mali en Burkina Faso voor gevolgen heeft voor Nigeria, dat een grens van ruim 1500 kilometer deelt met buurland Niger, valt te bezien. Niger is een belangrijk transitland voor de mediterrane migratieroute vanuit Nigeria.

In dezelfde maand heeft de Afrobarometer, een pan-Afrikaans onderzoeksnetwerk, een nieuw rapport gepubliceerd waaruit blijkt dat ruim de helft van de Nigerianen er wel eens serieus over nadenkt om te emigreren. Het percentage is sinds 2017 verdrievoudigd en de meest voorkomende reden is de wens om aan economische tegenslagen te ontsnappen en op zoek te gaan naar betere werkgelegenheid. Volgens het rapport komen de gedachten om te emigreren het meest voor onder de hoogst opgeleide burgers van het land, waarbij Noord-Amerika, Europa en het Midden-Oosten de populairste bestemmingen zijn.³⁶ Het Nigeriaanse bureau van statistiek publiceerde een maand eerder cijfers waaruit blijkt dat één op de vier Nigerianen van vijftien jaar en ouder bereid is zijn

²⁶ HCH24, Somalie/Éthiopie : Mogadiscio accuse Addis-Abeba d'avoir mené une attaque militaire à la ville de Doolow, 23 december 2024, [url](#)

²⁷ United Nations, Secretary-General Welcomes Announcement of Ankara Declaration between Ethiopia, Somalia to Resolve Differences through Friendship, Mutual Trust, 12 december 2024, [url](#)

²⁸ Nord Littoral, L'Éthiopie face à une « épidémie » de rapt, 6 oktober 2024, [url](#)

²⁹ BBC, Report says kidnapping cases rising in Ethiopia's capital, 11 december 2024, te raadplegen via Factiva: [url](#)

³⁰ Business News Africa, Eritrean refugees and ex-pats in Ethiopia face arrests, extortion, amid growing humanitarian crisis 3 december 2024, [url](#)

³¹ BBC, Eritrean Refugees describe police crackdown in Ethiopia, 29 november 2024, [url](#)

³² Addis Standard, UN agency warns of 'severe risks' as most refugee children in Ethiopia remain unregistered, 25 oktober 2024, [url](#)

³³ Family Early Warning System Network, Ethiopia Key Message Update: Crisis or worse outcomes persist amid slow recovery from past shocks, December 2024 [url](#)

³⁴ Human Rights Watch, Ethiopia: Gross Human Rights Violations Require the UN Rights Council's Urgent Attention, 25 september 2024, [url](#)

³⁵ Daily Trust, ECOWAS approves exit of Niger, Mali, Burkina Faso, 15 december 2024, [url](#), geraadpleegd op 14 januari 2025

³⁶ Premium Times, Over half of Nigerians want to emigrate – Report, 18 december 2024, geraadpleegd op 14 januari 2025, [url](#)

land tijdelijk of definitief te verlaten.³⁷ Al met al zijn dit aanzienlijke percentages in de wetenschap dat Nigeria ruim 230 miljoen inwoners telt.

2.2.4 Somalië

In november heeft het Somalische parlement een kieswet aangenomen die een één-persoon-één-stem systeem invoert en het huidige complexe indirecte stelsysteem vervangt. Het Oost-Afrikaanse land heeft nu nog een indirect kiesstelsel waarbij clanafgevaardigden de leden van het nationale parlement selecteren, die vervolgens de president kiezen. In het nieuwe systeem wordt de president rechtstreeks gekozen. De volgende presidentsverkiezingen staan gepland voor 2026.³⁸

In diezelfde maand werd in Somaliland de presidentsverkiezing gehouden die oorspronkelijk in 2022 zou plaatsvinden, maar werd uitgesteld vanwege politieke meningsverschillen. Somaliland verklaarde zich in 1991 onafhankelijk van Somalië. Somalië beschouwt Somaliland als een noordelijk afgescheiden regio en niet als een afzonderlijke natie. Oppositieleider Abdirahman Mohamed Abdullahi "Irro" heeft de zittende president met ruime meerderheid verslagen. De oppositieleider behaalde 63,92% van de stemmen. De International Election Observation Mission (IEOM) nam geen ernstige onregelmatigheden of electorale wanpraktijken waar.³⁹

Verder heeft de VN-Veiligheidsraad er unaniem mee ingestemd om binnen twee jaar de terugtrekking van zijn politieke missie in Somalië, Nations Assistance Mission in Somalia (UNSOM), te realiseren. De UNSOM werd in 2013 opgericht om de Somalische autoriteiten te helpen bij haar overgang naar democratie en rechtsstaat, na ruim twintig jaar met conflicten waarbij milities, islamitische groeperingen en criminele bendes betrokken waren. De beoogde einddatum van UNSOM is 31 oktober 2026.⁴⁰

2.3 Noord-Afrika

2.3.1 Algerije

Politieke Ontwikkelingen

President Tebboune heeft de presidentsverkiezingen van 7 september 2024 gewonnen met bijna 95% van de stemmen. De opkomst was 48%. Vooral jongeren bleven weg van de stembus. De verkiezingscampagne werd overschaduwd door repressie van oppositieleiden, journalisten en ngo's.⁴¹ In november werd een nieuwe regering geïnstalleerd.⁴² De Frans-Algerijnse schrijver en uitgesproken criticus van het Algerijnse regime Boualem Sansal is, bij aankomst in Algerije, gearresteerd op verdenking van aanvallen op de staatsveiligheid.⁴³ Prominent journalist Ihsan El Kadi is vrijgelaten na 22 maanden detentie.⁴⁴ Mensenrechtenorganisatie CIHRS publiceerde in november een rapport over de uitbreiding van de strategie van transnationale repressie, waarbij activisten, journalisten en mensenrechtenverdedigers in de diaspora systematisch worden aangepakt.⁴⁵ Eind december was de hashtag #manichradhi (ik ben ontevreden) viraal op social media, waarmee ontevredenheid over de repressie en economische malaise in Algerije wordt

³⁷ The Economic Times, One in Four Nigerians Aged 15 and Above Desires to Migrate – NBS Report, 22 november 2024, geraadpleegd op 14 januari 2025, [url](#)

³⁸ VoA, Somali parliament passes election legislation for universal suffrage, 24 november 2024, , geraadpleegd op 14 januari 2025, [url](#)

³⁹ VoA, Opposition leader wins Somaliland presidential contest, 19 november 2024, geraadpleegd op 14 januari 2025, [url](#)

⁴⁰ Radio Dalsan, UN Security Council votes to withdraw political mission from Somalia after a decade, 30 oktober 2024, geraadpleegd op 14 januari 2025, [url](#)

⁴¹ Amnesty International, Algeria: Authorities must halt ongoing repression of civic space ahead of presidential elections, 2 september 2024, [url](#) ; AlJazeera, Algeria's Abdelmadjid Tebboune re-elected president with 94.7 percent vote, 8 september 2024, [url](#) ; Maghreb Post, Algerien: Präsident Tebboune wiedergewählt, 8 september 2024, [url](#)

⁴² LeMonde, Algérie : le général Saïd Chengriha fait son entrée au gouvernement à l'issue d'un remaniement, 19 november 2024, [url](#); MaghrebPost, Algerien- Präsident ernennt neuge Regierung, 19 november 2024, [url](#)

⁴³ France24, Algeria holds French-Algerian writer Boualem Sansal on national security charges, 26 november 2024, [url](#); BBC, France alarmed by disappearance of writer in Algeria, 22 november 2024, [url](#)

⁴⁴ RSF, Algérie : le journaliste Ihsane El Kadi est enfin libre après une grâce présidentielle, 1 november 2024, [url](#)

⁴⁵ Cairo Institute for Human Rights Studies (CIHRS), «A Web of Intimidation» Algerian Government's Global Crackdown on Dissenters, 26 november 2024, [url](#)

aangekaart. Hierop volgde een arrestatiegolf van activisten en personen die de hashtag gebruikten.⁴⁶

Vluchtelingen en Ontheemden

Er is geen betrouwbare bron die het aantal uitzettingen door Algerije nauwkeurig weergeeft. Volgens cijfers van het Alarme Phone Sahara-team in Assamaka, aan de grens tussen Niger en Algerije, zijn er in heel 2024 meer dan 30.000 mensen uitgezet door Algerije naar Niger. Dit zou een record zijn in vergelijking met voorgaande jaren. De deportaties vinden plaats na massa-arrestaties, die steeds vaker voorkomen.⁴⁷ In 2024 zouden meer dan 500 personen gestorven zijn op de migratieroute tussen Algerije en Spanje. Dit maakt de route de op een na dodelijkste migratieroute rond de Middellandse zee.⁴⁸

2.3.2 Libië

Politieke en militaire ontwikkelingen

Libië verkeert nog steeds in een politieke impasse met twee regeringen die het land besturen. Stephanie Koury, de speciaal vertegenwoordiger van de VN in Libië, heeft in december 2024 nieuwe gesprekken gevoerd met verschillende politieke actoren om de huidige patstelling te doorbreken en de weg vrij te maken voor het houden van verkiezingen, zoals opgedragen door de VN-Veiligheidsraad.⁴⁹ Tijdens een overleg in december jl. zijn de leden van het Libische Parlement en de High State Council het niet eens geworden over regels die moeten gaan gelden voor het houden van eerlijke verkiezingen.⁵⁰

Op 15 december 2024 zijn er tussen gewapende milities gevechten uitgebroken in de stad Az-Zawiya op 47 kilometer afstand van de hoofdstad Tripoli. Het geweld heeft niet geleid tot dodelijke slachtoffers.⁵¹ Op 27 november 2024 vond er ook al een gewapende confrontatie plaats tussen het 55ste Wershefana-Bataljon en de Special Deterrence Force (Radaa) in Al-Najila, 27 kilometer ten zuidwesten van Tripoli. Aan beide kanten viel één dodelijk slachtoffer.⁵²

Migratie

Volgens IOM Libya verbleven er in de periode augustus-oktober 2024 ruim 787.000 migranten uit 44 landen in Libië; hiervan kwamen er 377.245 uit Noord-Afrika. Het totaal aantal migranten is met 3% gestegen ten opzichte van de vorige telling in de periode juni-juli 2024; met 55% vormen de Sudanese de grootste groep Noord-Afrikaanse migranten. Het aantal migranten dat Italië en Malta wist te bereiken is in de periode augustus-oktober 2024 met 61% gedaald in vergelijking met dezelfde periode in 2023 (van 55.297 naar 21.992). Ook is er een aanzienlijke daling geconstateerd van het aantal sterfgevallen en vermissingen (362 gevallen t.o.v. 797) dat geregistreerd is op de Middellandse Zee. Het IOM meldt verder dat er vanaf januari tot oktober 2024 19.010 migranten op zee zijn onderschept en teruggebracht naar Libië. In vergelijking met de periode juni-juli 2024 was er in de volgende maanden sprake van een daling van 25%.⁵³

2.3.3 Marokko

Marokko

als

herkomstland

De voortgang van de hervorming van de Marokkaanse familiewet (Moudawana) is onder leiding van Koning Mohammed VI besproken. Tijdens een sessie in december 2024, die gericht was op het hervormen van de familiewet met behoud van de sociale cohesie en met respect voor islamitische waarden, presenteerde de Hoge Raad van Oelema's zijn visie over de

⁴⁶ El Watan, Le président Tebboune avance le chiffre de 950 communes pauvres : «Les aides de l'Etat doivent aller aux localités sans ressources», 25 december 2024, url ; Le Monde, En Algérie, le président Tebboune annonce des mesures d'« apaisement » et la libération de 2 471 détenus, 26 december 2024, url; Le matin d'Algérie, #Manish Radhi'(je ne suis pas d'accord) fait paniquer le régime !, 25 december 2024, url; SHOAA, url, 27 december 2024, url

⁴⁷ Infomigrants, NGO estimates more than 30,000 migrants deported by Algeria to Niger in 2024, 16 januari 2025, url

⁴⁸ Infomigrants, Alarming rise in shipwrecks on Algerian migratory route to Spain, 10 januari 2025, url

⁴⁹ UNSMIL, UNSMIL intensifies efforts to revitalize political process in Libya, 4 december 2024, url, geraadpleegd 3 januari 2024

⁵⁰ LibyaHerald, Op-Ed: Another UNSMIL Libya initiative, another Bouznika meeting - the domestic and international status quo conspiracy continues against Libyan citizens?, 19 december 2024, url, geraadpleegd 3 januari 2025

⁵¹ Euro News, Clashes in Libyan city of Zawiya cause 'severe damage' at oil refinery, 15 december 2024, url, geraadpleegd 3 januari 2025

⁵² Libya Security Monitor, Fighting breaks out between Rada and 55th Wershefana Battalion, 27 november 2024, url, geraadpleegd 3 januari 2025

⁵³ IOM UN Migration, Libya — Migrant Report 54 (August - October 2024), url, geraadpleegd 3 januari 2025

wetswijzigingsvoorstellen. Ahmed Toufiq, de minister van Schenkingen en Islamitische Zaken, heeft aangegeven dat de visie van de Hoge Raad van Oelama's overeenkomt met de meerderheid van de voorstellen die aan de Hoge Raad zijn voorgelegd. De volgende stap is dat de wetswijzigingsvoorstellen worden goedgekeurd door de regering en het parlement.⁵⁴

Marokko *als* *transitland*

Volgens de UNHCR telde Marokko in april 2024 9.059 vluchtelingen en 8.670 asielzoekers, waarvan de grootste aantallen uit Syrië en Guinee afkomstig zijn.⁵⁵

Volgens het rapport van de Spaanse ngo Caminando Fronteras, zijn er bijna 10.000 mensen omgekomen of vermist geraakt in 2024 op de migratieroutes naar Spanje. 'De dodelijkste route ter wereld' is momenteel die naar de Canarische Eilanden, waarbij de meeste boten vertrekken (70%) uit Mauritanië. Ook Marokko en de Westelijke Sahara zijn vertrekpunten.⁵⁶

2.3.4 Soedan

Politieke- en veiligheidssituatie

Terwijl de strijd om de macht tussen het regeringsleger (Sudanese Armed Forces) en het paramilitaire leger (Rapid Support Forces) al 20 maanden voortduurt, blijft het land gevangen in een cyclus van oorlogsgeweld, ontheemding, hongersnood, ondervoeding en politieke onzekerheid. Ondanks de recente oproep van de VN, weigeren de strijdende partijen deel te nemen aan directe onderhandelingen om een staakt-het-vuren te bereiken.⁵⁷ Volgens ACLED zijn er tot eind november 2024 meer dan 28.700 doden gemeld, waaronder meer dan 7.500 burgers die zijn omgekomen in directe aanvallen. In de ACLED Conflict Index staat Sudan op de vierde plaats van de dodelijkste conflicten ter wereld.⁵⁸

Ontheemding en hongersnood

Sinds het begin van het gewapende conflict waren volgens Displacement Tracking Matrix Sudan (DMT) van het IOM eind december ruim 8.795.000 burgers ontheemd geraakt en ruim 3.352.000 burgers de grens overgestoken naar de omliggende landen.⁵⁹ Sudan ervaart verder een ongekende voedselcrisis met meer dan 24,6 miljoen inwoners die geconfronteerd worden met acute voedselonzeekerheid en verwacht wordt dat dit nog verder zal verslechteren. De situatie is het ergst in de deelstaten waar gevochten wordt, met name in Al-Jazirah, Noord-Darfur, Khartoum en de regio Kordofan. Het Famine Review Committee van het IPC bevestigt dat in vijf regio's waaronder Noord-Darfur en delen van de westelijke Nuba Mountains sprake is van hongersnood.⁶⁰

Migratie

Volgens de laatste update van de UNHCR waren eind december 2024 naar schatting meer dan 210.000 Sudanese in Libië aangekomen sinds het begin van de oorlog in Sudan op 15 april 2023. Van dit aantal staan 38.003 geregistreerd als vluchteling. 175.000 Sudanese zijn in 2024 via Alkufra in het zuidoosten Libië ingereisd; gemiddeld zijn er 400 tot 500 nieuwkomers per dag.⁶¹

54 Morocco World News, Approved Reforms in Morocco's Family Code: What's Changing?, 24 december 2024, url; Morocco World News, Morocco's Family Code Reforms Address Key Social Issues, Justice Minister Says, 24 december 2024, url

55 UNHCR, Morocco Factsheet, augustus 2024, url

56 InfoMigrants, Les Canaries, "route la plus meurtrière au monde" : près de 10 000 morts et disparus en 2024, selon une ONG, 26 december 2024, url

57 United Nations News, Noting Both Warring Parties in Sudan Bear Responsibility for Violence, Senior Official, Briefing Security Council, Urges Ceasefire, Negotiated Solution, 12 november 2024, url; Dabanga, UN envoy sues for peace, disavows Sudan 'military solution', 30 december 2024, url, geraadpleegd 2 januari 2025

58 ACLED, Conflict Watchlist 2025: Sudan, Foreign meddling and fragmentation fuel the war in Sudan, 12 december 2024, url, geraadpleegd 2 januari 2025

59 IOM, DTM Sudan - Monthly Displacement Overview (13), 24 december 2024, url, geraadpleegd 2 januari 2025

60 United Nations News, Sudan's worsening famine: Conflict puts millions at risk, 24 December 2024, url, geraadpleegd 2 januari 2025

61 UNHCR, Sudanese Refugees and Asylum-Seekers in Libya, 29 december 2024, url, geraadpleegd 2 januari 2025

2.3.5 Tunesië

Politieke ontwikkelingen

Volgens mediaberichten zijn er opnieuw talrijke oppositiepolitici gearresteerd in aanloop naar de verkiezingen van 6 oktober. In totaal zouden 97 van hen lid zijn van de Ennahdha-partij. Er wordt onderzoek naar hen verricht op verdenking van een niet nader omschreven "samenzwering".⁶² Voormalig minister van justitie Nouredine Bhiri en leider van de Ennahda-partij is veroordeeld tot 10 jaar cel voor een aan hem toegeschreven (maar betwiste) social media post.⁶³

Op 12 oktober maakte de hoogste kiescommissie (ISIE) de officiële uitslag bekend van de presidentsverkiezingen. De zittende president Saïed werd herkozen met 90,69% van de stemmen.⁶⁴ Op 13 oktober 2024 bracht de Vereniging van Slachtoffers van Foltering in Tunesië (AVTT) een persbericht uit waarin kritiek werd geleverd op de strafrechtelijke aanklachten van de hoogste kiescommissie tegen de voormalige minister, advocaat en hoogleraar staatsrecht Abdelwaheb Maâtâr op grond van decreet nr. 54. De AVTT beweert dat het decreet, dat de strafrechtelijke vervolging van zogenaamd nepnieuws mogelijk maakt, wordt gebruikt om de vrijheid van meningsuiting te beperken. Maâtâr wordt ervan beschuldigd de regering te hebben bekritiseerd.⁶⁵ Honderden demonstranten protesteerden in aanloop van de verkiezingen om de schending van de vrijheden en de democratie aan de kaak te stellen.⁶⁶

TikTok-gebruiker Choumoukh werd veroordeeld tot een gevangenisstraf van vier jaar en zes maanden, op basis van aanklachten als "opzettelijke intimidatie" en "verspreiding van immorele content". Het ministerie van Justitie kondigde op 27 oktober aan dat het iedereen zou vervolgen die content verspreidde die in strijd was met "morele waarden".⁶⁷

Tunesië als herkomst- en transitland

In oktober uitten VN-experts hun zorgen over berichten van mensenrechtenschendingen tegen migranten, vluchtelingen en slachtoffers van mensenhandel tijdens zoek- en reddingsoperaties en overbrengingen naar grensgebieden in Tunesië.⁶⁸ Ook was een VN-expert gealarmeerd door arrestaties en lastercampagnes tegen verdedigers van migrantenrechten.⁶⁹ The Guardian publiceerde onlangs getuigenissen van migranten die leden van de Tunesische nationale garde beschuldigen van seksueel geweld en verkrachting van migrantenvrouwen. De EC heeft de Tunesische autoriteiten gevraagd de feiten te onderzoeken.⁷⁰ De EU-ombudsvrouw vraagt de Europese Commissie om een samenvatting te leveren van de risicoanalyse van de mensenrechten die zouden zijn meegewogen bij de totstandkoming van de Tunesië-deal. De EC weigert dit.⁷¹ Er zouden steeds meer migranten beneden de Sahara worden gedetineerd vanwege illegale inreis in Tunesië.⁷²

62 Middle East Monitor, Amnesty urges Tunisia to release 97 Ennahda members, 18 september 2024, [url](#) ; Amnesty International, Tunisia: At least 97 arrested as authorities escalate pre-election crackdown, 17 september 2024, [url](#)

63 Amnesty International: Ex-minister sentenced to ten years in prison; Fourth UA: 2/22 [MDE 30/8708/2024], 1 November 2024, [url](#)

64 La Presse, L'ISIE annonce les résultats définitifs de la présidentielle 2024 : Kaïs Saïed, Président de la République dès le premier tour, 12 oktober 2024, [url](#)

65 Business News, L'association des victimes de la torture dénonce la plainte déposée contre Abdelwaheb Maâtâr, 13 oktober 2024, [url](#)

66 France24, Hundreds of Tunisians rally against President Saïed ahead of elections, 4 oktober 2024, [url](#)

67 Business News, La défense de la tiktokeuse Choumoukh annonce faire appel de sa condamnation, 1 november 2024, [url](#) en Le Monde, Tunisie : quatre ans et demi de prison pour une instagrameuse accusée de contenus obscènes, 1 november 2024, [url](#)

68 OHCHR, Tunisie : les experts de l'ONU s'inquiètent de la sécurité des migrants, des réfugiés et des victimes de la traite des êtres humains, 14 oktober 2024, [url](#)

69 OHCHR - UN Office of the High Commissioner for Human Rights: Tunisia: UN expert alarmed by arrests and smear campaigns against migrant rights defenders, 1 oktober 2024, [url](#)

70 The Guardian, The brutal truth behind Italy's migrant reduction: beatings and rape by EU-funded forces in Tunisia, 19 oktober 2024, [url](#) TV5Monde, Migrants : des forces de l'ordre tunisiennes accusées de violences sexuelles, [url](#)

71 The Guardian, EU refuses to publish findings of Tunisia human rights inquiry, 23 oktober 2024, [url](#)

72 Infomigrants, En Tunisie, "les prisons sont remplies de migrants subsahariens" condamnés pour "séjour irrégulier", 18 november 2024, [url](#)

2.4 Azië

2.4.1 Afghanistan

De internationale gemeenschap ziet zich nog steeds geconfronteerd met het dilemma hoe zich tot de de facto autoriteiten in Afghanistan te verhouden. De Taliban streeft nog steeds naar nauwere relaties met de internationale gemeenschap. Oezbekistan accepteerde de geloofsbrieven van een door de Taliban aangestelde ambassadeur, waarmee dit het derde land werd dat dit deed, na China en de Verenigde Arabische Emiraten (VAE). Ook is er sprake van om een "samenwerkingsroutekaart" te maken met Kazachstan, gericht op het stimuleren van economische relaties en het vergroten van de handel. De Taliban in Afghanistan hebben ook geprobeerd deel te nemen aan een recente BRICS-top en hebben hun interesse herhaald om deel te nemen aan China's Belt and Road Initiative.⁷³

Iran heeft in 2024 meer dan 559.000 Afghaanse staatsburgers gedeporteerd. Dit is een stijging van 18 procent vergeleken met de geschatte 472.000 deportaties in 2023.⁷⁴ Bijna 806.000 Afghanen zijn sinds de herfst van 2023 teruggekeerd uit Pakistan, waarvan 315.000 in 2024 (T1 2024 80.000, T2 130.000, T3 105.000).⁷⁵ Drieëntachtig procent van de terugkerende gezinnen in Afghanistan meldt onderdak/huisvesting als knelpunt. Veel teruggekeerde gezinnen wonen nog steeds in slechte omstandigheden, hebben moeite met toegang tot basisvoorzieningen en lopen het risico opnieuw ontheemd te raken, omdat gastgezinnen niet genoeg middelen hebben om hen uitgebreid te ondersteunen.⁷⁶ Ondanks bescheiden economische verbeteringen in 2023 en 2024 blijven de economische omstandigheden slecht. De economische sancties blijven bestaan en de particuliere investeringen zijn aanzienlijk afgenomen.⁷⁷

Veiligheidszaken, voedselonzeekerheid, inflatie, klimaatveranderingen en de gevolgen hiervan zoals watersnoodrampen, blijven de toekomstige uitdagingen voor Afghanistan.⁷⁸

2.4.2 Pakistan

Godslastering is een zeer gevoelig onderwerp in Pakistan.⁷⁹ Religieuze minderheden zoals Ahmadi's en christenen worden nog steeds om arbitraire redenen voor godslastering vervolgd,⁸⁰ vermoord⁸¹ of kunnen te maken krijgen met andere vormen van vervolging en geweld, zoals het afbreken van een gebedshuis.⁸² De druk door blasfemiewetgeving op religieuze minderheden, en dan met name op christenen en Ahmadi's, zou zijn toegenomen.⁸³ Echter, niet alleen religieuze minderheden, maar ook moslims kunnen hier in Pakistan slachtoffer van worden, zoals twee mannen die in september door agenten zijn doodgeschoten. Een van hen werd in zijn cel door een agent doodgeschoten.⁸⁴ Terroristisch geweld met separatistisch (Baloch strijders), dan wel religieus oogmerk (Pakistaanse Taliban), ging ook door.⁸⁵ Er wordt gesteld dat er een toename is van terroristisch geweld in Pakistan, veroorzaakt doordat het Afghaanse Talibanregime steun zou geven aan de Pakistaanse Taliban; dit wordt door het Afghaanse Talibanregime ontkend.⁸⁶

⁷³ Security Council Report, Afghanistan, 1 december 2024, [url](#)

⁷⁴ AMU TV, Iran departs over half a million Afghans in 2024, UN reports, 19 november 2024, [url](#)

⁷⁵ IOM/UNHCR, UNHCR-IOM FLASH UPDATE #34, 10 januari 2025, [url](#)

⁷⁶ OCHA, Afghanistan: 2024 ICCT Winter Prioritisation - September 2024 (Issued 9 September 2024), 9 september 2024, [url](#)

⁷⁷ FEWS NET, Below-average precipitation likely for 2024/25 season despite early season rainfall, 28 oktober 2024, [url](#)

⁷⁸ South Asia Terrorism Portal, Afghanistan Assessment 2024, z/d, [url](#)

⁷⁹ Voice of America, Pakistani police kill second blasphemy suspect within a week, 19 september 2024, [url](#)

⁸⁰ The Hindu, Pakistan court sentences Christian woman to death in blasphemy case, 20 september 2024, [url](#) &

Vatican News, Pakistan: Christian woman sentenced to death for blasphemy, 20 september 2024, [url](#)

⁸¹ The Friday Times, Ahmadi Man Murdered In Rawalpindi By Assailant Wielding Axe, 6 december 2024, [url](#) &

Cvandaag, Moord op 24-jarige Masih choqueert christelijke gemeenschap Pakistan, 7 januari 2025, [url](#)

⁸² Deccan Herald, Police demolish minarets of worship place of minority Ahmadi community in Pakistan's Punjab, 16 september 2024, [url](#)

⁸³ La Croix International, Pakistani Christians face increased pressure from blasphemy laws, 21 november 2024, [url](#)

⁸⁴ Voice of America, Pakistani police kill second blasphemy suspect within a week, 19 september 2024, [url](#)

⁸⁵ Voice of America, Baloch insurgents kill 7 Pakistan troops, 16 november 2024, [url](#); DW, Pakistani Taliban claim responsibility for killing 10 police, 25 oktober 2024, [url](#)

⁸⁶ New York Times, Terrorism Roars Back in Pakistan, 10 Years After a Campaign to End It, 21 december 2024, [url](#)

Afghanen worden opgepakt en uitgezet naar Afghanistan, dit geldt voor zowel gedocumenteerde als ongedocumenteerde Afghanen. Hierbij wordt veel geweld gebruikt en Afghaanse kinderen worden niet ontzien.⁸⁷

Vanwege de economische, sociale en politieke situatie in Pakistan willen veel Pakistanen het land verlaten. De omvang van de migratie uit Pakistan wordt onthutsend genoemd. Volgens het Bureau of Immigration and Overseas Employment verlieten ruim 700.000 Pakistani het land in 2024, na een soortgelijke uittocht van 811.000 in 2023. Hoewel deze cijfers ook geschoolde professionals (arbeidsmigranten) omvatten, vraagt een groeiend aantal Pakistanen asiel aan in Europa.⁸⁸

2.5 Midden-Oosten

2.5.1 Egypte

Egypte als transitland

Het aantal vluchtelingen en asielzoekers dat geregistreerd is bij de UNHCR in Egypte is door grote conflicten in onder andere Sudan en de Gazastrook verdrievoudigd ten opzichte van een jaar geleden. Van de bij de UNHCR geregistreerde vluchtelingen en asielzoekers komen de grootste aantallen uit Sudan en Syrië en zij wonen voornamelijk in de grote steden zoals Caïro en Alexandrië.⁸⁹ In november kwam het totaal aantal door de UNHCR geregistreerde vluchtelingen en asielzoekers boven de 845.000 uit.⁹⁰

Op 17 december 2024 werd een nationale asielwet aangenomen en gepubliceerd in de Egyptische Staatscourant.⁹¹ Volgens de nieuwe wet ligt de verantwoordelijkheid van het registreren van vluchtelingen bij de Egyptische autoriteiten, voorheen was dit bij de UNHCR in Egypte. De nieuwe asielwet heeft geleid tot zorgen bij mensenrechtenorganisaties, daar de wet met hoge urgentie en in het geheim is aangenomen zonder overleg. Men vreest dat de Egyptische autoriteiten met de nieuwe wetgeving willekeurig asielaanvragen kunnen afwijzen of intrekken. De wetsartikelen bevatten vage bepalingen die de al kwetsbare positie van vluchtelingen in Egypte verder kunnen verslechteren. De Egyptische autoriteiten zouden volgens de nieuwe wet bijvoorbeeld 'noodzakelijke maatregelen' mogen nemen tegen vluchtelingen in oorlogstijd, crisissituaties en tijdens terrorismebestrijding. Daarnaast zou het opvangen van vluchtelingen zonder vooraf de politie in te lichten bestraft kunnen worden met een boete en gevangenisstraf van ten minste zes maanden.⁹²

2.5.2 Irak

Van september tot en met november voerden door Iran gesteunde Iraakse milities vanuit Irak drone-aanvallen uit op Israëlische steden. Daarnaast bedreigden ze Amerikaanse bases in Irak. Iran voerde overleg met Iraakse regeringsleiders over Koerdische Iraanse oppositiegroepen in grensgebieden. In oktober-november vluchtten ten minste 39.000 Libanezen naar Irak vanwege de Israëlische bombardementen in Libanon; later keerden ze terug. Door Iran gesteunde Iraakse milities trokken zich begin december terug uit Syrië, net als de Iraanse Revolutionaire Garde (IRGC). Dit was een gevolg van de val van het regime van Assad op 8 december. Irak droeg een paar duizend gevluchte (voormalige) Syrische militairen over aan Syrië. Zo'n 130 militairen bleven achter in een tijdelijk kamp in Rutba.⁹³ Vanuit de Koerdische Autonome Regio (KAR) keerden begin januari 2025 dagelijks ongeveer 300-400 Syriërs terug naar Syrië. Het totaal aantal Syrische vluchtelingen in de KAR werd afgelopen jaren geschat op 300.000.⁹⁴ Turkse

⁸⁷ TOLO News, *Pakistan Deports Over 100 Afghans Following Blast in Balochistan*, 15 november 2024, [url](#); Voice of America, *Pakistan deports Afghans with UNHCR papers*, 16 januari 2025, [url](#)

⁸⁸ The News, *The Exodus*, 15 januari 2025, [url](#)

⁸⁹ UNHCR, *Egypt Factsheet*, oktober 2024, [url](#)

⁹⁰ Al-Monitor, *Egypt's first-ever asylum law fuels concerns over refugee rights*, 19 december 2019, [url](#)

⁹¹ HRW, *Egypt: Asylum Bill Threatens Refugee Rights*, 17 december 2024, [url](#)

⁹² Al-Monitor, *Egypt's first-ever asylum law fuels concerns over refugee rights*, 19 december 2019, [url](#); HRW, *Egypt: Asylum Bill Threatens Refugee Rights*, 17 december 2024, [url](#)

⁹³ International Crisis Group, *september tot en met december 2024*; Epic, ISHM: 9-16 January 2025, [url](#); Epic, ISHM: 1-9 January 2025, [url](#); ISHM: December 12-19, 2024, [url](#)

⁹⁴ Epic, ISHM: 1-9 January 2025, [url](#)

aanvallen op PKK doelen en haar Syrische bondgenoot in het noorden van Irak duurden voort. In oktober vonden verkiezingen plaats in de KAR. De Koerdische partijen KDP en PUK, gezamenlijk maar los van elkaar, wonnen meer dan 60 procent van de zetels. Er bestond in december nog onenigheid tussen KDP en PUK over verdeling van hoge regeringsposities. Anti-ISIS operaties duurden voort.⁹⁵

De regimewisseling in Syrië leidde tot vrees voor een herleving van ISIS in Irak en Syrië.⁹⁶ Onenigheden tussen de Iraakse regering en de KRG over het financieren van publieke sectorsalarissen in de KAR bleven deze periode.⁹⁷ Eind november werden een aantal websites geblokkeerd die immoreel materiaal zouden aanbieden, maar de lijst omvatte ook bijvoorbeeld SoundCloud en IMDb.⁹⁸ Eerste uitbetalingen vonden half november plaats van geldelijke compensaties van de Iraakse regering aan inwoners van Sinjar van wie eigendom was vernietigd of verloren gegaan tijdens de bezetting van ISIS en daarop volgende militaire operaties, na jaren vertragingen.⁹⁹ Begin januari 2025 maakten een aantal Soennitisch Arabische politieke leiders de vorming van de 'Coalitie van Verenigd Soennitisch Leiderschap' bekend, met als doel de Iraakse soennitische Arabische gemeenschap te vertegenwoordigen en hun rechten te verdedigen.¹⁰⁰ ¹⁰¹ Van april tot en met augustus keerden ruim 25.000 intern ontheemden terug naar hun herkomstgebied. In totaal zijn bijna 5 miljoen ontheemden teruggekeerd. Twaalf procent van de teruggekeerden leven in erg slechte omstandigheden.¹⁰² Buitenlanders die verblijfsregels overtraden in Irak en hun verblijfsstatus 31 december 2024 nog niet in orde hadden gemaakt, zullen volgens het Iraakse Ministerie worden uitgezet naar hun land van herkomst. Bedrijven die illegaal verblijvende buitenlanders in dienst hebben en niet bijdragen aan hun deportatie, zullen legale consequenties ondervinden

2.5.3 Iran

In november en december protesteren meerdere groepen tegen de slechte economische en sociale omstandigheden in Iran: verpleegkundigen, gepensioneerden, chauffeurs in het openbaar vervoer, arbeiders in de staalindustrie, arbeiders in de olie-industrie en gemeenteambtenaren.¹⁰³ De koers van de rial daalt steeds verder. Eind december was de koers bijna 800.000 rial voor één dollar; dit is een devaluatie met een factor twintig sinds het begin van de Amerikaanse sancties in 2018. De inflatie kan op jaarbasis uitkomen boven de 40%.¹⁰⁴ Van de Iraanse huishoudens leeft 80% onder de armoedegrens zoals die is vastgesteld door de Wereldbank. Een driepersoons huishouden heeft 520-650 dollar per maand nodig, terwijl het minimumloon van een arbeider rond de 150 dollar ligt en van hoger kantoorpersoneel gemiddeld op 450 dollar per maand.

De Iraanse minister van Wetenschap, Onderzoek en Technologie meldt dat de afgelopen jaren een kwart van de Iraanse hoogleraren uit het land is vertrokken, vooral vanwege de economische situatie.¹⁰⁵ In 2024 hebben 110.000 Iraanse studenten het land verlaten om in het buitenland te gaan studeren. Van hen gingen er 30.000 naar Turkije, ook populair waren Canada, Duitsland, Italië en de VS.¹⁰⁶

De uitvoering van de nieuwe *hijab en kuisheids*-wetgeving die medio december 2024 in werking zou treden is vooralsnog stopgezet. Onder de nieuwe wet zijn overtredingen van de hijab-regels

⁹⁵ International Crisis Group, september tot en met december 2024; Epic, ISHM: 9-16 January 2025, [url](#); Epic, ISHM: 1-9 January 2025, [url](#); ISHM: December 12-19, 2024, [url](#).

⁹⁶ Al-Monitor, Syria's new Islamist rulers reduce Iraq's appetite for US troop withdrawal, 7 januari 2025, [url](#).

⁹⁷ Epic, ISHM: 9-16 January 2025, [url](#); Epic, ISHM: 1-9 January 2025, [url](#).

⁹⁸ Epic, ISHM: November 15-December 5, 2024, [url](#).

⁹⁹ Epic, ISHM: November 14-21, 2024, [url](#).

¹⁰⁰ Epic, ISHM: 1-9 January 2025, [url](#).

¹⁰¹ Epic, ISHM: 9-16 January 2025, [url](#).

¹⁰² Epic, ISHM: October 31-November 7, 2024, [url](#).

¹⁰³ Iran International, Retired teachers protest in Iran over unpaid benefits, overdue pensions, 10-11-2024, [url](#), geraadpleegd 31 december 2024; Iran International, Iran's labor protests grow as workers, retirees demand economic action, 17-11-2024, [url](#), geraadpleegd 31 december 2024; Iran News Wire, Protests Across Iran as Citizens Voice Economic and Environmental Grievances, 23-12-2024, [url](#), geraadpleegd 31 december 2024

¹⁰⁴ Iran International, Iran sinking deeper into crisis as currency drops to new lows, 25-12-2024, [url](#), geraadpleegd 31 december 2024

¹⁰⁵ University World News, Minister admits loss of 25% of professors to emigration, 03-12-2024, [url](#), geraadpleegd 31 december 2024

¹⁰⁶ Iran International, Iranian students abroad hits record high as hope for change fades, 31-12-2024, [url](#), geraadpleegd 2 januari 2025

(*promoting nudity, indecency, unveiling or improper dressing*) strafbaar gesteld met hoge boetes, lange gevangenisstraffen en in het ultieme geval de doodstraf.¹⁰⁷

Het hoofd van de Iraanse Law Enforcement Forces herbevestigt dat Iran van plan is twee miljoen Afghaanse migranten het land uit te zetten.¹⁰⁸ Het IOM meldt begin november dat er in 2024 al meer dan één miljoen Afghanen door Iran zijn uitgezet naar Afghanistan.¹⁰⁹ Het IOM meldt daarbij dat 60% gedwongen wordt uitgezet.¹¹⁰

2.5.4 Jemen

Politieke ontwikkelingen en veiligheidssituatie

Het afgelopen tertaal is er geen vooruitgang geboekt in het proces om een einde te maken aan de oorlog in Jemen. VN-gezant Grundberg riep de Houthi's op tot directe vrijlating van de VN-medewerkers en andere hulpverleners die zij op willekeurige basis gevangen hebben genomen. Daarnaast blijven de Houthi's schepen aanvallen in de Rode Zee en voeren zij aanvallen uit op Israël, waardoor de Verenigde Staten en Groot-Brittannië blijven reageren met luchtaanvallen op Houthi-doelen.¹¹¹ Ook lijkt het conflict tussen de Houthi's en Israël te escaleren, waarbij aan de Jemenitische kant meerdere doden zijn gevallen na luchtaanvallen van Israël.¹¹² Bovenstaande en de kwetsbare situatie langs de frontlinies maken dat het komen tot een staakt-het-vuren tussen de verschillende partijen op korte termijn nog niet in zicht lijkt te zijn.¹¹³

Vluchtelingen, ontheemden en de humanitaire situatie

Volgens cijfers van de UNHCR van 31 oktober 2024 verblijven er in totaal 60.050 door de UNHCR geregistreerde vluchtelingen en asielzoekers in Jemen waarvan ongeveer een derde in het noorden en twee derde in het zuiden van Jemen. In de plaats Kharaz, in het zuiden van Jemen, is het enige vluchtelingenkamp van het land gelegen waar bijna 10.000 vluchtelingen en asielzoekers verblijven.¹¹⁴

Daarnaast blijkt uit informatie van de UNHCR dat ontheemde Jemenieten niet altijd toegang hebben tot identiteitsdocumenten omdat zij geen vervanging kunnen regelen wanneer zij hun documenten zijn kwijtgeraakt. Hierbij is juridische bijstand vereist, hetgeen men niet krijgt wanneer men niet in het bezit is van identificerende documenten. Ontheemden kunnen hierdoor mogelijk moeilijker of geen toegang krijgen tot basisvoorzieningen en worden beperkt in hun bewegingsvrijheid.¹¹⁵

2.5.5 Libanon

Voor de ontwikkelingen in Libanon zie § 6.3.1

2.5.4 Palestijnse gebieden

Veiligheidssituatie in de Gazastrook

De situatie in de Gazastrook werd in het derde tertaal van 2024 gekenmerkt door dagelijkse Israëlische luchtaanvallen, artilleriebeschietingen en gevechten met Palestijnse gewapende groeperingen die een guerrillaoorlog voeren. Op 6 oktober 2024 is het Israëlische leger begonnen aan een grondoffensief in het noorden van Gaza waardoor de veiligheidssituatie verder is verslechterd: er zijn veel dodelijke slachtoffers en er wordt nauwelijks humanitaire hulp toegelaten.¹¹⁶ Uit het laatste OCHA-rapport blijkt dat tot en met 31 december 2024 45.541 doden zijn gevallen, 108.338 gewonden en meer dan 10.000 mensen zijn naar verluidt

¹⁰⁷ BBC, Iran pauses controversial new dress code law, 16-12-2024, url, geraadpleegd 2 januari 2025; The Guardian, Iranian women could face death penalty for defying new morality laws, 11-12-2024, url, geraadpleegd 2 januari 2025

¹⁰⁸ AMU TV, Iran reaffirms plan to expel nearly two million Afghan migrants, 14-10-2024, url, geraadpleegd 2 januari 2025

¹⁰⁹ Al-Jazeera, Iran deporting thousands of Afghan refugees, 11-11-2024, url, geraadpleegd 2 januari 2025

¹¹⁰ Aria News, IOM says 60% of returnees from Iran deported forcibly, 15-10-2024, url, geraadpleegd 2 januari 2025

¹¹¹ UN, Diplomatic engagement still the key to peace in Yemen: UN envoy, 11 december 2024, url

¹¹² Volkskrant Liveblog, VN veroordelen escalatie na Israëlische luchtaanval in Jemen, 27 december 2024, url; NOS Midden-Oostenblog, Luchtaanvallen van Israël op meerdere plekken in Jemen, 19 december 2024, url

¹¹³ UN, Diplomatic engagement still the key to peace in Yemen: UN envoy, 11 december 2024, url

¹¹⁴ UNHCR, Protection brief Yemen, 4 december 2024, url

¹¹⁵ UNHCR, Critical funding needs in the middle east and north africa, 10 oktober 2024, url

¹¹⁶ OCHA, Humanitarian Situation Update #245 | Gaza Strip | OCHA, 10 december 2024, url, geraadpleegd 16 januari 2025

vermist.¹¹⁷ De bevolking in de Gazastrook lijdt onder acute voedselonzekeerheid als gevolg van de voortdurende obstructie van humanitaire hulp. Tussen september en oktober 2024 was het hele gebied ingedeeld in IPC Fase 4 wat de op één na zwaarste code van voedselonzekeerheid is. Van de totale bevolking ervaren 1,84 miljoen mensen acute voedselonzekeerheid vanaf fase 3 en hoger.¹¹⁸ Na het afronden van deze bijdrage is op zondag 19 januari een bestand in de Gazastrook van kracht geworden, dat half februari nog steeds standhoudt.

Veiligheidssituatie op de Westelijke Jordaanoever

Op 5 december 2024 is de Palestijnse autoriteit begonnen aan een veiligheidsoperatie in het Jenin-vluchtelingenkamp tegen gewapende verzetsgroepen. Bij deze operatie zijn elf Palestijnen gedood, waaronder twee kinderen, een vrouw en vijf leden van de Palestijnse veiligheidsdiensten.¹¹⁹ De Israëlische strijdkrachten voeren ook nog steeds militaire acties uit op de Westelijke Jordaanoever. Tussen 17 en 26 december jl. zijn hierdoor 20 Palestijnen gedood, waarvan ten minste 12 door luchtaanvallen. De Israëlische aanvallen veroorzaakten grote schade aan de infrastructuur in de vluchtelingenkampen van Tulkarm.¹²⁰ Het geweld van de kolonisten heeft sinds 7 oktober 2023 geleid tot binnenlands ontheemding van meer dan 300 Palestijnse families (1.762 personen).¹²¹ Verder zijn 736 Palestijnen om het leven gekomen op de Westelijke Jordaanoever (inclusief Oost-Jeruzalem) in de periode van 7 oktober 2023 tot 31 oktober 2024.¹²²

2.5.5 Syrië

De informatie over Syrië is te vinden in het hoofdstuk Uitgelichte nationaliteiten in § 6.1.

2.5.6 Turkije

De informatie over Turkije is te vinden in het hoofdstuk Uitgelichte nationaliteiten in § 6.2.

2.6 Europa¹²³

2.6.1 Belarus

Rusland en Belarus vormen een Uniestaat en in principe is de grens tussen beide landen open. Sinds 2021 is sprake van een migratiecrisis aan de grens tussen Belarus en Polen en Litouwen. Migranten uit derde landen, vooral uit Afrika en het Midden-Oosten worden naar Belarus gehaald en vervolgens naar de EU-grens gebracht. Aangezien ze niet zomaar Polen in kunnen reizen, verblijven deze mensen soms maandenlang in de bossen en moerassen aan de grensregio.¹²⁴ Zowel Polen als Litouwen hebben grote hekken gebouwd langs hun grenzen om deze migratie tegen te houden.¹²⁵

In Belarus bevonden zich op 31 december 2024 ruim 45.000 Oekraïense vluchtelingen. Sinds het begin van de oorlog hebben 5.495 Oekraïners in Belarus bescherming gevraagd. Er zijn 15.890 grensoverschrijdingen van Oekraïne naar Belarus geweest sinds het begin van de oorlog.¹²⁶

Frontex kondigde in januari 2025 aan dat in 2024 de illegale immigratie naar de EU was afgenomen, behalve op de oostelijke route (vooral Belarus en Oekraïne), daar was een toename te zien van 192%. Het betrof vooral Oekraïners, Ethiopiërs en Somaliërs.¹²⁷

¹¹⁷ OCHA, Reported impact snapshot | Gaza Strip (31 december 2024), [url](#), geraadpleegd 16 januari 2025

¹¹⁸ IPC, Gaza Strip: IPC Acute Food Insecurity and Acute Malnutrition Special Snapshot | September 2024 - April 2025, [url](#), geraadpleegd 16 januari 2025

¹¹⁹ OCHA, Humanitarian Situation Update #252 | West Bank, 2 januari 2025, [url](#), geraadpleegd 17 januari 2025

¹²⁰ OCHA, Humanitarian Situation Update #250 | West Bank, 26 december 2024, [url](#), geraadpleegd 17 januari 2025

¹²¹ OCHA, Humanitarian Situation Update #252 | West Bank, 2 januari 2025, [url](#), geraadpleegd 17 januari 2025

¹²² OCHA, Humanitarian Situation Update #234 | West Bank, 31 oktober 2024, [url](#), geraadpleegd 17 januari 2025

¹²³ Excl. landen die tot de EU+ behoren.

¹²⁴ Human Rights Watch, Violence and Pushbacks at Poland-Belarus Border, 7 juni 2022, [url](#)

¹²⁵ Deutsche Welle, Poland's Belarus border fence: A controversial deterrent, 18 januari 2025, [url](#); LRT, Lithuania completes building fence along border with Belarus, 29 augustus 2022, [url](#)

¹²⁶ UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees), Operational Data Portal Ukraine Refugee Situation, [url](#), geraadpleegd op 22 januari 2025

¹²⁷ Frontex, Irregular border crossings into EU drop sharply in 2024, 14 januari 2025, [url](#)

2.6.2 Moldavië

Sinds de val van het IJzeren Gordijn heeft Moldavië te maken gehad met gestage emigratie, in het bijzonder van de beroepsbevolking. De terugloop van de bevolking, van circa 4,36 miljoen in 1991 naar circa 2,49 miljoen in 2023, komt vrijwel uitsluitend voor rekening van emigratie. Het belangrijkste motief voor emigratie uit Moldavië is de aanhoudend slechte sociaal-economische situatie. In 2022 leefde 31,1 procent van de bevolking onder de nationale armoedegrens van 2.942 Leu (circa 147 Euro) per maand en leefde 27,5 % van de bevolking in multidimensionale armoede.¹²⁸ Tot voorgenoemde groepen armen behoren naar verhouding veel Roma.

In Duitsland bleek in 2021 dat een deel van de Moldavische asielzoekers destijds vooral asiel aanvraag met het oog op financiële uitkeringen voor asielzoekers.¹²⁹ Een meerderheid van de asielaanvragers uit Moldavië zijn Roma. Zij beheersen vaak het Russisch beter dan het Roemeens (de officiële taal van Moldavië) en consumeren dan ook vaak Russischtalige media. De berichtgeving in de Russischtalige media in Moldavië is veelal Rusland-gezind. Mogelijk heeft dergelijke gekleurde berichtgeving voor sommigen een rol gespeeld bij de beslissing om in het buitenland asiel aan te vragen.

Transnistrië, het gebied ten oosten van de rivier Dnistr gedraagt zich – met steun van Rusland – als een de-facto staat. De overheid van Moldavië heeft in dit gebied geen feitelijke overheidsmacht. Transnistrië heeft sinds de Russische inval in Oekraïne het aantal controleposten verhoogd; zowel binnen Transnistrië als bij het uitreizen van Transnistrië. Dit beperkt in Moldavië de bewegingsvrijheid nog meer dan voorheen al het geval was.¹³⁰

2.6.3 Oekraïne

De oorlog in Oekraïne duurt voort. Russische troepen wonnen in 2024 terrein in de Donetsk oblast.¹³¹ In oktober viel de stad Vuhledar in Russische handen,¹³² Pokrovsk is nog niet ingenomen.¹³³ In 2024 nam Rusland 4,168 km² van Oekraïne in.¹³⁴

De Russen waren in 2024 in het voordeel, wat voor een deel verklaard kan worden door de doorlopende beschikbaarheid van militairen en materieel, ondanks de verliezen die geleden worden. Daarnaast heeft Rusland in 2024 een groeiend voordeel gehad in het Oekraïense luchtruim, mede door de inzet van glijbommen.¹³⁵

Ook de raket- en droneaanvallen op Oekraïense energie-infrastructuur gingen door. In 2024 vonden in totaal dertien grote gecoördineerde aanvallen plaats, waarvan de laatste op 26 december, waardoor honderdduizenden mensen zonder stroom en/of elektriciteit kwamen te zitten.¹³⁶

Op 6 augustus gingen Oekraïense troepen de Russische grens over en bezetten een deel van de Koersk oblast in Rusland. Eind augustus varieerde het geschatte aantal ingenomen kilometers van ongeveer 600 tot 1500 km².¹³⁷ Aan het eind van het jaar varieerden de schattingen van het aantal overgebleven bezette vierkante kilometers tussen 250 en 500 km².¹³⁸

In 2024 voerde Oekraïne steeds meer droneaanvallen uit in Rusland, waarbij sommige doelen honderden kilometers van de Oekraïense grens lagen. In eerste instantie moest Oekraïne het doen met drones uit eigen productie, in november gaven de VS toestemming Amerikaanse wapens onder

¹²⁸ OPHI e.a, Analysis of multidimensional poverty in the Republic of Moldova in 2022, 2024, [url](#)

¹²⁹ B.Z., “Für zwei Monate bekommen wir 900 Euro, danach fahren wir zurück”, 5 augustus 2021, [url](#); Tagesspiegel, Plötzlicher Anstieg von Migranten aus Moldau, 13 september 2021; Welt, Wie Berlin zum Magneten für arme Moldauer wurde, 13 september 2021

¹³⁰ The people’s advocate ombudsman, Report on human rights and freedoms in the republic of Moldova 2022, [url](#)

¹³¹ ACLED, Russia’s protracted war on Ukraine may be reaching a turning point, 12 december 2024, [url](#)

¹³² Radio Free Europe/Radio Liberty, The Fall Of Vuhledar: What It Means For Ukraine’s Beleaguered Military, 2 oktober 2024, [url](#)

¹³³ ISW, Russian Offensive Campaign Assessment, 18 januari 2025, [url](#)

¹³⁴ ISW, Russian Offensive campaign Assessment, 31 december 2024, [url](#)

¹³⁵ ACLED, Russia’s protracted war on Ukraine may be reaching a turning point, 12 december 2024, [url](#)

¹³⁶ United Nations Ukraine, Massive attack on Ukraine’s energy infrastructure damages and disrupts essential services, 26 december 2024, [url](#)

¹³⁷ Important Stories, Ukraine Has Been on the Offensive in the Kursk Region for Two Weeks Now. What Has It Achieved and What Will Happen Next?, 20 augustus 2024, [url](#)

¹³⁸ OSW Center for Eastern Studies, Russians and North Koreans pushing Ukrainians out of Kursk Oblast. Day 1028 of the war, 17 december 2024, [url](#); Business Insider, Ukraine gambled big in its daring assault into Russia’s Kursk. Was it worth the risk?, 11 januari 2025, [url](#)

voorwaarden in te zetten op Russisch grondgebied. Dit had mogelijk te maken met de inzet van Noord-Koreaanse troepen aan Russische zijde.¹³⁹

Met het aantreden van president Trump in de Verenigde Staten, wordt gespeculeerd over vredesbesprekingen, vanwege zijn belofte de oorlog te beëindigen. Het is vooralsnog afwachten hoe dit verder zal verlopen.¹⁴⁰

Volgens OHCHR zijn er sinds het begin van de oorlog (tot eind december 2024) 12.456 Oekraïense burgers gedood en 28.382 gewond geraakt.¹⁴¹

Half januari 2025 bevonden zich 6,3 miljoen Oekraïners in de EU.¹⁴² Oekraïne telde half december 2024 3,67 miljoen binnenlands ontheemden.¹⁴³

2.6.4 Russische Federatie

Het EU-luchtruim is nog steeds gesloten voor vliegverkeer van en naar de Russische Federatie.¹⁴⁴

Finland heeft de landgrens met Rusland, en drie maritieme grensposten, tot nader order gesloten, wegens de hoge instroom van derdelanders via deze grens. Volgens Finland zit Rusland achter deze migratiestroom.¹⁴⁵ Ook Estland, Letland en Litouwen hebben hiermee te maken, zij hebben hun grensbewaking inmiddels sterk opgevoerd.¹⁴⁶ Hun grenzen zijn wel (beperkt) open, maar sinds september 2022 gelden restricties voor Russische staatsburgers om deze landen in te reizen, evenals in Polen.¹⁴⁷ Rusland en Belarus vormen een Uniestaat, de grens tussen deze landen is voor zover bekend open.¹⁴⁸

In Rusland bevonden zich op 31 december 2024 1,2 miljoen Oekraïense vluchtelingen. Sinds het begin van de oorlog hebben 11.210 Oekraïners in Rusland bescherming gevraagd. Er zijn 2,9 miljoen grensoverschrijdingen van Oekraïne naar Rusland geweest sinds het begin van de oorlog.¹⁴⁹

¹³⁹ The Guardian, Biden lifts ban on Ukraine using US weapons to strike deeper into Russia, 17 november 2024, [url](#); ACLED, Russia's protracted war on Ukraine may be reaching a turning point, 12 december 2024, [url](#)

¹⁴⁰ ACLED, Russia's protracted war on Ukraine may be reaching a turning point, 12 december 2024, [url](#); The Moscow Times, Where Russia, Ukraine and Trump stand as possible peace talks loom, 20 januari 2025, [url](#)

¹⁴¹ OHCHR (Office of the High Commissioner of Human Rights), Ukraine: protection of civilians in armed conflict December 2024 update, 9 januari 2025 2024, [url](#)

¹⁴² UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees), Operational Data Portal Ukraine Refugee Situation, [url](#), geraadpleegd op 22 januari 2025

¹⁴³ IOM, Ukraine Internal Displacement Report, Population Survey, Round 19, januari 2025, [url](#)

¹⁴⁴ Nederlandse regering, Netherlands Worldwide, Frequently asked questions about the situation in Russia, [url](#)

¹⁴⁵ Finnish Border Guard, Restrictions at the border crossing points on the eastern border of Finland, [url](#)

¹⁴⁶ Politie Estland, The police advise not to travel to Russia!, [url](#)

¹⁴⁷ The Warsaw Institute, Tightening Immigration and Border Policy Initiatives in the Baltics, 19 augustus 2024, [url](#); Letland Ministerie van Buitenlandse Zaken, Entry into Latvia by citizens of the Russian Federation and Frequently Asked Questions, 9 december 2012, [url](#)

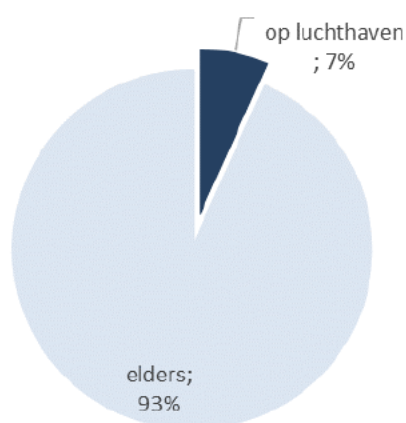
¹⁴⁸ Al Jazeera, Russia-Belarus border checks return, linked to Ukraine war draft, 18 mei 2023, [url](#)

¹⁴⁹ UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees), Operational Data Portal Ukraine Refugee Situation, [url](#), geraadpleegd op 22 januari 2025

3 Eerste asielaanvragen op Nederlandse luchthavens ¹⁵⁰

Een klein deel van de eerste asielaanvragen die Nederland ontvangt, komt binnen op één van de luchthavens in Nederland. In 2024 varieerde dit aandeel tussen de vier en acht procent per maand, exclusief november waarin het percentage steeg naar negentien procent. Gemiddeld gaat het om ongeveer één op de veertien aanvragen (zie ook Figuur 3.15). Het geregistreerde aandeel aanvragen is lager dan het daadwerkelijke aandeel asielzoekers dat via de lucht naar Nederland reist, aangezien de meeste personen die vanuit een ander Schengenland Nederland inreizen niet door de KMar gecontroleerd worden. Als personen van buiten het Schengengebied Nederland inreizen, vindt altijd controle door de KMar plaats.

Figuur 3.1 Aandeel eerste asielaanvragen op Nederlandse luchthavens in 2024 (N=32.175).

Ondanks het relatief lage aandeel van asielzoekers (967 van september tot en met december 2024) dat via de luchthavens inreist in Nederland, is inzicht in deze luchtroutes waardevol. Op basis hiervan kunnen namelijk besluiten ten aanzien van bijvoorbeeld visumvereisten en controles door luchtvaartmaatschappijen worden genomen. Ook het geven van adviezen door ILO's op Nederlandse posten in het buitenland (om misbruik van procedures te voorkomen) behoort tot de mogelijkheden. Daarnaast biedt het zicht op documentfraude en mensensmokkel.

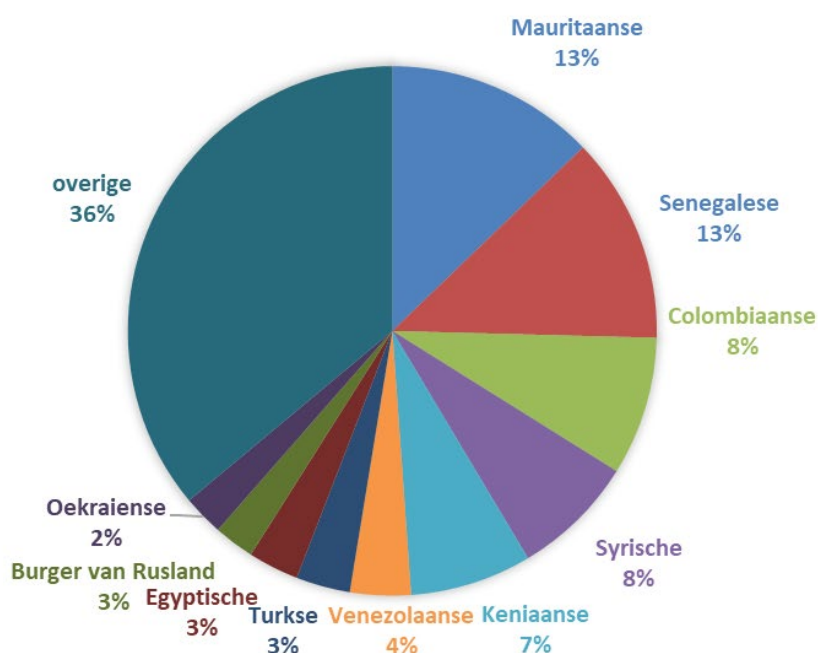
Figuur 3.2 Aantal asielaanvragen op Nederlandse luchthavens per maand van september 2023 tot en met december 2024.

¹⁵⁰ Data over de maanden mei tot en met augustus 2024 (T2 2024) zijn door de KMar geëxporteerd uit VBS en vervolgens, zover mogelijk, verrijkt door medewerkers van de afdeling Analyse & Onderzoek.

→ In de laatste vier maanden van 2024 werden iets minder **asielaanvragen op Nederlandse luchthavens** geregistreerd dan in dezelfde periode in 2023 (-10%). Desondanks was er wel een flinke piek in de asielaanvragen in de maand november van 2024 (444 asielaanvragen). Dit is het hoogste aantal asielaanvragen dat de afgelopen jaren op Nederlandse luchthavens in een maand is ingediend. In vergelijking met het tweede tertaal van 2024 is er sprake van een flinke stijging (+78%). Deze stijging vond zowel plaats op extra-Schengen routes als op intra-Schengen routes (zie §3.2.1 en §3.2.2).¹⁵¹

Figuur 3.3 *Nationaliteiten van asielaanvragers op Nederlandse luchthavens van september tot en met december 2024* ($N_{\text{totaal}}=967$).

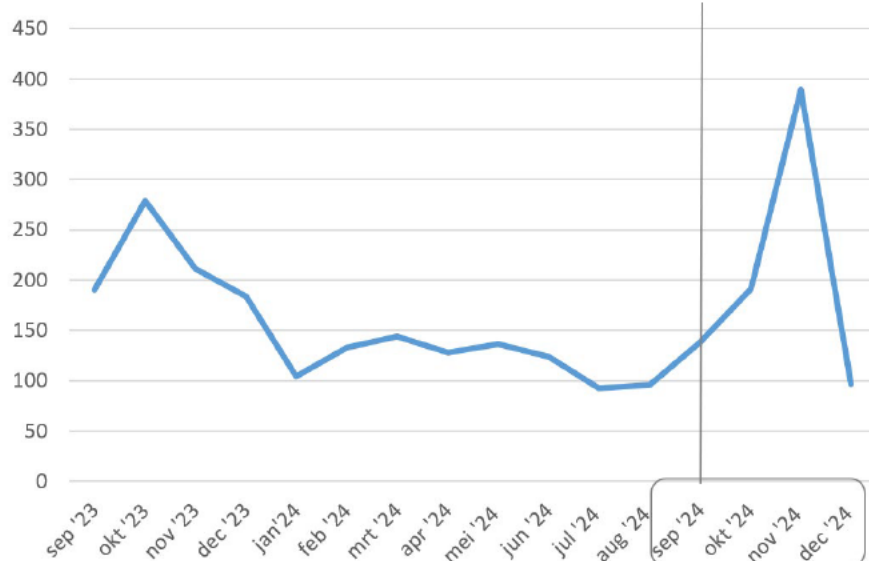

→ De meest voorkomende nationaliteiten van asielvragers op Nederlandse luchthavens in het derde tertaal van 2024 waren de Mauritaanse (124), Senegalese (122), Colombiaanse (82), Syrische (73) en Keniaanse (72) nationaliteit. Deze nationaliteiten gezamenlijk vertegenwoordigden bijna de helft van het totaal aantal asielaanvragen op de Nederlandse luchthavens.

¹⁵¹ Het aantal registraties na inreis Intra- en extra-Schengen telt niet altijd op tot het totaal aantal aanvragen op de Nederlandse luchthavens. Van sommige asielaanvragers is niet duidelijk hoe zij op de luchthaven zijn aangekomen, bijvoorbeeld wanneer de aanvraag buiten de beveiligde zones wordt gedaan. Soms vindt een asielaanvraag plaats bij uitreis.

3.1 Extra-Schengen routes

Figuur 3.4 Aantal asielaanvragen op Nederlandse luchthavens met een herkomstluchthaven van buiten Schengen per maand van september 2023 tot en met december 2024.

De aantallen asielaanvragen op extra-Schengen routes lagen in de laatste vier maanden van 2024 (815) veel hoger dan in de vier maanden ervoor (448). Het zijn er ongeveer evenveel als in dezelfde periode in 2023 (864).

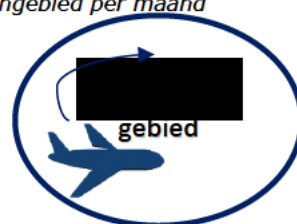
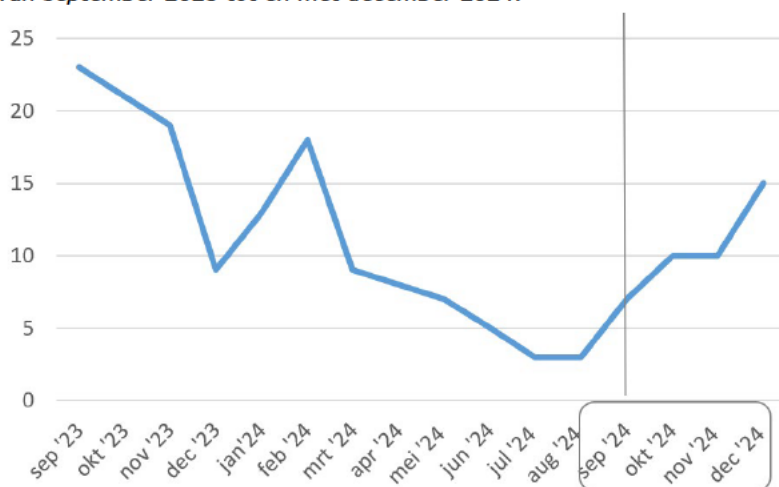
Mauritaniërs vroegen in het derde tertaal van 2024, na een aankomst van buiten het Schengengebied, het vaakst asiel aan op Nederlandse luchthavens (119). Daarna volgen de Senegalese (116), Colombiaanse (74) en Keniaanse (73) nationaliteit. Sinds oktober 2024 werd een toename gezien in de geregistreerde asielaanvragen van migranten afkomstig uit landen waarvan eerder vrijwel geen asielaanvragen op luchthavens werden gezien, zoals Mauritanië, Senegal, Tsjaad, Centraal Afrikaanse Republiek en Kenia. Allen vlogen van de luchthaven van Casablanca naar Schiphol en hadden een doorreisticket naar Latijns-Amerika. Er is vanwege deze stijging op 25 november 2024 een transitvisumplicht ingevoerd voor Mauritanië, Senegal, Tsjaad en Centraal Afrikaanse Republiek. Sindsdien zijn de asielaanvragen door migranten met deze nationaliteiten op de Nederlandse luchthavens flink gedaald. Van september tot en met december 2024 waren de belangrijke **herkomstluchthavens** op extra-Schengenroutes naar Nederland Mohammed V International Airport (Casablanca, Marokko; 354), El Dorado International Airport (Bogota, Colombia; 43), Sabiha Gokcen International Airport (Istanboel, Turkije; 41) en Istanboel Airport (Turkije, 39).

Asielaanvragen in transit

Ongeveer de helft van de extra-Schengen asielaanvragen werden in de transitzone van Schiphol gedaan. Dit is flink hoger dan voorgaande meetperiodes. Dat komt vooral door de asielaanvragen van Senegalezen (106), Mauritaniërs (100) en Kenianen (70). De meest gebruikte **vertrekluchthaven** was **Mohammed V International Airport (Casablanca, Marokko)**.

3.2 Intra-Schengen routes

Figuur 3.5 Aantallen asielaanvragen op Nederlandse luchthavens met vlucht binnen Schengengebied per maand van september 2023 tot en met december 2024.

Het aantal asielaanvragen op Nederlandse luchthavens na een intra-Schengen vlucht was in het derde tertaal van 2024 (42) hoger dan het tweede tertaal van 2024 (18). Het is daarnaast aanzienlijk lager dan het aantal asielaanvragen in dezelfde periode in 2023 (72).

De **nationaliteit** die, reizend via intra-Schengen routes, het vaakst asiel aanvroeg op de Nederlandse luchthavens, betrof de **Syrische** (28) nationaliteit.

Verschillende **herkomstluchthavens** voor asielaanvragen op intra-Schengen routes werden dit tertaal gebruikt, zoals de luchthaven van Barcelona, Athene, Napels, Milaan, en Madrid.

De meerderheid van de migranten verklaren nog steeds dat zij via Griekenland Schengen zijn ingereisd.

4 Ontwikkelingen in Europa

Naast de relatief grote invloed van (on)veiligheid in herkomstlanden op asielmigratie (zie hs. 2), zou asielbeleid een rol kunnen spelen bij een keuze voor een land om uiteindelijk asiel aan te vragen. Er is geen eenduidig beeld of aanpassingen in beleid daadwerkelijk invloed hebben op de instroom van asielmigranten.¹⁵² De mate waarin asielmigranten keuze hebben om in een bepaald land asiel aan te vragen, is relatief beperkt.¹⁵³ Als migranten (juiste) kennis hebben van asielbeleid in diverse landen en dit een rol zou spelen bij de keuze van hun eindbestemming, dan is dat vaak pas wanneer zij al in Europa zijn. Vooral de kans op een inwilliging en de mogelijkheden voor gezinshereniging zouden dan invloed hebben op de keuze van het land binnen de EU om asiel te vragen.^{154 155}

In dit hoofdstuk worden ontwikkelingen in Europa op het gebied van beleid, maatschappij, politiek en aantallen asielaanvragen beschreven. De focus ligt op ontwikkelingen die in de maanden september tot en met december van 2024 ingevoerd of gebeurd zijn en die van invloed zouden kunnen zijn op de asielinstroom naar Europa dan wel naar Nederland. Ook al zullen de meeste ontwikkelingen niet op korte termijn een merkbare impact hebben op de asielinstroom in Nederland, ze zijn wel van belang om in de gaten te blijven houden.

4.1 (Beleids)ontwikkelingen in Europa

4.1.1 Passagiersgegevens

De Europese Raad heeft definitief groen licht gegeven voor twee verordeningen voor het verzamelen en overdragen van passagiersgegevens (API). Onder de nieuwe verordening moeten luchtvaartmaatschappijen passagiersgegevens – waaronder reisdocumentgegevens, vluchtgegevens en bagagegegevens – doorgeven aan de autoriteiten voordat passagiers de buitengrenzen van de EU bereiken. Dit moet ervoor zorgen dat de autoriteiten voorafgaande controles kunnen uitvoeren, mogelijke veiligheidsrisico's kunnen beoordelen en deze effectief kunnen beheren. Ook moet het zorgen voor soepelere grenscontroles en dat de nodige maatregelen vooraf worden genomen om de buitengrenzen van de EU te beveiligen.¹⁵⁶

4.1.2 Schengen

De Europese raad van ministers heeft in december besloten dat Roemenië en Bulgarije vanaf 1 januari 2025 volledig lid worden van het Schengengebied. De Roemeense en Bulgaarse landsgrenzen met de andere Schengenlanden worden vanaf dan niet meer gecontroleerd. Eerder in 2024 kwamen de grenscontroles op lucht- en zeehavens al te vervallen. Hoewel de landen nu definitief groen licht krijgen, blijven er op de Bulgaars-Roemeense en de -Roemeens-Hongaarse grens nog ten minste zes maanden steekproefsgewijze controles. Die tijdelijke grenscontroles zijn te vergelijken met de controles die onder meer Nederland en Duitsland recent hebben ingevoerd.¹⁵⁷

4.1.3 Migratiefonds Afrika

Er kan niet worden vastgesteld of de miljarden euro's uit een speciaal migratiefonds van de Europese Unie voor Afrika hebben bijgedragen aan het terugdringen van illegale migratie, concludeert de Europese Rekenkamer. "De Europese Commissie kan dus nog steeds niet zeggen wat de meest efficiënte en effectieve manier is om illegale migratie en gedwongen ontheemding in Afrika terug te dringen", schrijft de Rekenkamer in een op 25 september 2024 gepubliceerd rapport. Met het geld uit het in 2015 opgerichte fonds moeten de onderliggende oorzaken van instabiliteit, illegale migratie en ontheemding in Afrika worden aangepakt. De achterliggende gedachte is om zo te voorkomen

¹⁵² Verwey-Jonker Instituut, 2023. Invloed asielbeleid op migratie naar Nederland: Wetenschappelijke inzichten in migratiedrivers.

¹⁵³ Verwey-Jonker Instituut, 2023. Invloed asielbeleid op migratie naar Nederland: Wetenschappelijke inzichten in migratiedrivers.

¹⁵⁴ Verwey-Jonker Instituut, 2023. Invloed asielbeleid op migratie naar Nederland: Wetenschappelijke inzichten in migratiedrivers.

¹⁵⁵ IND, Literatuurstudie pullfactoren, september 2024, [url](#)

¹⁵⁶ Passenger information: EU adopts regulations to improve border security and fight terrorism - Consilium

¹⁵⁷ Roemenië en Bulgarije toegelaten tot Schengen, ook landsgrenzen nu open Schengen: Council decides to lift land border controls with Bulgaria and Romania - Consilium

dat mensen vanuit Afrika de oversteek naar Europa maken om daar asiel aan te vragen. Er werd weinig verandering gezien in de focus van het fonds: die is nog altijd te breed. Verspreide steun zonder strategische focus heeft volgens de Rekenkamer nauwelijks impact. Een ander kritiekpunt van de Rekenkamer is dat er bij toekenning van geld uit het fonds geen goede afspraken worden gemaakt over het beschermen van mensenrechten.¹⁵⁸

Onderzoekers van de Vrije Universiteit van Brussel kwamen in hun eigen onderzoek tot de conclusie dat de dure Europese campagnes in Afrika en het Midden-Oosten om migranten te ontmoedigen naar Europa te komen amper effect hebben. De Europese gaf sinds 2015 tientallen miljoenen euro's uit aan afschrikkende reclame in (sociale) media en samenwerkingen met Afrikaanse bekendheden. Keer op keer wordt benadrukt hoe gevaarlijk de lange reis is, dat mensensmokkelaars niet te vertrouwen zijn en dat een leven als illegaal in de EU bepaald geen pretje is. Veel van de campagnes worden door de potentiële migranten beschouwd als eenzijdige propaganda of bevatten informatie die allang bekend is. Vooral de succesverhalen hebben veel invloed. Want wie het lukt om in Europa te komen, kan door te werken zijn hele familie helpen. Input van familie en vrienden wordt veel belangrijker geacht dan wat de EU probeert te vertellen.¹⁵⁹

4.1.4 Syrië

Op 8 december 2024 werd het Syrische regime van president Assad verdreven door de rebellenbeweging HTS. Onzekerheid over de ontwikkelingen in Syrië deden naast Nederland ook Duitsland, België, Frankrijk, Griekenland, Italië, Oostenrijk, het Verenigd Koninkrijk, Noorwegen, Zweden en Denemarken besluiten tot een Syrische beslis- en vertrekstop.¹⁶⁰ De Europese Unie heeft volgens de vluchtelingenorganisatie UNHCR zo'n 1,3 miljoen Syriërs opgevangen. In Europa wordt gesproken over terugkeer van die aanzienlijke groep. Dat moet wel op basis van vrijwilligheid gebeuren, want Syriërs hebben vrijwel allemaal asiel gekregen. Ze kunnen daarom niet worden gedwongen te vertrekken.¹⁶¹

Ursula von der Leyen, de voorzitter van de Europese Commissie, reisde daarom midden december naar Turkije en Jordanië, buurlanden van Syrië. Die landen vangen de meeste Syrische vluchtelingen op. Von der Leyen wil daar akkoorden sluiten, om Syriërs ervan te weerhouden naar Europa te reizen. In ruil daarvoor wordt er Europees geld beschikbaar gesteld. Daarom ook beloofde Von der Leyen de Turken dinsdag een miljard euro. Een groot deel daarvan is bestemd voor het helpen terugkeren naar hun eigen land van de meer dan 3 miljoen Syrische vluchtelingen die nu in Turkije zijn. Zo'n 60 miljoen is bedoeld om eventuele doorreis naar Europa tegen te gaan.¹⁶² Verder wordt de diplomatieke post van de EU in de Syrische hoofdstad Damascus heropend.¹⁶³

4.1.5 Georgië

Eind december stelde de Europese Commissie voor om een deel van de overeenkomst tussen de EU en Georgië inzake de versoepeling van de afgifte van visa op te schorten: Georgische diplomaten, ambtenaren en hun familieleden die houder zijn van een diplomatiek of officieel paspoort hebben volgens het voorstel een visum nodig om naar de EU te reizen voor een kort verblijf van maximaal 90 dagen per periode van 180 dagen. Visumversoepelingen zoals kortere aanvraagtermijnen, lagere visumkosten en de eis om minder bewijsstukken over te leggen, zouden ook niet langer gelden voor Georgische houders van een diplomatiek of officieel paspoort. Dit voorstel is een reactie op de gewelddadige onderdrukking door de Georgische autoriteiten van vreedzame betogers, politici en onafhankelijke media, die begon nadat de autoriteiten op 28 november hadden aangekondigd niet langer te zullen streven naar het openen van onderhandelingen met de EU tot 2028.¹⁶⁴ Op 27 januari 2025 ging de Europese Raad akkoord met het voorstel van de Commissie.¹⁶⁵

¹⁵⁸ Welingelichte kringen, Resultaten EU-fonds tegen illegale Afrikaanse migratie ongewis, 25-9-2024

¹⁵⁹ Telegraaf, EU blijft magneet; Migrantenstroom uit Afrika is niet te voorkomen met dure Europese informatiecampagnes, 18-11-2024; Omar M. Cham, "Even if I am going to die, I must go": Understanding the influence of predestination thinking on migration decision-making in the Gambia, 19-8-2024, [url](#)

¹⁶⁰ NRC, IND neemt voorlopig geen beslissingen over Syrische asielaanvragen. Wat betekent deze 'beslisstop' voor Syriërs?, 10-12-2024

¹⁶¹ Volkskrant, Europa zet na val van Assad in op snelle terugkeer van Syrische vluchtelingen, 9-12-2024

¹⁶² Trouw, EU wil komst nieuwe vluchtelingen uit Syrië voorkomen, 18-12-2024

¹⁶³ Telegraaf, Premier Dick Schoof ontmoet Georgia Meloni en andere Europese leiders over migratie: 'Het is een groot onderwerp', 19-12-2024

¹⁶⁴ Europese Commissie, Commission proposes to suspend visa-free travel for officials from Georgia, 20-12-2024, [url](#)

¹⁶⁵ Europese Raad, Georgia: Council suspends visa-free travel for diplomats and officials, 27-12-2024, [url](#)

4.1.6 Grenzen met Rusland en Belarus

De EU investeert €170 mln voor betere grensbewaking tegen Russische en Wit-Russische druk. Lidstaten mogen asielprocedures tijdelijk opschorten als migratie 'wordt ingezet als wapen'. Polen, Finland, Letland en Litouwen mogen van de Europese Commissie hun asielprocedures tijdelijk opschorten om het hoofd te bieden aan de migratiestroom vanuit Rusland en Wit-Rusland. Deze twee landen zetten sinds 2021 migranten, die ze 'invoeren' uit conflictregio's zoals in het Midden-Oosten en Noord-Afrika, af aan de grenzen met deze lidstaten. De Poolse premier Donald Tusk sprak eerder van 'hybride oorlogsvoering', een poging om EU-landen te destabiliseren.¹⁶⁶

4.2 (Beleids)ontwikkelingen in Europese landen¹⁶⁷

4.2.1 Grenscontroles binnengrenzen

Binnen de EU hebben diverse lidstaten tijdelijke controles ingesteld en deels verlengd op grenzen met andere EU-lidstaten ('interne grenzen'). Eén van de redenen voor de controles is het tegengaan van smokkel en het beperken van irreguliere immigratie. Zie voor meer informatie over de specifieke lidstaten, grenzen en geldigheid van de controles (zoals bekend op 25 januari 2025) onderstaande tabel.¹⁶⁸

Tabel 4.1. Interne grenscontroles EU.¹⁶⁹

lidstaat en grens (land dat de controles heeft ingevoerd cursief gedrukt)	van	tot
<i>Duitsland</i> - België, Nederland, Luxemburg, Denemarken, Frankrijk	16-09-2024	15-03-2025
<i>Duitsland</i> - Polen, Tsjechië, Zwitserland	16-12-2024	15-03-2025
<i>Duitsland</i> - Oostenrijk	12-11-2024	15-03-2025
<i>Oostenrijk</i> - Tsjechië en Slowakije	16-10-2024	15-04-2025
<i>Oostenrijk</i> - Slovenië en Hongarije	12-11-2024	11-05-2025
<i>Slovenië</i> - Kroatië en Hongarije	22-12-2024	21-06-2025
<i>Noorwegen</i> - havens met ferry's naar Schengen	12-11-2024	11-05-2025
<i>Denemarken</i> - alle interne grenzen	12-11-2024	11-05-2025
<i>Zweden</i> - alle interne grenzen	12-11-2024	11-05-2025
<i>Frankrijk</i> - alle interne grenzen	01-11-2024	30-04-2025
<i>Italië</i> - Slovenië	19-12-2024	18-06-2025
<i>Bulgarije</i> - Roemenië	01-01-2025	30-06-2025
<i>Nederland</i> - België, Duitsland	09-12-2024	08-06-2025

4.2.2 België

Op 1 september is het recht op gezinshereniging op diverse punten aangepast. Voor asielgerelateerde aanvragen zijn de belangrijkste veranderingen:

- Voortaan hebben ook ouders van een begeleide minderjarige vreemdeling met internationale bescherming, recht op gezinshereniging. De uitbreiding is bedoeld voor ouders van meisjes met internationale bescherming omwille van een vrees voor besnijdenis.
- Vreemdelingen met een verblijf wegens staatloosheid op basis van nieuw artikel 57/45 Verblijfwet worden op vlak van gezinshereniging quasi volledig gelijkgesteld aan personen met internationale bescherming. De gelijkschakeling heeft onder meer tot gevolg dat nu ook gezinsleden van een persoon met een verblijf wegens staatloosheid voor één jaar vrijgesteld zijn van de materiële voorwaarden voor gezinshereniging, net zoals dat bij gezinsleden van een persoon met internationale bescherming het geval is.¹⁷⁰

¹⁶⁶ FD, Brussel staat tijdelijke stop op asielprocedures toe, 11-12-2024

¹⁶⁷ Exclusief Nederland. Zie §5.1 voor (beleids)ontwikkelingen in Nederland

¹⁶⁸ Voor de meest recente stand van zaken rond grenscontroles, zie de url uit de volgende noot.

¹⁶⁹ Europese Commissie, s.a. Temporary Reintroduction of Border Control. Geraadpleegd 24-9-2024. [url](#)

¹⁷⁰ Vreemdelingenrecht & Internationaal Familierecht, Diverse wijzigingen gezinshereniging, 8-8-2024, [url](#)

4.2.3 Cyprus

Migranten hadden in Cyprus lange tijd een voordeel boven lotgenoten op het Europese vasteland: de betrekkelijk ontspannen houding van de autoriteiten. Gedwongen uitzettingen bijvoorbeeld vinden niet plaats. Veel asielzoekers hebben werk gevonden in de economie van Cyprus, waarin toerisme een groot aandeel heeft. Ook de bouw en de middenstand zijn belangrijke werkgevers. Inmiddels verandert ook op Cyprus de houding tegenover asielzoekers. In de samenleving groeit de weerstand en radicaal-rechts wordt sterker in de politiek. Overheidsinstanties worden minder behulpzaam, regels worden strenger of worden strikter gehanteerd. Zo is de wachttijd voor een werkvergunning voor asielzoekers nu negen maanden; voorheen was dat zes weken. De Cypriotische regering volgt nu het voorbeeld van andere Europese landen: asielzoekers krijgen minder rechten in de hoop dat het hen afschrikt. Dat leidt tot een contradictie. Enerzijds probeert Cyprus vluchtelingen te weren, anderzijds heeft de lokale economie ze hard nodig.¹⁷¹

4.2.4 Denemarken

Syrische vluchtelingen terugsturen kan voorlopig niet. Wat wél kan: hen stimuleren om vrijwillig te vertrekken. Zo geeft Denemarken Syriërs een vertrekbonus. Denemarken belooft 27.000 euro per volwassene en 6.700 euro per kind. De afgelopen jaren vertrokken daar meer dan 5.000 Syriërs, onder wie bijna 600 mensen met een verblijfsvergunning.¹⁷²

4.2.5 Duitsland

Naar aanleiding van de steekpartij in Solingen op 23 augustus 2024 neemt de Duitse regering diverse maatregelen, onder andere om irreguliere migratie te bestrijden. In de toekomst zal de immigratiedienst BAMF biometrische gegevens mogen gebruiken om de identiteit vast te stellen van asielzoekers. Asielzoekers voor wie een andere Europese staat volgens de Dublin-verordeningen verantwoordelijk is, zullen in de toekomst geen sociale uitkeringen meer ontvangen als de verantwoordelijke lidstaat heeft ingestemd met hun overname. Een "Dublin Task Force van de federale en deelstaatregeringen" zal ervoor zorgen dat meer asielzoekers die al in een ander EU-land zijn geregistreerd, kunnen worden overgebracht naar de verantwoordelijke staat. Als een vluchteling naar het land van herkomst reist zonder dat dit absoluut noodzakelijk is, wordt zijn beschermingsstatus ingetrokken.¹⁷³ Ondertussen wordt gewerkt aan een geheel nieuw systeem voor asielzoekers die in een ander EU-land een asielaanvraag deden en die daar moeten afwachten. In de toekomst worden deze mensen er uitgepikt bij politiecontroles aan de grens en ondergebracht in 'Dublin-centra' nabij de grens. Van daaruit moeten zij binnen maximaal vijf weken teruggestuurd worden naar het EU-land van aankomst. De centra zijn nog in oprichting, meldt het Duitse ministerie van Binnenlandse Zaken.¹⁷⁴

¹⁷⁵

Daarnaast overweegt Duitsland migranten naar Rwanda te sturen als terugkeer naar hun thuisland problematisch blijkt. De vluchtelingenorganisatie van de Verenigde Naties (UNHCR) zou de procedures in Rwanda kunnen uitvoeren.¹⁷⁶

Duitsland controleert sinds 16 september 2024 langs zijn hele grens weer paspoorten. De maatregel gold in eerste instantie voor zes maanden. De regering wil hiermee het aantal mensen terugdringen dat zonder visum het land binnenkomt. Ook hoopt Berlijn radicaal-islamistisch terrorisme en grensoverschrijdende criminaliteit te beteugelen.¹⁷⁷

Inmiddels wil de Duitse minister van Binnenlandse Zaken de controles aan de Duitse grens met verlengen na maart 2025, wanneer de huidige maatregel afloopt. De maatregel geldt steeds voor een periode van zes maanden en kan worden verlengd.¹⁷⁸

Verder is Duitsland na maandenlange onderhandelingen met de Turkse autoriteiten begonnen met het op grote schaal terugsturen van afgewezen asielzoekers naar Turkije. De regering in Ankara zou bereid zijn om tot 500 burgers per week terug te nemen. In eerste instantie zullen in totaal 200

¹⁷¹ De Volkskrant, Voor asielzoekers is Cyprus steeds vaker een doodlopende weg, 13-11-2024, [url](#)

¹⁷² De Telegraaf, Is vertrekbonus voor Syriërs ook hier optie?, 16-12-2024, [url](#)

¹⁷³ Die Bundesregierung, Mehr Sicherheit für Deutschland, 31-10-2024, [url](#)

¹⁷⁴ De Volkskrant, Duitsland laat meeste asielzoekers gewoon binnen na invoering van grenscontroles, 28-10-2024, [url](#)

¹⁷⁵ Duitsland Instituut, Duitse regering plant snelle asielpcedures aan de grens, 11-9-2024, [url](#)

¹⁷⁶ Nieuws.Marokko.nl, Duitsland overweegt deportaties naar Rwanda als 'oplossing' voor migratieprobleem, 6-9-2024, [url](#)

¹⁷⁷ Trouw, Duitsland voert aan alle grenzen weer paspoortcontroles in, 10-9-2024.

¹⁷⁸ Nu.nl, Duitse minister wil controles aan grenzen met Benelux en Denemarken verlengen, 30-12-2024, [url](#)

mensen met lijnvluchten naar Turkije worden gebracht. De BAMF zou tot eind september hebben beslist op 28.492 asielaanvragen van Turkse burgers. Het inwilligingspercentage bedroeg 9,6%.¹⁷⁹

4.2.6 Frankrijk

Meer dan 500 agenten hebben begin december tijdens een politieactie in Duitsland en Frankrijk een mensensmokkelnetwerk opgerold. De Franse grenspolitie begon in 2024 het onderzoek naar een crimineel netwerk van Iraakse en Syrische Koerden, die vanuit Duitsland opereerden. Zij worden verdacht van het importeren van rubberboten uit Turkije om migranten uit het Midden-Oosten en het oosten van Afrika de oversteek te laten maken naar het Verenigd Koninkrijk.¹⁸⁰

Ook Frankrijk gaat tijdelijk alle landsgrenzen controleren. De maatregel ging op 1 november 2024 in en blijft vooralsnog tot april van kracht. Het gaat om de grenzen met België, Luxemburg, Duitsland, Zwitserland, Italië en Spanje. De regering noemt de vrees voor aanslagen en het tegenhouden van migranten zonder papieren als aanleiding voor de controles. Regelmatig proberen migranten via Frankrijk naar het Verenigd Koninkrijk te reizen door het Kanaal over te steken.¹⁸¹

Frankrijk heeft controles aan de grens met Italië sinds kort weer aangescherpt. Toch steken nog altijd veel asielzoekers de Alpen over, terwijl de Italiaanse politie een oogje toekijpt. Naleving van het Dublin-akkoord, zoals Brussel wil, is ver weg. Ook in het door Brussel aangekondigde nieuwe asiel- en migratiepact, dat in 2026 in werking moet treden, blijft de Dublinverordening in stand. Het terugsturen van migranten is al sinds 2015 staande praktijk op de grens van Italië en Frankrijk. Maar in september 2023 bepaalde het Europese Hof van Justitie dat de zogeheten pushbacks niet langer toegestaan waren. Toen ook de Franse Raad van State daarin meeging, brak er in februari 2024 een ongekend soepele periode aan de Italiaans-Franse grens aan. Maar begin november kwam een einde aan de soepelheid. Frankrijk voert weer strengere grenscontroles (zie ook tabel 4.1) en meer pushbacks uit.¹⁸²

4.2.7 Griekenland

Sinds het Duitse besluit om de grenscontroles uit te breiden, is er in Griekenland weer meer aandacht voor het thema migratie. Premier Mitsotakis had eerder al openlijk kritiek geuit op het Duitse besluit, waarbij hij betoogde dat Griekenland de last van de migratie niet alleen zou dragen. De Griekse politiek is bang voor de gevolgen van het hardere beleid in Noord-Europa. Vooral het scenario dat de circa 70.000 vluchtelingen die in Griekenland asiel hebben aangevraagd en nu in Duitsland verblijven weer terug zouden keren naar Griekenland baart zorgen. Nikos Panagiotopoulos, de Griekse minister van Asiel en Migratie, verklaarde in een tv-interview echter dat er geen grootschalige terugkeer zal plaatsvinden. Hij was eerder in Berlijn en sprak daar met zijn Duitse ambtgenoot die hem ervan verzekerde dat Duitsland vooral een politiek signaal had willen afgeven. Hierdoor kwam ook de kwestie van mogelijke financiering van het hek aan de landgrens weer in het nieuws. Griekenland wil dat hek verlengen en daarvoor Europees geld gebruiken. Tot nog toe weigert de EU bij te dragen aan dat hek.¹⁸³

4.2.8 Hongarije

De regering in Boedapest besloot enkele dagen na een bezoek van premier Orban aan de Russische president Poetin in juli om burgers uit Rusland en Belarus de mogelijkheid te geven een zogeheten nationale kaart aan te vragen. Dat is een Hongaarse verblijfsvergunning voor twee jaar, verlengbaar tot vijf jaar. Wie zo'n vergunning krijgt, wordt geacht te komen werken en mag zijn of haar gezinsleden meebrengen. Eerder hadden alleen burgers uit Servië en Oekraïne recht op die kaart. Doordat Hongarije deel uitmaakt van de Schengenzone kunnen de Russen via deze weg ook in alle andere Schengen-landen terechtkomen. De beslissing, waarover Boedapest de andere hoofdsteden niet informeerde, viel verkeerd in Brussel. Landen gaan zelf over de uitgifte van visa, maar sinds de inval van Rusland in Oekraïne is binnen de EU juist afgesproken het juist moeilijker te maken voor Russen om een visum te bemachtigen.¹⁸⁴

¹⁷⁹ Tagesschau, Hunderte Asylbewerber in die Türkei abgeschoben, 27-9-2024, [url](#)

¹⁸⁰ NOS, Arrestaties bij grootschalige politieactie tegen smokkelnetwerk, 5-12-2024, [url](#)

¹⁸¹ NOS, Ook Frankrijk gaat tijdelijk alle landsgrenzen controleren, 18-10-2024, [url](#)

¹⁸² De Volkskrant, Migrantendoor kruisen de Alpen vanuit Italië naar Frankrijk: 'De politie staat hier altijd, maar doet niets', 23-12-2024, [url](#); Europese Commissie, s.a. Temporary Reintroduction of Border Control. Geraadpleegd januari 2024. [url](#)

¹⁸³ Ambassade, Nieuwsbrief Griekenland, 20-9-2024

¹⁸⁴ AD, Hongarije laat Russen de EU binnen, Brussel woedend, 5-9-2024

4.2.9 Italië

De twee omstreden migrantencentra die Italië heeft opgezet in Albanië zijn op 11 oktober opgegaan. De Italiaanse regering wil migranten die op zee worden opgepikt voortaan naar de opvangkampen in Albanië brengen, zodat ze daar hun asielaanvraag voor Italië kunnen indienen. In het eerste centrum bij de kustplaats Shëngjin ondergaan de migranten een gezondheidscontrole en worden ze geïdentificeerd. Daarna worden ze naar Gjader gebracht om het verdere proces af te wachten.¹⁸⁵

De eerste groepen migranten mochten echter niet in Albanië blijven van de Italiaanse rechter. Hun landen van herkomst zijn volgens de rechtbank in Rome niet zomaar als 'veilig' te bestempelen. De rechtbank verwijst naar een arrest van het Europees Hof van Justitie. Dat hof volgt de logica dat een land pas 'veilig' kan worden genoemd, als geen enkele categorie mensen er wordt gediscrimineerd.¹⁸⁶ ¹⁸⁷ Volgens de Romeinse rechters strookt de Italiaanse regelgeving over deze kwestie niet met de Europese, en is die van Italië ondergeschikt.¹⁸⁸

De regering van Giorgia Meloni heeft vervolgens de aanval op de rechterlijke macht in Italië volop ingezet. Volgens Meloni proberen magistraten haar regering het werk te belemmeren. De botsing tussen Meloni en de rechterlijke macht lijkt zijn weerslag op de publieke opinie te hebben. Critici menen dat dit precies is waar Meloni op uit is: ze zou de rechterlijke macht de komende tijd verder willen inperken, en de kiezers daarin achter zich willen krijgen.¹⁸⁹

Strengere Italiaanse wetgeving gericht op humanitaire organisaties, dwingt Artsen zonder Grenzen naar eigen zeggen om geen reddingsacties meer uit voeren op de Middellandse Zee. De ngo heeft bekendgemaakt dat haar reddingschip Geo Barents niet meer zal uitvaren. De regering van premier Giorgia Meloni heeft Italië de afgelopen twee jaar vier keer een sanctie opgelegd aan het reddingsschip van Artsen zonder Grenzen. Daardoor lag de boot in totaal 160 dagen gedwongen voor anker. Ook werd het schip na reddingsoperaties meermaals naar havens ver weg in Noord-Italië gestuurd. Daarmee heeft het volgens Artsen zonder Grenzen een halfjaar verspild aan heen-en-weer reizen. In december nam Italië nieuwe regels aan die het makkelijker maken reddingsschepen in beslag te nemen en naar afgelegen havens te versturen. Artsen zonder Grenzen noemt het daarmee „onhoudbaar” om onder „zulke absurde en zinloze” wetten de Geo Barents te laten varen.¹⁹⁰

4.2.10 Oostenrijk

Voor het eerst heeft de uiterst rechtse FPÖ eind september 2024 de Oostenrijkse verkiezingen gewonnen.¹⁹¹ Een eerste poging om een regering zonder de FPÖ te vormen mislukte, waarna de FPÖ met de ÖVP mocht proberen een nieuwe regering te vormen.¹⁹² Deze poging mislukte eveneens, waarna er op 27 februari alsnog een coalitieakkoord zonder FPÖ werd gesloten. Ook deze nieuwe coalitie geeft aan streng op migratie te willen zijn, onder andere door een directe stop op gezinshereniging in te voeren.¹⁹³

4.2.11 Polen

De Poolse regering heeft een pakket wetsvoorstellen goedgekeurd, waarmee ze de migratiecrisis bij de Poolse oostgrens wil oplossen. Een van de maatregelen betreft de controversiële tijdelijke opschorting van het asielrecht. Warschau beschuldigt Wit-Rusland en Rusland ervan dat zij sinds 2021 grote aantallen vluchtelingen uit het Midden-Oosten en Afrika bij de grens afzetten om de Poolse en Europese samenleving te ontwrichten. De wetsvoorstellen gaan nu naar het parlement, waar de centrumcoalitie een meerderheid heeft. Een van de kleinere partners van de centrumcoalitie, Links, is echter kritisch op een deel van de wetgeving. Ook mensenrechtenorganisaties en juridische experts reageerden afwijzend op de tijdelijke opschorting van het asielrecht.¹⁹⁴

¹⁸⁵ De Limburger, Centra voor migranten in Albanië geopend, 12-10-2024

¹⁸⁶ NRC, Eerste groep migranten mag niet in Albanië blijven, oordeelt Italiaanse rechtbank, 18-10-2024, [url](#)

¹⁸⁷ De Volkskrant, Italiaanse regering probeert met nieuwe lijst 'veilige landen' Albanië-migratieideal te redden, 23-10-2024, [url](#)

¹⁸⁸ Trouw, Italiaanse rechters blokkeren opvang van asielzoekers in Albanië, 11-11-2024, [url](#)

¹⁸⁹ Trouw, Regering-Meloni op ramkoers met justitie, 6-12-2024, [url](#)

¹⁹⁰ NRC, Schip van Artsen zonder Grenzen stopt met redden migranten van Middellandse Zee na nieuwe Italiaanse sancties, 13-12-2024, [url](#)

¹⁹¹ De Volkskrant, Uiterst rechtse FPÖ winnaar verkiezingen in Oostenrijk volgens prognose; voor het eerst de grootste, 30-9-2024

¹⁹² De Volkskrant, Coalitie met extreemrechtse FPÖ van Kickl in Oostenrijk een stap dichterbij door akkoord over financiën, 13-1-2025, [url](#)

¹⁹³ NOS.nl, Regering in Oostenrijk rond, zonder radicaal-rechtse FPÖ, 27-2-2025, [url](#)

¹⁹⁴ FD.nl, Poolse regering keurt nieuwe migratiewetten goed, waaronder opschorting asielrecht, 19-12-2024, [url](#)

Begin februari heeft de Poolse regering aan de Europese Commissie laten weten dat Polen het Europese asiel- en migratiepact niet gaat invoeren.¹⁹⁵

4.2.12 Zweden

De Zweedse regering trekt de teugels aan voor asielaanvragen. Wie zijn aanvraag afgewezen ziet worden, moet het land voortaan éérst verlaten voordat ze opnieuw asiel kunnen aanvragen. Veel asielzoekers blijven momenteel ook na het afwijzen van de aanvraag in Zweden en wachten daar tot ze een nieuwe aanvraag kunnen doen. Dit kan in het Scandinavische land vier jaar na het oorspronkelijke besluit. Met de nieuwe regelgeving wil de Zweedse regering bewerkstelligen dat mensen van wie de aanvraag is afgewezen het land verlaten voor de verjaringstermijn afloopt. Als een illegale asielzoeker toch in Zweden blijft ondanks een uitzettingsbesluit, zal dat besluit niet verjaren en kan diegene niet opnieuw asiel aanvragen. Tijdens de persconferentie kondigde de Zweedse regering meerdere maatregelen aan. Zo wil het ook een einde maken aan de mogelijkheid om na de afwijzing van een asielaanvraag een werkvergunning aan te kunnen vragen. Dit systeem zou te risicovol en fraudegevoelig zijn en misbruik in de hand werken. Ook stelt de regering voor om de verjaringstermijn te verlengen van vier naar vijf jaar. De regering wil dat alle plannen op 1 april 2025 via een wetswijziging in werking treden.¹⁹⁶

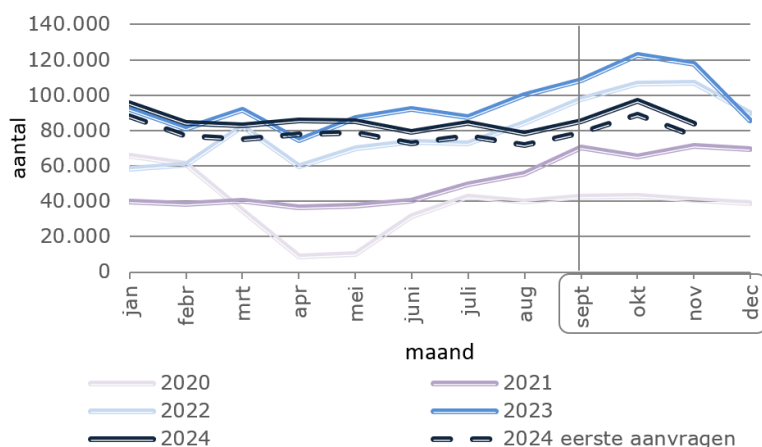
¹⁹⁵ AD, Polen weigert EU-migratiepact in te voeren vanwege opvang Oekraïners en problemen aan oostgrens, 7-2-2025; Europees Parlement, Parliamentary question - P-000699/2025, 14-2-2025, [url](#)

¹⁹⁶ De Telegraaf, Zweedse regering maakt asielregels strenger, 17-12-2024, [url](#)

4.3 Asielaanvragen in de EU+^{197,198}

4.3.1 Asielaanvragen

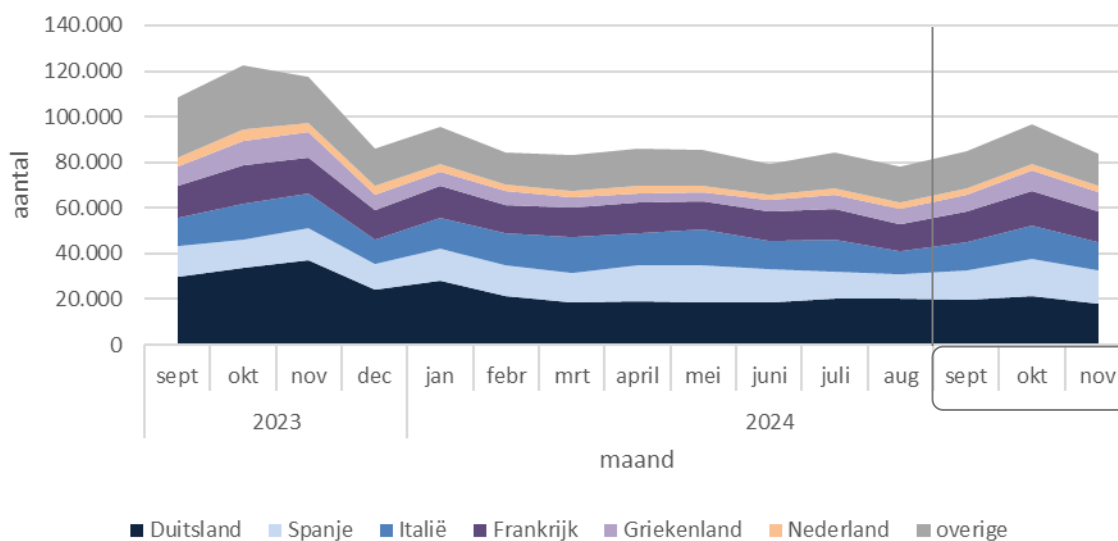
Figuur 4.1 Aantallen asielaanvragen¹⁹⁹ per maand in de EU+ van 2020 t/m november 2024.

→ Het totale aantal personen dat asiel aanvraag in de EU+ - bestaande uit eerste aanvragen, herhaalde aanvragen en relocatie - was de eerste zeven maanden van 2024 redelijk vergelijkbaar met 2023, maar vanaf augustus is het totaal aantal asielaanvragen lager vergeleken met zowel 2023 als 2022. Van augustus tot oktober 2024 is er een stijging te zien, net als in eerdere jaren. Opvallend is dat na oktober er

een daling in het totaal aantal asielaanvragen is, terwijl in 2022 en 2023 de aanvragen redelijk stabiel bleven. De ruime meerderheid van de aanvragen betrof een eerste asielaanvraag (92% in september tot en met november 2024).

Figuur 4.2 Aantal asielaanvragen²⁰⁰ per land in de EU+, september 2023 t/m november 2024.

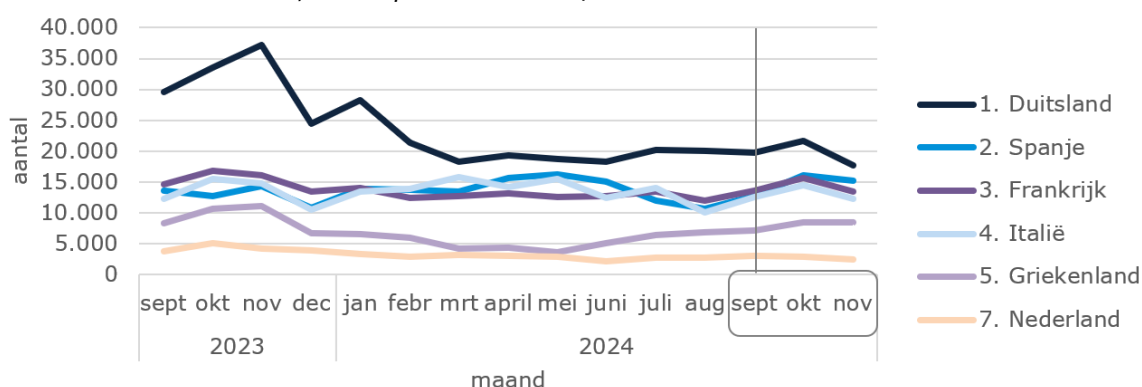
¹⁹⁷ De EU+ bestaat uit lidstaten van de Europese Unie, Noorwegen en Zwitserland.

¹⁹⁸ Vanaf 2020 zijn de cijfers afkomstig van de EUAA exclusief die van het Verenigd Koninkrijk. In 2022 exclusief Litouwen. In 2021 ontbreken de aantallen van Litouwen en Malta in enkele maanden. Van oktober 2023 t/m april 2024 ontbreken de cijfers van Portugal, van maart t/m juli 2023, november 2023 en juli 2024 die van Tsjechië. In juli 2024 ontbreken ook de cijfers van Malta. In november 2024 ontbreken ook de cijfers van Tsjechië.

¹⁹⁹ bestaande uit eerste aanvragen, herhaalde aanvragen en relocatie

²⁰⁰ bestaande uit eerste aanvragen, herhaalde aanvragen en relocatie

Figuur 4.3 - Aantal asielaanvragen²⁰¹ in top 5 ontvangende EU+ landen en Nederland in september-november 2024, van september 2023 t/m november 2024.

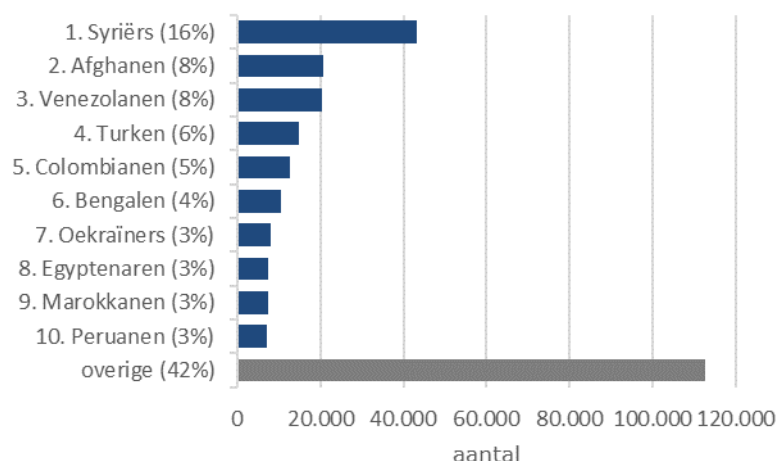

→ Figuur 4.2 en 4.3: In oktober 2024 was er een stijging van het aantal asielaanvragen in de top vijf ontvangende EU+ landen, net zoals in 2023 (exclusief Spanje), terwijl het aantal asielaanvragen in Nederland vanaf september 2024 al afnam. In 2023 was er in Nederland wel een stijging in oktober. Vanaf oktober 2024 is er ook een daling te zien in Duitsland, Spanje, Frankrijk en Italië, in Griekenland bleef het aantal asielaanvragen redelijk stabiel. **Van september tot en met november 2024 was Nederland met 3,1% het zevende meest ontvangende EU-land van asielaanvragen.** Eerder was Nederland vaak het zesde meest ontvangende EU-land. Nu is dat België (4%).

4.3.2 Kenmerken aanvragers

4.3.2.1 Nationaliteiten

Figuur 4.4 Tien meest voorkomende en overige nationaliteiten onder asielaanvragers²⁰² in de EU+ in september-november 2024 (totaal aantal aanvragers = 265.770).

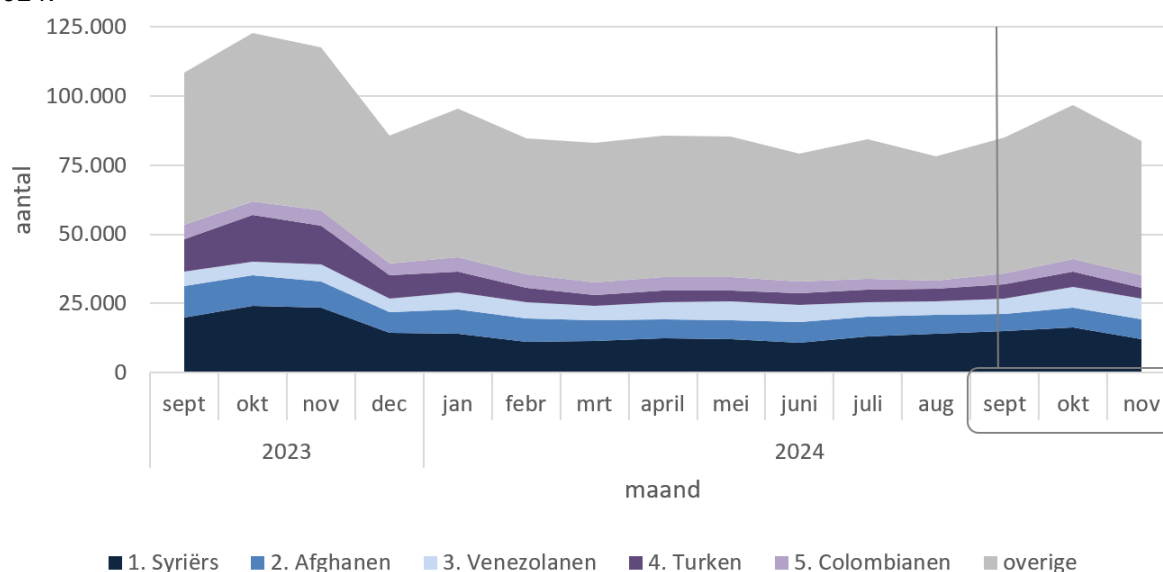
→ Asielaanvragers in de EU+ hebben veel verschillende nationaliteiten. Al langere tijd bestaat de grootste groep aanvragers uit **Syriërs** (gemiddeld 16% van september tot en met november 2024). Het aandeel **Afghanen** en **Venezolanen** dat in de EU+ asiel aanvroeg, volgde op enige afstand van het aandeel Syriërs met acht procent.²⁰³

²⁰¹ bestaande uit eerste aanvragen, herhaalde aanvragen en relocatie

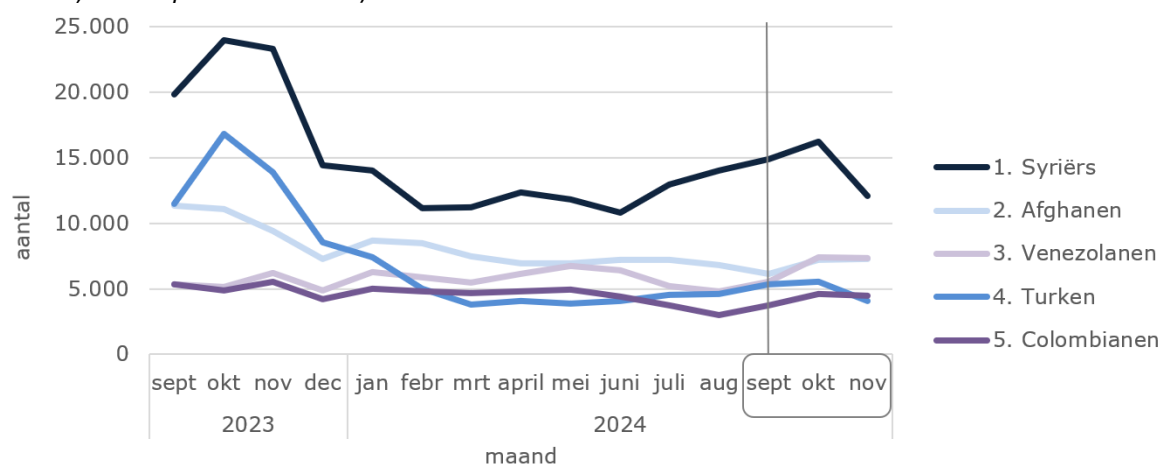
²⁰² bestaande uit eerste aanvragers, herhaalde aanvragers en relocatie

²⁰³ Het aantal Oekraïners dat naar de EU+ gevlucht is, kan op basis van de aantallen ingediende asielaanvragen niet in kaart worden gebracht. Sinds 4 maart 2022 komen zij namelijk in aanmerking voor tijdelijke bescherming in de EU+ en hoeven ze geen asiel aan te vragen.

Figuur 4.5 Aantallen asielaanvragers in de EU+ per nationaliteit van september 2023 t/m november 2024.

Figuur 4.6 Aantal asielaanvragen²⁰⁴ voor de top 5 nationaliteiten in september-november 2024 in de EU+, van september 2023 t/m november 2024.

Figuur 4.5 en 4.6: In oktober was er een stijging te zien van het aantal asielaanvragen van de top vijf nationaliteiten, in dezelfde periode in 2023 was dit alleen het geval voor Syriërs en Turken. Vanaf oktober daalt het aantal asielaanvragen van Syriërs en Turken, net zoals in 2023. Asielaanvragen van Afghanen, Venezolanen en Colombianen bleven redelijk stabiel vanaf oktober 2024. Wat betreft **Afghaanse asielaanvragers** is dit te verklaren doordat de situatie in Afghanistan nauwelijks veranderde en de druk van Pakistan en Iran op Afghanen aanhield (zie 2.4.1, 2.4.2 en 2.5.3). Wat betreft Colombiaanse asielaanvragers is dit te verklaren door het aanhoudende geweld in het land (zie 2.1.1).

Oekraïners zijn de zevende meest voorkomende nationaliteit onder asielaanvragers in de EU+ van september tot en met november 2024. Het aantal Oekraïners dat per maand asiel aanvraag is gedurende het jaar 2024 steeds gestegen, behalve in de zomervakantieperiode (van juli tot en met september). Van april tot en met september 2024 (exclusief augustus) vroegen er meer dan tweeduizend Oekraïners per maand asiel aan. In oktober en november

²⁰⁴ bestaande uit eerste aanvragen, herhaalde aanvragen en relocatie

is dit aantal gestegen naar rond de drieduizend per maand. Mogelijk heeft dit te maken met de tijdelijkheid van de richtlijn tijdelijke bescherming: bijvoorbeeld in Frankrijk moet de tijdelijke bescherming ieder halfjaar verlengd worden. Een asielvergunning geeft meer zekerheid voor de lange termijn.

In de vorige Migratieradar²⁰⁵ werden verwachtingen uitgesproken wat betreft de asielinstroom van onder andere Nigerianen, Palestijnen (via Libanon) en Soedanezen. Hieronder wordt ingegaan op deze drie nationaliteiten.

Waar **Nigerianen** in mei tot en met juli 2024 in de top 20 nationaliteiten van de EU+ stonden, is dit niet meer het geval in september tot en met november. In de eerste vijf maanden van 2024 lag het aantal eerste asielaanvragen van Nigerianen in de EU per maand boven de duizend, van juni tot en met oktober was het aantal eerste asielaanvragen van Nigerianen in de EU rond de duizend of minder dan duizend per maand. Hier is geen duidelijke verklaring voor.

Eerder werd aangegeven dat als vertrek vanuit de **Palestijnse gebieden** mogelijk wordt, het tot een uittocht kan leiden en dat mogelijk meer migratie via Libanon richting de EU op gang komt. In september tot en met oktober 2024 stonden Palestijnen in de top 20 nationaliteiten van de EU+, met rond de duizend asielaanvragen per maand, in mei tot en met juli stonden zij niet bij de top 20 nationaliteiten. Het minimum²⁰⁶ aantal Palestijnen dat asiel aanvroeg in de EU schommelde van januari tot en met oktober 2024 tussen de 1.200 en 700 per maand. Vertrek uit Gaza en de Westelijke Jordaanoever is nog steeds nauwelijks mogelijk. De Palestijnen die in Europa asiel vroegen verbleven veelal al langer buiten de Palestijnse gebieden.

Ook de oorlog in **Soedan** werd als een potentiële pushfactor genoemd. In de eerste vijf maanden van 2024 lag het aantal eerste asielaanvragen van Soedanezen in de EU per maand rond de 700, van juni tot en met oktober was het aantal eerste asielaanvragen van Soedanezen in de EU rond de 800 per maand. Veel Soedanezen lijken niet in staat om een reis naar Europa te betalen.

4.3.2.2 Alleenreizende jongeren/minderjarigen (amv's)^{207 208}

Een deel van de personen die asiel aanvraagt, is minderjarig en vraagt zonder ouder(s) of andere wettelijk vertegenwoordiger asiel aan (ongeacht of de kinderen wees zijn of de ouders of voogden elders verblijven). Gezien hun kwetsbaarheid, is de procedure voor deze groep dikwijls anders dan voor minderjarigen die met ouders aankomen of meerderjarigen.

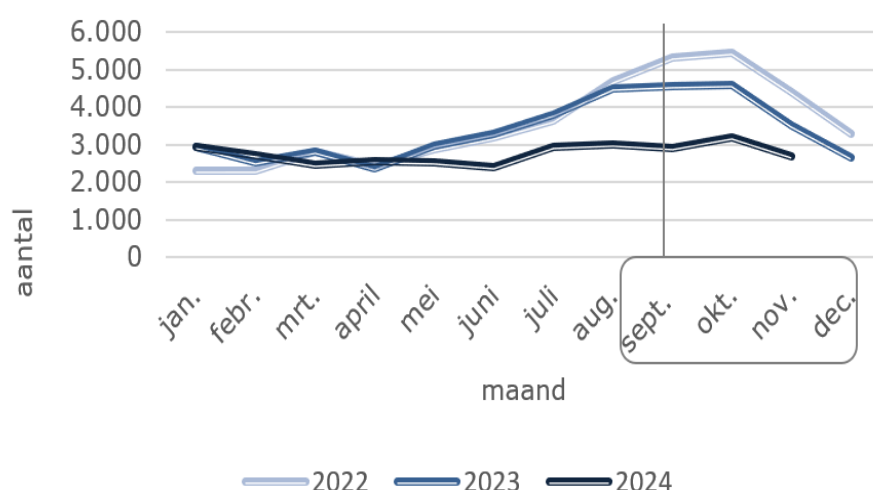
²⁰⁵ IND & KMar, 2024. Migratieradar Asiel najaar 2024.

²⁰⁶ Het exacte aantal is niet bekend omdat veel landen Palestina niet als staat erkennen en Palestijnen daarom niet als zodanig registreren.

²⁰⁷ De terminologie voor deze groep lijkt de afgelopen tijd aan verandering onderhevig. Volgens de tekst van de Vreemdelingenwet gaat het om alleenstaande minderjarige vreemdelingen. De afgelopen jaren is echter gebleken dat veel van deze amv's niet alleenstaand zijn, maar alleenreizend: na verkrijgen van een asielstatus vragen zij nareis aan voor hun ouder(s). In het kader van toegankelijk taalgebruik spreekt het COA inmiddels over alleenreizende jongeren.

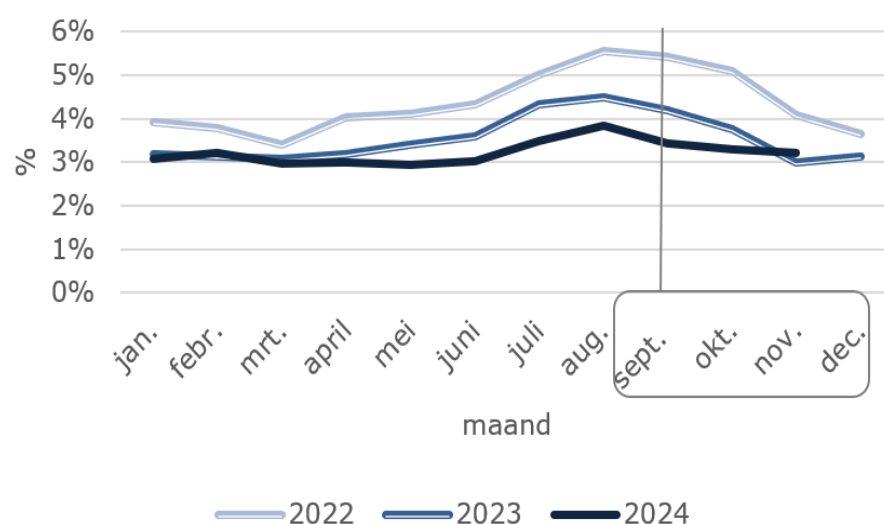
²⁰⁸ In een aantal andere EU-landen, bijvoorbeeld Duitsland en Frankrijk, kunnen alleenreizende jongeren ook recht hebben op verblijf zonder dat zij asiel aan hoeven vragen. Het aantal gerapporteerde asielaanvragen door alleenreizende jongeren in de EU is daarom een minimum aantal (bron: IND, 2022. Analyse instroom amv's.) Er zijn indicaties dat met name in Frankrijk, Italië en Spanje veel alleenstaande minderjarigen buiten het asielsysteem instromen (bron: APM, 2023, Kwantitatieve analyse alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv) 2023).

Figuur 4.7 Aantal asielaanvragen²⁰⁹ door amv's in de EU+, van januari 2022 t/m november 2024.

→ Van juli tot en met september 2024 was het aantal asielaanvragen door alleenreizende jongeren redelijk stabiel met rond de drieduizend aanvragen per maand. In oktober 2024 was er een lichte stijging en in november een daling. Dit was ook het geval in 2022 en 2023, hoewel de aantallen toen hoger waren.

Figuur 4.8 Aandeel asielaanvragen²¹⁰ door amv's in de EU+ ten opzichte van totaalinstroom in de EU+, van januari 2022 t/m november 2024.

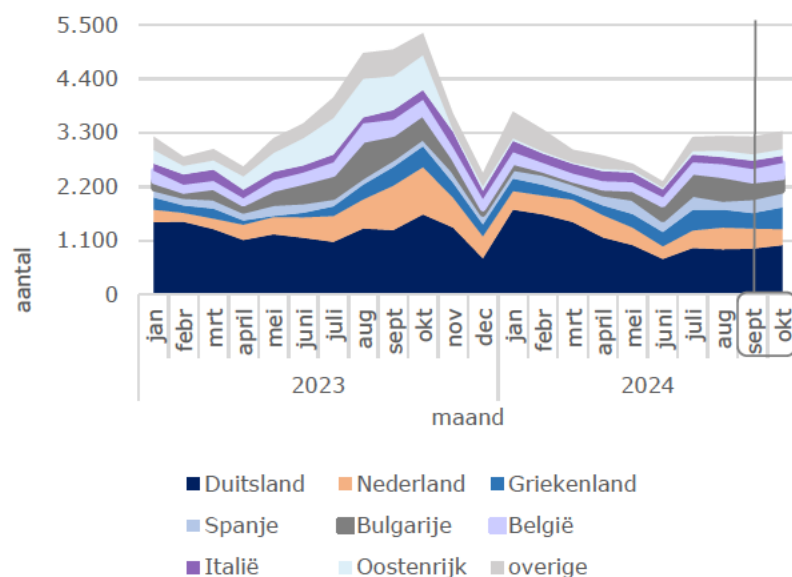

→ Het aandeel alleenreizende minderjarigen in de EU+ die asiel aanvroegen steeg in augustus naar bijna 4%. Hoewel het aandeel lager was dan in 2022 en 2023 is ook hier een stijging in augustus te zien. Dit heeft mogelijk te maken met een vermindering van het totaal aantal asielaanvragen in augustus.

²⁰⁹ bestaande uit eerste aanvragen, herhaalde aanvragen en relocatie

²¹⁰ bestaande uit eerste aanvragen, herhaalde aanvragen en relocatie.

Figuur 4.9 Aantal asielaanvragen²¹¹ door amv's in EU+-landen, van januari 2023 t/m oktober 2024.²¹²

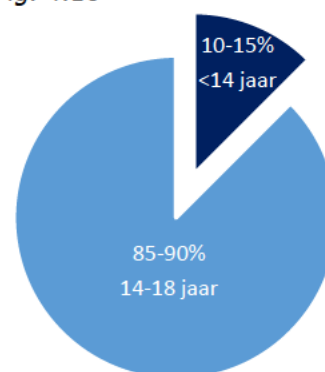

→ Sinds september 2023 is Nederland, na Duitsland, het op een na meest ontvangende EU-land wanneer het om asielaanvragen van alleenstaande minderjarigen gaat (zie §4.1), voorheen viel Nederland over het algemeen buiten de top vijf. In de eerste vijf maanden van 2024 lag het aantal asielaanvragen door alleenstaande minderjarigen in Nederland rond de 400 per maand, van juni tot en met oktober is dit gedaald naar rond de 350 per maand. Ook

in Duitsland was het aantal asielaanvragen door alleenstaande minderjarigen in de eerste vijf maanden van 2024, met rond de 1.400 aanvragen per maand, hoger dan in juni tot en met oktober 2024: toen daalde het tot rond de 900 aanvragen per maand. In Griekenland, Bulgarije, België en Oostenrijk steeg het aantal asielaanvragen door alleenstaande minderjarigen in juni tot en met oktober 2024 vergeleken de eerste vijf maanden van het jaar. In Spanje en Italië bleven de aantallen redelijk stabiel in juni tot en met oktober 2024 vergeleken de eerste vijf maanden, met een lichte stijging in Spanje en een lichte daling in Italië. De meeste amv's zijn veertien tot achttien jaar (85 à 90%; zie ook Figuur 4.10).

**Figuur 4.10 Leeftijden van alleenreizende minderjarige asielaanvragers²¹³ in de EU+ van januari 2023 tot en met oktober 2024.²¹⁴*

Fig. 4.10*

²¹¹ bestaande uit eerste aanvragen

²¹² Bron: Eurostat. *Unaccompanied minor asylum applicants by type, citizenship, age and sex - monthly data*. Peildatum: 16 januari 2025. Frankrijk heeft alleen voor januari t/m oktober 2024 (geschatte) cijfers hierover aangeleverd. Voor mei t/m oktober 2024 ontbreken de cijfers van Zwitserland als relatief veel ontvangend land.

²¹³ bestaande uit eerste aanvragen

²¹⁴ Bron: Eurostat, *Unaccompanied minor asylum applicants by type, citizenship, age and sex - monthly data*, peildatum 16 jan 2025, [url](#)

5 Ontwikkelingen in Nederland

Volgens recent onderzoek in opdracht van het WODC reizen asielzoekers naar Europa als gevolg van omstandigheden in hun land van herkomst (pushfactoren). Eenmaal binnen Europa zijn er verschillende factoren die een rol (kunnen) spelen bij de keuze voor het land waar men een aanvraag wil indienen. In de eerste plaats lijken de mate van veiligheid en het aantal landgenoten dat al in een land verblijft (de diaspora) een rol te spelen. Vervolgens kunnen nog de verschillen in beleid tussen de diverse Europese landen een rol spelen.²¹⁵ Uit meerdere onderzoeken blijkt dat de aanwezigheid van familie en/of vrienden in Nederland de belangrijkste reden is om in Nederland asiel te aanvragen.²¹⁶

In dit hoofdstuk worden ontwikkelingen in Nederland op het gebied van beleid, maatschappij, politiek en aantallen asielaanvragen beschreven. De focus ligt op ontwikkelingen in het derde tertaal van 2024 die van invloed zouden kunnen zijn op de asielinstroom in Nederland. Ook al zullen de meeste ontwikkelingen niet op korte termijn een impact hebben, ze zijn wel van belang om in de gaten te houden.

5.1 (Beleids)ontwikkelingen in Nederland

Hier wordt nadrukkelijk opgemerkt dat aan de beknopte weergave van het beleid in de Migratieradar geen rechten worden ontleend: de formulering in bijvoorbeeld de Vreemdelingencirculaire is altijd leidend.

5.1.1 Nieuwe asielwetgeving

Het Kabinet Schoof, dat op 2 juli 2024 werd geïnstalleerd, heeft in september een regeerprogramma gepresenteerd waarin het hoofdlijnenakkoord van PVV, VVD, NSC en BBB werd uitgewerkt. Onderdeel van het akkoord was "het strengste asielbeleid ooit". In het regeerprogramma werd voortgeborduurd op eerdere afspraken om een asielcrisis uit te roepen en vervolgens een asielnoodwet af te kondigen: hierdoor zou het kabinet bepaalde onderdelen van de Vreemdelingenwet 2000 buiten werking kunnen stellen zonder directe parlementaire goedkeuring. Na twijfels binnen NSC over de rechtsstatelijkheid van deze plannen werd in de nacht van 24 op 25 oktober 2024 tussen de Tweede Kamerfracties van PVV, VVD, NSC en BBB een deal bereikt over een nieuw asielpakket. Hiermee werd afgezien van het staatsnoodrecht.²¹⁷

Vlak voor de kerst ging het kabinet vervolgens akkoord met de eerste twee asielwetten van minister Faber. Specifiek gaat het om de asielnoodmaatregelenwet en het wetsvoorstel tweestatusstelsel. Een derde wet, terugkeer en vreemdelingenbewaring, betreft een ouder voorstel dat uit de Eerste Kamer is teruggetrokken omdat minister Faber ruimte zag voor aanpassingen. Met de asielnoodmaatregelenwet moeten onder meer de permanente asielvergunning worden afgeschaft en de nareismogelijkheid voor meerderjarige kinderen en ongehuwde partners van statushouders worden geschrapt. Ook wordt het tweestatusstelsel opnieuw vormgegeven. Dit stelsel maakt onderscheid tussen mensen die in aanmerking komen voor verblijf op grond van het Vluchtelingenverdrag, bijvoorbeeld vanwege hun religie of geaardheid (a-status) en mensen die door oorlog en ander geweld op drift raken (b-status). Voor die laatste groep wordt onder andere gezinshereniging lastiger. Het tweestatusstelsel werd begin deze eeuw afgeschaft om de werkdruk bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst en de rechtspraak te verminderen. Het spoedadvies over deze wetten van de Raad van State is op 10 februari gepubliceerd.^{218 219 220}

5.1.2 Strategie

De verwachting van het kabinet dat Nederland de komende jaren veel minder asielzoekers zal verwelkomen, is voor een groot deel niet gebaseerd op berekende resultaten van maatregelen. Minister Faber (Asiel) heeft haar hoop vooral gevestigd op het afschrikwekkende effect van een strengere toon, zo meldde ze aan de Tweede Kamer. Ze houdt zich vast aan het voorbeeld van

²¹⁵ Verwey-Jonker Instituut, 2023. Invloed asielbeleid op migratie naar Nederland: Wetenschappelijke inzichten in migratiedrivers.

²¹⁶ Verwey-Jonker Instituut, 2023. Invloed asielbeleid op migratie naar Nederland: Wetenschappelijke inzichten in migratiedrivers.

²¹⁷ NU.nl, Alle vier coalitiepartijen na urenlang overleg akkoord met asielpakket, 25-10-2024, [url](#)

²¹⁸ Ministerie van Asiel en Migratie, Ministerraad stemt in met asielplannen minister Faber, 20-12-2024, [url](#)

²¹⁹ NRC, Kabinet akkoord met asielwetten van minister Faber: 'Belangrijke stap naar grip op migratie', zegt premier Schoof, 20-12-2024, [url](#)

²²⁰ Raad van State, Advies Asielnoodmaatregelenwet, 10-2-2025, [url](#) en Advies Wet invoering tweestatusstelsel, 10-2-2025, [url](#)

Zweden, dat op die manier als land de afgelopen jaren ook minder aantrekkelijk zou zijn geworden voor asielzoekers. De Kamer had Faber om een onderbouwing gevraagd.²²¹

5.1.3 Terugkeer- en herintegratieondersteuning

De terugkeer- en herintegratieondersteuning voor ongewenste vreemdelingen wordt aangepast. Alleenstaande vreemdelingen kunnen daardoor extra geld krijgen als ze Nederland aantoonbaar verlaten. Tot voor kort kregen vertrekkende vreemdelingen 200 euro contant op Schiphol en maximaal 1.800 euro in natura om een nieuw leven op te bouwen. In september werd het systeem aangepast om de regeling meer in lijn te brengen met het Europese terugkeerprogramma van Frontex. Op Schiphol krijgen vertrekkers een vliegticket, 200 euro per volwassene en 40 euro per minderjarige. Op de luchthaven van het thuisland komt daar nu een bedrag van 615 euro bij, bedoeld 'voor de eerste levensbehoeften'. Daarnaast is een som geld beschikbaar voor het eerste jaar terug in het land van herkomst. Een volwassene krijgt 2.000 euro per persoon voor zaken als een woning, medische bijstand of een opleiding. Ook bij gedwongen vertrek naar het thuisland bestaat een vertrekbonus, al is die wel lager. In dat geval krijgt de vertrekker eveneens 615 euro in contanten, maar 1.000 euro aan herintegratiehulp.^{222 223}

5.1.4 Afghanen

Het kabinet heeft besloten om een laatste afgebakende groep Afghaanse bewakers, die Defensie en de Nederlandse ambassade in Kabul hebben ondersteund, niet naar Nederland te laten overkomen.²²⁴

5.1.5 Jurisprudentie

In een uitspraak van 9 oktober 2024 oordeelde de Raad van State dat de minister van Asiel en Migratie niet meer op basis van het zogenoemde interstatelijk vertrouwensbeginsel mag uitgaan van de juistheid van de leeftijdsregistratie van asielzoekers in een andere EU-lidstaat. Het Unierecht regelt namelijk niet de wijze waarop een leeftijdsbeoordeling moet plaatsvinden en welke waarde een leeftijdsregistratie uit een andere EU-lidstaat heeft bij de leeftijdsbeoordeling in een asielprocedure.²²⁵

Eind 2024 stapten een aantal asielzoekers, die vanwege hun asielaanvraag aan de grens op Schiphol in het Justitieel Complex Schiphol (JCS) verbleven, naar de rechter om een mensvriendelijker opvang af te dwingen. Ze zaten op dat moment in grensdetentie. De rechtbank Den Haag had zich in eerste instantie uitgelaten over de omstandigheden in het Justitieel Complex en de gevolgen daarvan op hun detentie. Volgens de rechtbank leidde de omstandigheden in JCS ertoe dat detentie onrechtmatig is. Minister Faber vroeg direct een voorlopige spoedvoorziening aan bij de Raad van State met als doel de uitspraak van de rechtbank Den Haag niet uit te hoeven voeren. De Raad van State haalde vervolgens in december een voorlopige streep door de uitspraak van de Haagse rechtbank en oordeelde voorlopig dat detentiemaatregelen niet opgeheven hoefden te worden. De Raad van State achtte het door de Minister genoemde belang van grensbewaking groter, wat wil zeggen dat niet iedereen zomaar toegang tot het Schengengebied moet krijgen indien niet aan de voorwaarden daarvoor wordt voldaan. Een definitieve behandeling van het hoger beroep volgt later in 2025.²²⁶

5.1.6 Grenscontroles

De Koninklijke Marechaussee begon maandag 9 december met de eerder door het kabinet aangekondigde binnengrenscontroles. Het gaat om een tijdelijke maatregel van zes maanden en is bedoeld om 'irreguliere migratie en grensoverschrijdende criminaliteit tegen te gaan. De binnengrenscontroles worden uitgevoerd met de bestaande capaciteit van de KMar. Daarnaast zijn er maatregelen genomen om de negatieve impact van binnengrenscontroles op de grensregio's en de economie zo veel mogelijk te beperken.²²⁷

²²¹ AD, 'Dalende instroom dankzij harde toon', 3-12-2024; Verslag plenaire vergadering Tweede Kamer 7 november 2024, [url](#)

²²² De Telegraaf, Vertrekbonus uitgeprocedeerden flink omhoog: vliegticket en 2000 euro, maar dat is nog niet alles, 28-9-2024, [url](#)

²²³ Brief van de Minister van A&M aan de Tweede Kamer, 26-9-2024, nummer 5594188

²²⁴ Kamerbrief 27-09-2024, BZ2405358.

²²⁵ Raad van State, Interstatelijk vertrouwensbeginsel biedt geen basis voor leeftijdsbeoordeling, 9-10-2024, [url](#)

²²⁶ Noordhollands Dagblad, Bijna 200 asielzoekers Schiphol niet op vrije voeten, 18-12-2024, [url](#)

²²⁷ Het Parool, Controles Nederlandse grenzen om migratie beginnen 9 december, 11-11-2024, [url](#); Ministerie van Asiel en Migratie, Minister Faber kondigt grenscontroles aan, 11-11-2024, [url](#)

5.1.7 Landenbeleid

Azerbeidzjan

Het vlucht- en vestigingsalternatief voor personen met de Azeri etniciteit uit Nagorno-Karabach in het hoofdgebied van Azerbeidzjan wordt geschrapt. Dit vlucht- en vestigingsalternatief is achterhaald, gelet op de actuele ontwikkelingen in de crisis rondom Nagorno-Karabach. Sinds oktober 2023 heeft Azerbeidzjan de volledige controle over Nagorno-Karabach en de omliggende districten. Er is geen sprake van willekeurig geweld in het kader van een internationaal of binnenlands gewapend conflict in Azerbeidzjan.²²⁸

Pakistan

Belangrijkste veranderingen zijn dat

- de leiders en leden van PTI worden opgenomen als risicoprofiel;
- in de provincies Balochistan en Khyber Pakhtunkhwa (KP) sprake is van de laagste gradatie (relatief lager niveau van willekeurig geweld) van een situatie zoals bedoeld in artikel 15 onder c van de Kwalificatierichtlijn.

Op basis van het ambtsbericht wordt geconcludeerd dat in de overige provincies geen sprake is van een gewapend conflict en daarmee geen sprake is van een situatie als bedoeld in artikel 15 onder c van de Kwalificatierichtlijn. Voor alleenstaande minderjarigen wordt geconcludeerd dat er in Pakistan sprake is van adequate opvang.²²⁹

5.1.8 Besluit- en vertrekmoratoria

Gezien de ontwikkelingen in het conflict tussen Israël en Hezbollah heeft de Minister half november besloten een besluit- en vertrekmoratorium in te stellen voor Libanon voor de duur van zes maanden. Het moratorium geldt voor Libanese asielzoekers en voor vreemdelingen die naar Libanon terug moeten keren.²³⁰

Na de val van president Assad uit Syrië besloot het kabinet om de komende zes maanden geen beslissingen te nemen op asielaanvragen van Syriërs die hier al zijn, of nog naar Nederland komen. Ook zullen gedurende die periode geen Syriërs gedwongen worden tot terugkeer naar hun land van herkomst. Diverse andere Europese landen namen een soortgelijke beslissing. Alleen als de asielaanvraag meer dan 21 maanden geleden werd ingediend, wordt die alsnog in behandeling genomen.²³¹ Verder laat Minister Faber onderzoeken of ze voorlopig gezinshereniging voor Syriërs kan blokkeren.²³²

5.1.9 Derdelanders uit de Oekraïne

Op 19 december 2024 oordeelde het Europese Hof van Justitie dat de tijdelijke bescherming van vluchtelingen met een tijdelijke Oekraïense verblijfsvergunning (derdelanders) beëindigd mocht worden. Daarmee eindigt voor deze groep het recht op bescherming onder de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB), waar Oekraïense ontheemden wel nog gebruik van mogen maken. De opvang van 1.720 derdelanders in Nederland eindigt daarmee niet direct. Nederlandse rechters gaan met dit arrest in de hand uitspraak doen in de (hoger) beroepszaken die nog lopen. Dan moet duidelijk worden hoe het doorwerkt in het Nederlandse recht en wanneer de bescherming stopt. Tot die tijd mogen de derdelanders in de opvang blijven en hier werken.²³³

²²⁸ Brief aan Tweede Kamer, 12-11-2024

²²⁹ Idem, 26-11-2024

²³⁰ Idem, 14-11-2024

²³¹ De Volkskrant, In afwachting van de ontwikkelingen zet Faber de asielaanvragen van Syriërs in de ijskast, 9-12-2024, [url](#)
TK brief, 9-12-2024, nr.5986574

²³² Welingelichte Kringen, Faber bekijkt of ze ook gezinshereniging uit Syrië kan stilleggen, 11-12-2024, [url](#)

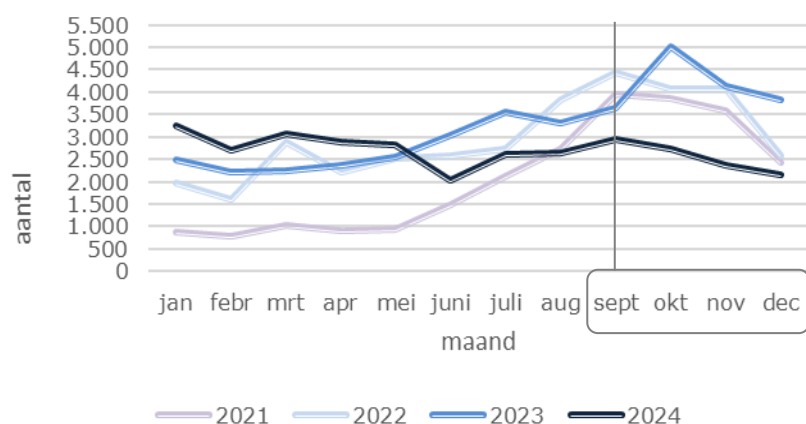
²³³ De Volkskrant, Europese Hof: geen recht 'derdelanders' op zelfde bescherming als Oekraïners, 20-12-2024, [url](#)

5.2 Eerste asielaanvragen²³⁴

In deze paragraaf staan de ontwikkelingen van asielaanvragen van de meest voorkomende en meest opvallende nationaliteiten in Nederland (tot en met december 2024). De grafieken gaan meerdere maanden en soms jaren terug. De toelichtingen focussen zich grotendeels op de periode september tot en met december 2024.

Figuur 5.1 Aantallen eerste asielaanvragen per maand van januari 2021 tot en met december 2024²³⁵

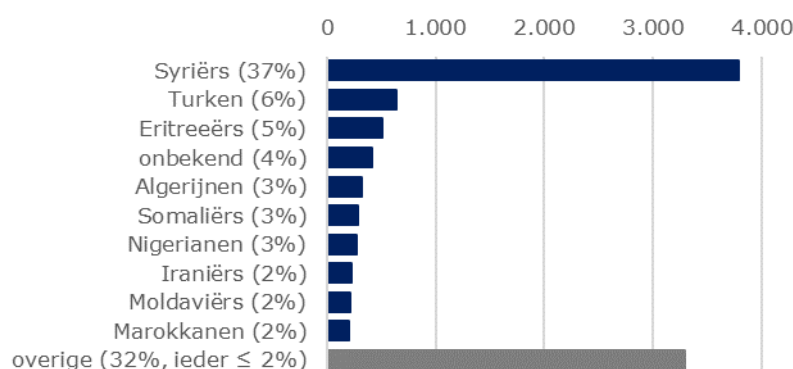

→ Zoals in de vorige Migratieradar verwacht zijn er de laatste maanden van 2024 geen grote veranderingen geweest in het aantal eerste asielaanvragen in Nederland in vergelijking met de zomerperiode. Het gemiddelde aantal eerste asielaanvragen per maand van september tot en met december 2024 was rond de 2.500, net zoals het

gemiddelde van mei tot en met augustus. Terwijl het gemiddelde aantal eerste asielaanvragen per maand van januari tot en met april 2024 rond de 3.000 lag. Waar het aantal asielaanvragers in Nederland in 2023 vanaf oktober een daling zag, daalde het aantal asielaanvragers in 2024 vanaf september gestaag.

5.2.1 Nationaliteiten

Figuur 5.2 Tien meest voorkomende en overige nationaliteiten onder eerste asielaanvragers in Nederland van september t/m december 2024 (totaal aantal aanvragers = 10.173).²³⁶

→ Syriërs dienden van september tot en met december wederom bij uitstek de meeste asielaanvragen in (bijna 4.000; 37% van alle aanvragen).²³⁷ Op afstand volgden andere gebruikelijke nationaliteiten, wel opvallend zijn de Moldaviërs binnen de top-10.

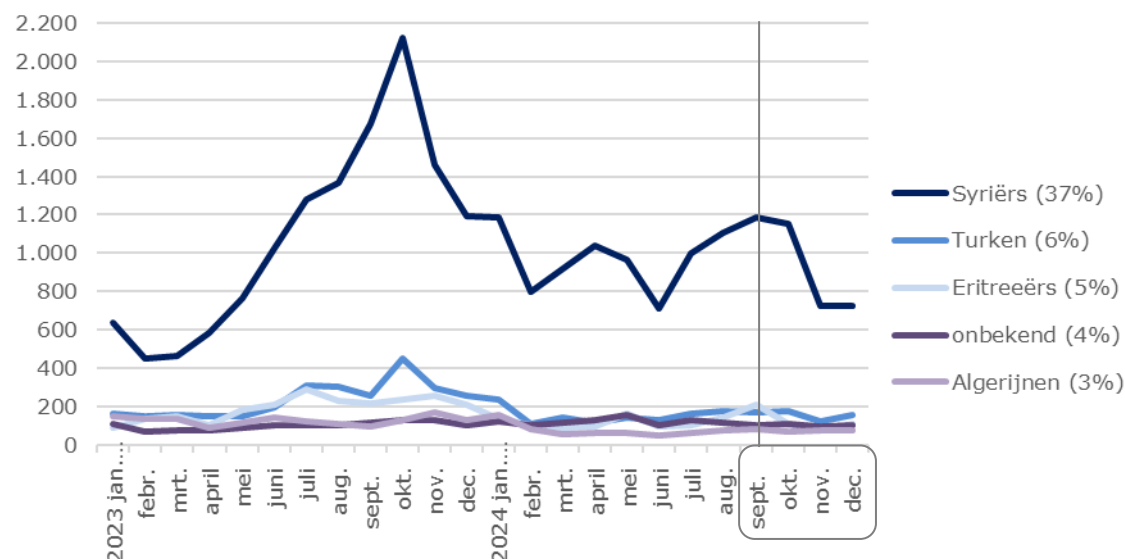
²³⁴ Vanaf begin juni 2023 zijn er werkvoorraden bij het registreren van asielaanvragen. Hierdoor zit er enige vertraging tussen het verzoek om een aanvraag in te dienen en de daadwerkelijke aanvraag. Soms wordt er een inhaalslag gemaakt, soms lopen de voorraden weer op. Dit brengt met zich mee dat asielaanvragen deels later geregistreerd worden dan wanneer iemand zich voor het eerst meldt om asiel aan te vragen. Hierdoor kunnen de maandcijfers van de aantallen asielaanvragen wat afwijken van de daadwerkelijke asielinstroom. Ook voor eerdere periodes met eventuele achterstanden geldt deze kanttekening.

²³⁵ Bron: IND, 2025, METiS Factboards. Geraadpleegd op 28-01-2025. In 2021 waren grotendeels reisbeperkende maatregelen van kracht in verband met covid-19.

²³⁶ Bron: IND, 2025, METiS Factboards. Geraadpleegd op 28-01-2025.

²³⁷ Meer over Syrische asielaanvragers is te vinden in hoofdstuk 6.

Figuur 5.3 Aantal eerste asielaanvragen door vijf meest voorkomende nationaliteiten*, van januari 2023 tot en met december 2024.²³⁸

* De meest voorkomende nationaliteiten zijn gebaseerd op de aantallen aanvragen van september tot en met december 2024.

➔ Na de daling in het aantal eerste asielaanvragers van alle vijf de nationaliteiten in juni 2024 (zie Fig. 5.2), stegen de aantallen voor alle vijf de nationaliteiten in juli (licht), en waren de aantallen van augustus tot en met oktober redelijk stabiel voor alle vijf de nationaliteiten. Het aantal Algerijnse eerste asielaanvragen bleef tot en met december stabiel. Bij de andere vier nationaliteiten is er een daling in november 2024 te zien, met vervolgens een lichte stijging of stabilisering in december. De stabiliteit in Jemen staat nog steeds onder druk, van een hoge instroom van het aantal Jemenitische asielaanvragers in Nederland is echter geen sprake in 2024. Van september tot en met december 2024 was het aantal zelfs relatief laag (gemiddeld 39 per maand). Dergelijke aantallen werden voor het laatst in 2021 gezien.²³⁹

5.2.1.1 Asielaanvragen van personen afkomstig uit 'veilige landen van herkomst'

De algemene situatie in een aantal herkomstlanden van asielaanvragers wordt als veilig beschouwd.^{240 241} Dit gaat om alle landen in de EU en landen die op een specifieke lijst van 'veilige landen van herkomst (asielzoekers)' staan. De situatie van landen op deze lijst wordt om het jaar opnieuw beoordeeld. Voor asielaanvragers uit veilige landen van herkomst is de asielprocedure in Nederland anders dan voor andere asielaanvragers. Asielaanvragers uit deze landen komen zelden in aanmerking voor een verblijfsvergunning op grond van asiel en de procedure verloopt sneller.²⁴²

²⁴³

²³⁸ Bron: IND, 2025, METiS Factboards. Geraadpleegd op 28-01-2025.

²³⁹ Bron: IND, 2025, METiS Factboards. Geraadpleegd op 28-01-2025.

²⁴⁰ Rijksoverheid, 2025. Welke landen staan op de lijst van veilige landen van herkomst? Geraadpleegd op 14-01-2025. url.

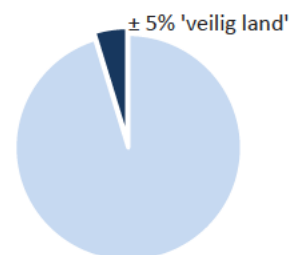
²⁴¹ Er liep een zaak bij het EU-Hof van Justitie over de vraag of de Procedurerichtlijn zo mag worden uitgelegd dat er gebiedsdelen worden uitgezonderd van de aanwijzing. Op 4 oktober 2024 oordeelde het Hof dat dit niet is toegestaan. Dit in tegenstelling tot het huidige Nederlandse beleid en de rechtspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

²⁴² Rijksoverheid, 2025. Welke landen staan op de lijst van veilige landen van herkomst? Geraadpleegd op 14-01-2025. url

²⁴³ Andere EU-lidstaten hebben ook een dergelijke lijst. De EU werkt aan één, gezamenlijke lijst. Het is nog niet bekend wanneer deze klaar is. (Bron: Rijksoverheid, 2025. Welke landen staan op de lijst van veilige landen van herkomst? Geraadpleegd op 14-01-2025. url)

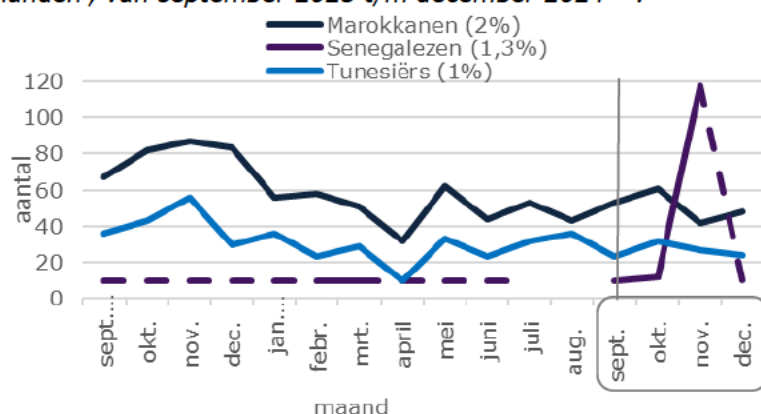
Figuur 5.4 Aandeel asielaanvragers uit veilige landen van herkomst in Nederland van september 2021 tot en met december 2024.²⁴⁴

In totaal ontving Nederland van september tot en met december 2024 bijna 650 aanvragen van personen uit 'veilige landen'. Van september 2021 tot en met december 2024 komt gemiddeld vijf procent van de asielaanvragers uit een 'veilig land' (zie Fig. 5.4; minimum per maand = 3%; maximum 9%). In november lag het aantal voor het eerst in 2024 hoger dan zes procent per maand (nl. 9%), maar zakte daarna weer vier procent in december.

Deze aanvragen werden vooral ingediend door personen met de Marokkaanse (2% van de totale eerste asieliinstroom in Nederland), Senegalese (1,3%) en Tunesische (1%) nationaliteit. Er vroegen weinig burgers uit andere 'veilige landen' asiel aan in Nederland ($\leq 0,3\%$ van de totale instroom per nationaliteit).

Figuur 5.5 Aantal eerste asielaanvragen door drie meest voorkomende* nationaliteiten bij 'veilige landen', van september 2023 t/m december 2024.²⁴⁵**

→ Het aantal Marokkanen en Tunesiërs dat de afgelopen vijftien maanden asiel aanvraag in Nederland, volgt deels een parallel patroon met elkaar. Van september tot en met december 2024 was het aantal asielaanvragers van beide nationaliteiten lager dan in dezelfde maanden een jaar eerder. De daling onder Marokkanen en Tunesiërs was gelijk (resp. -36%).

* In periode september tot en met december 2024;

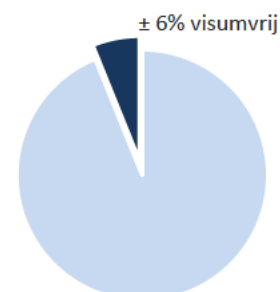
** ... in de grafiek betekent minder dan tien aanvragen per maand

Het aantal Senegalezen dat asiel aanvraag in Nederland is in september tot en met december 2024 sterk gestegen vergeleken dezelfde maanden een jaar eerder, de sterke stijging vond in november plaats.

5.2.1.2 Asielaanvragen en tijdelijke bescherming van personen van visumvrije nationaliteiten

Figuur 5.6 Aandeel asielaanvragers in Nederland met visumvrije nationaliteiten van september 2021 tot en december 2024.²⁴⁶

Van een aantal (al dan niet als veilig gedefinieerde) herkomstlanden mogen onderdanen zonder visum (visumvrij) het Schengengebied en dus Nederland inreizen.²⁴⁷ Sommigen doen hierna een asielaanvraag in Nederland. Van september 2021 tot en met december 2024 heeft gemiddeld zes procent van de asielaanvragers een nationaliteit waarvoor geen visumplicht geldt

²⁴⁴ Bron: IND, 2025, METIS Factboards. Geraadpleegd op 28-01-2025.

²⁴⁵ Bron: IND, 2025, METIS Factboards. Geraadpleegd op 28-01-2025. De top drie is gebaseerd op de aantallen aanvragen van september t/m december 2024.

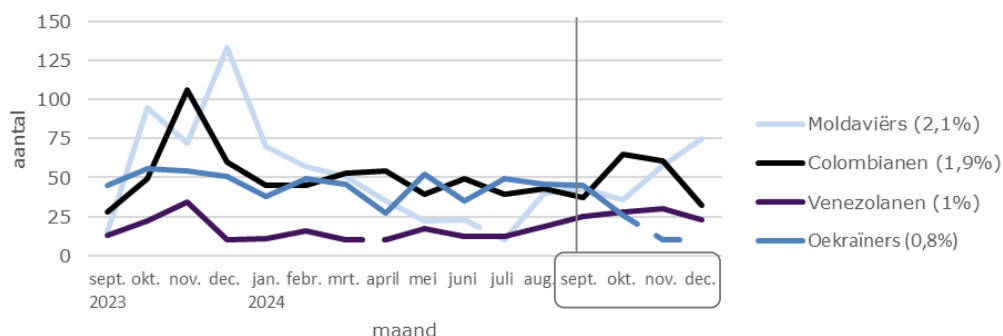
²⁴⁶ Bron: IND, 2025, METIS Factboards. Geraadpleegd op 28-01-2025. NB. Het gaat om het aandeel in de eerste asielaanvragen van personen met nationaliteiten die op het moment van schrijven visumvrij zijn.

²⁴⁷ Schengenvisum.info, 2025. Lijst met niet-visumplichtige nationaliteiten. Geraadpleegd op 14-01-2025. [url](https://www.schengenvisum.info).

(minimum per maand = 2%; maximum = 13%). In geheel 2024 is het aantal vrij stabiel rond de zeven procent per maand (minimum = 5%; maximum 8%).

Van september tot en met december 2024 werden asielaanvragen van deze nationaliteiten vooral ingediend door **Moldaviërs, Colombianen, Venezolanen en Oekraïners** (ieder meer dan een half à twee procent van het totale aantal asielaanvragen in Nederland). Alle overige visumvrije nationaliteiten volgen op afstand ($\leq 0,3\%$). Waar Colombianen, en ook Venezolanen, een relatief klein deel van de asielinstroom in Nederland uitmaken, behoren ze in de EU+ tot de vijf meest voorkomende nationaliteiten (zie §4.3.2.1).

Figuur 5.7 Aantal eerste asielaanvragen door meest voorkomende visumvrije nationaliteiten, van september 2023 t/m december 2024**.*²⁴⁸

* In periode september tot en met december 2024; ** ••• in de grafiek betekent minder dan tien aanvragen per maand

➔ Van januari tot en met juli 2024 daalde het aantal **Moldavische** asielaanvragers in Nederland sterk, in augustus steeg het aantal weer zichtbaar en stabiliseerde in september en oktober. De laatste twee maanden van 2024 is er weer een stijging te zien. Hoewel er na oktober 2024 een stijgende lijn te zien was in het aantal Moldavische asielaanvragers is in voorlopige cijfers van begin 2025 een daling te zien. Het gemiddelde aantal asielaanvragen door **Oekraïners**²⁴⁹ in de eerste negen maanden van 2024 was rond de 45 per maand. Na september is er een sterke daling te zien in het aantal asielaanvragen door Oekraïners. Oekraïners komen, als zij aan de voorwaarden voldoen, tot en met 4 maart 2026 in aanmerking voor 'tijdelijke bescherming'.^{250,251} Voor **Colombianen** en **Venezolanen** geldt dat er in oktober 2024 een stijging van het aantal eerste asielaanvragen was, gevolgd door een stabilisering in november en een daling in december.

*Figuur 5.8a en 5.8b Aantal registraties per maand voor tijdelijke bescherming door Oekraïners, van februari 2022 t/m december 2024 (a) en aantal personen die op 1 januari 2025 onder de RTB in Nederland geregistreerd staan (b).*²⁵²

a

b

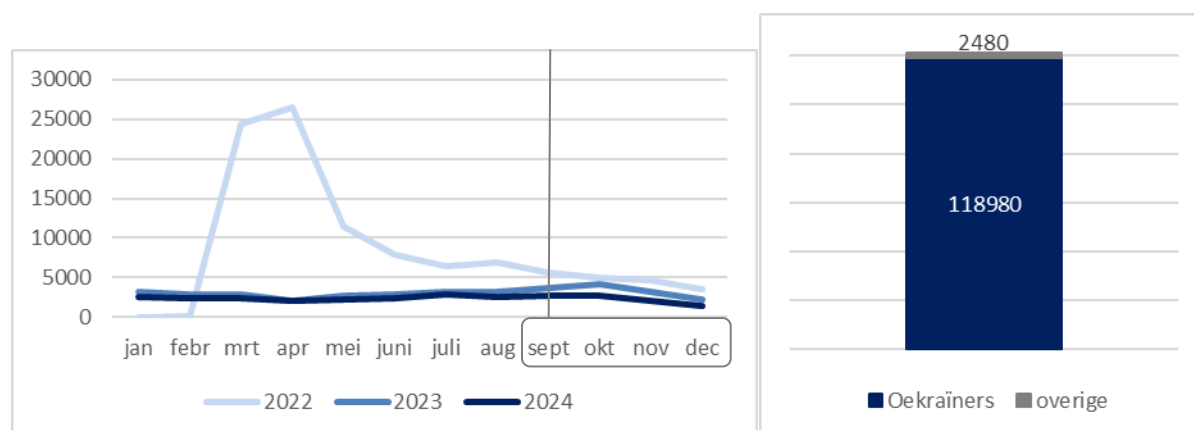
²⁴⁸ Bron: IND, 2025, METIS Factboards. Geraadpleegd op 28-01-2025.

²⁴⁹ Dit kunnen Oekraïners zijn die ondanks dat ze van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) gebruik kunnen maken, asiel aanvragen, en Oekraïners die niet onder de RTB vallen (zie meer info: IND, 26-01-2024, [Richtlijn Tijdelijke Bescherming Oekraïne](#)). Geraadpleegd op 21-02-2024).

²⁵⁰ Naast Oekraïners zijn er ook registraties onder de RTB van personen uit Oekraïne met andere nationaliteiten (ruim honderd nationaliteiten in totaal). Deze zijn niet verder in beeld gebracht. Vanaf augustus 2022 zijn namelijk bijna alle geregistreerden Oekraïners (iedere maand zo'n 98 of 99%).

²⁵¹ IND, 12-01-2022. Richtlijn Tijdelijke Bescherming Oekraïne. Geraadpleegd op 28-01-2025.

²⁵² Bron: IND, 1 januari 2025. De gegevens kunnen afwijken van die in de GBA door het vertragend effect van de verwerking van de gegevens uit het GBA in INDiGO.

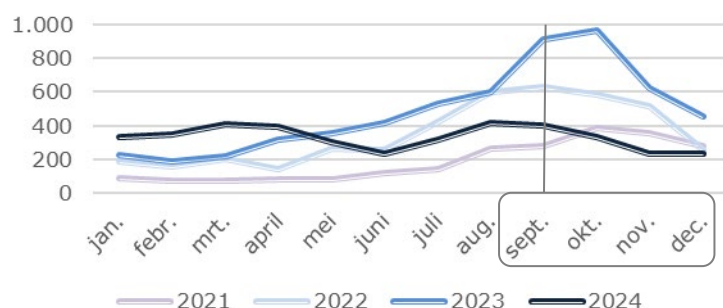
° inclusief personen die niet meer onder de richtlijn geregistreerd staan

→ In 2024 registreerden zich minder Oekraïners dan in 2023: 28.220 in totaal en gemiddeld 2.350 per maand in 2024, tegen 36.090 in totaal en gemiddeld 3.000 per maand in 2023. In juli 2024 vonden de meeste registraties per maand van 2024 plaats (2.920). Op 1 januari 2025 stonden er in totaal 118.980 Oekraïners onder de richtlijn in Nederland geregistreerd. Dit zijn er ruim 3.500 meer dan vier maanden eerder (op 1 september 2024)²⁵³.

5.2.2 Asielaanvragen van alleenstaande/-reizende minderjarigen

Een specifieke groep binnen de asielinstroom is die van minderjarigen die zonder ouder of andere wettelijk vertegenwoordiger asiel aanvragen.

*Figuur 5.8 Aantal eerste asielaanvragen door alleenstaande minderjarigen in Nederland per maand, van januari 2021 t/m december 2024.*²⁵⁴

→ Het aantal personen dat als alleenstaande minderjarige asiel aanvraag in Nederland van januari tot en met juni 2024 is vergelijkbaar met het aantal van juli tot en met december 2024. In beide periodes was er eerst een lichte toename waarna er een stabilisering en vervolgens een afname volgde. Van 2021 tot en

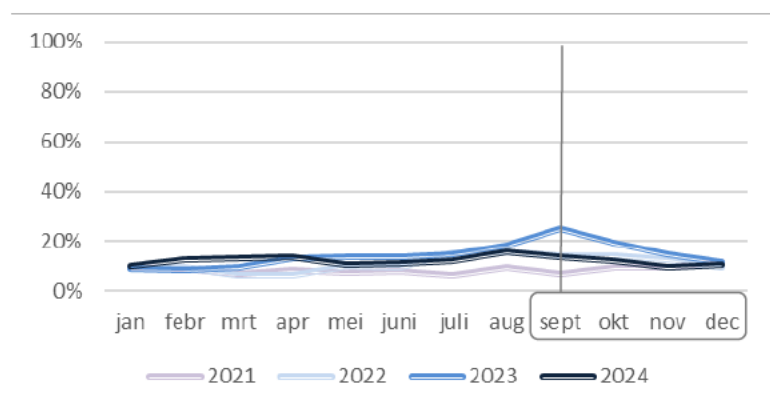
met 2023 nam het aantal asielaanvragen van alleenstaande minderjarigen gestaag toe in de eerste negen á tien maanden waarna er een piek was en er een daling volgde in de laatste 2 á 3 maanden; 2024 wijkt hierin af. Redenen waarom alleenstaande minderjarigen in Nederland asielaanvragen lopen uiteen en gelden deels ook voor andere asielzoekers. De redenen zijn complex, zowel binnen als tussen verschillende nationaliteiten.²⁵⁵

²⁵³ IND & KMar, 2024. Migratieradar Asiel najaar 2024.

²⁵⁴ Bron: IND, 2025, METIS Factboards. Geraadpleegd op 05-02-2025.

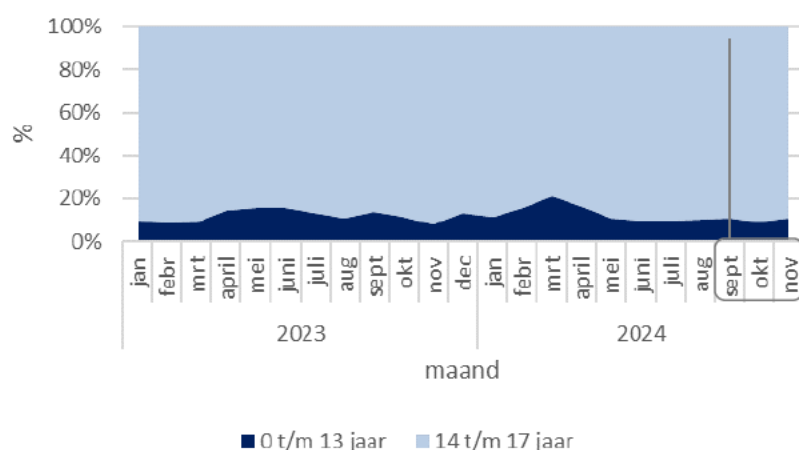
²⁵⁵ IND, juni 2022, Analyse instroom alleenstaande minderjarige vreemdelingen, [url](#)

Figuur 5.9 Aandeel eerste asielaanvragen door alleenstaande minderjagen in Nederland per maand, ten opzichte van totaalinstroom, van januari 2021 t/m december 2024.²⁵⁶

→ Het aandeel personen dat als alleenstaande minderjarige asiel aanvraagt, schommelt al een langere periode meestal tussen de tien en twintig procent per maand. Net als de aantallen, lag ook het gemiddelde aandeel in 2024 met 12% net wat lager dan het gemiddelde van 14% in 2023. In de EU+ is het aandeel personen dat als alleenstaande, minderjarige asiel aanvraagt dikwijls beduidend lager dan in Nederland (zie verder (zie §4.3.2.2)).

Figuur 5.10 Leeftijden van alleenstaande minderjarige asielaanvragers in Nederland van januari 2023 t/m november 2024.²⁵⁷

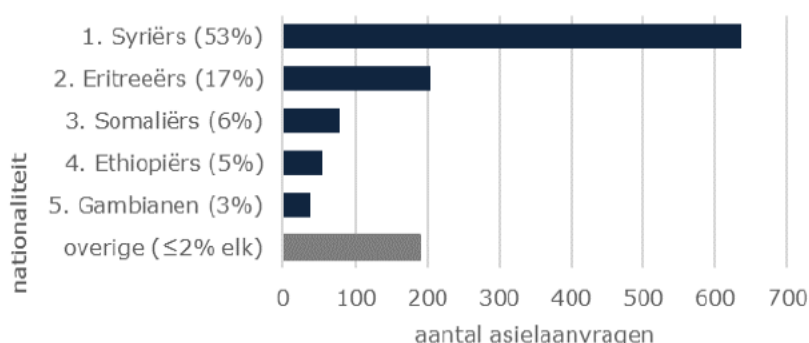

→ In januari tot en met november 2024 was het gemiddelde aandeel amv's van 0 tot en met 13 jaar iets hoger met 13% per maand dan in 2023 met 12% per maand. In september tot en met november 2024 was dit aandeel lager: rond de 10% per maand.

²⁵⁶ Bron: IND, 2025, METIS Factboards. Geraadpleegd op 05-02-2025.

²⁵⁷ Bron: Eurostat. *Unaccompanied minor asylum applicants by type, citizenship, age and sex - monthly data*. Peildatum: 16-01-2025.

Figuur 5.11 Aantal en aandeel* eerste asielaanvragen door vijf meest voorkomende en overige nationaliteiten onder alleenstaande, minderjarige asielaanvragers in Nederland van september t/m december 2024 (totaal aantal amv-aanvragers = 1.198).²⁵⁸

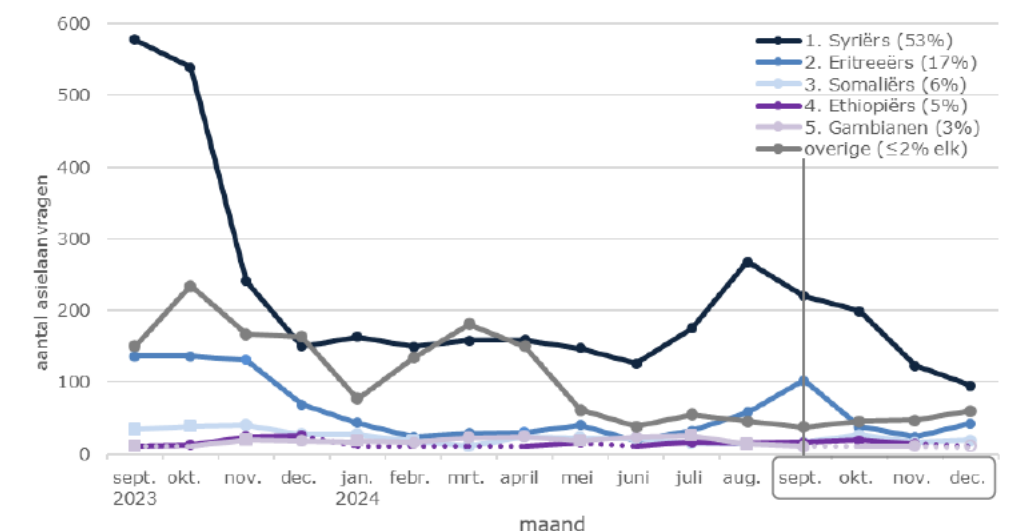

* Het aandeel is ten opzichte van de totale instroom van alleenstaande asielaanvragers in Nederland.

vaker voor onder amv's dan onder het totaal aantal asielaanvragers (zie §5.2.1). Voor Syrische amv's is Nederland vaak de beoogde bestemming bij vertrek en speelt de wens tot gezinshereniging vaker een rol dan bij bijvoorbeeld alleenstaande minderjarigen uit Afrikaanse landen.²⁵⁹

→ Ruim de helft van de amv's die van september tot en met december 2024 asiel vroegen was Syriër (ruim 600; 53%). Op afstand volgden Eritrese, Somalische, Ethiopische en Gambiaanse amv's. Het aantal asielaanvragen door Eritrese amvs was vooral in september 2024 hoog, met rond de 100 asielaanvragen. Naar verhouding komen met name Syriërs en Eritreeërs

Figuur 5.12 Aantal eerste asielaanvragen door vijf meest voorkomende nationaliteiten bij alleenreizende minderjarigen, van september 2023 t/m december 2024²⁶⁰.

* Aantallen kleiner dan 10 weergegeven als '••••'

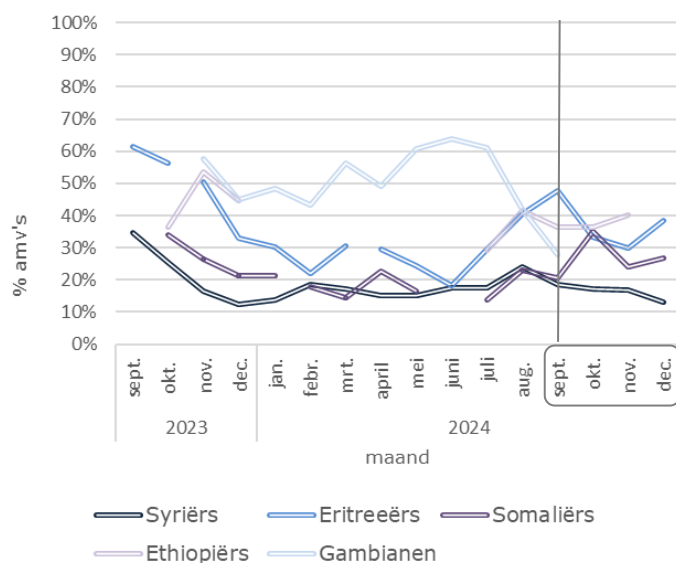
→ Van augustus tot en met december 2024 daalde het aantal Syrische amv's. In 2023 was er een scherpe daling vanaf oktober te zien, maar in 2024 daalde het meer gestaag (zie ook [Figuur 5.1](#)). Het totale aantal Syrische amv's was ook aanzienlijk lager in september tot en met december 2024 dan in dezelfde maanden van 2023. Wat betreft Eritrese amv's was er juist een toename in het aantal asielaanvragen in september 2024 te zien. Het totale aantal Eritrese amv's was ook aanzienlijk lager in periode september tot en met december 2024 dan in dezelfde maanden in 2023. Het aantal Somalische, Ethiopische en Gambiaanse amv's was redelijk stabiel.

²⁵⁸ Bron: IND, 2025, METIS Factboards. Geraadpleegd op 05-02-2025.

²⁵⁹ WODC, 2023. Alleenstaande minderjarige vreemdelingen naar Nederland: Het verhaal achter de cijfers. [url](#)

²⁶⁰ Bron: IND, 2025, METIS Factboards. Geraadpleegd op 05-02-2025. De top 5 is gebaseerd op de aantallen aanvragen van september t/m december 2024.

Figuur 5.13 Aandeel eerste asielaanvragen door alleenreizende minderjarigen voor de vijf meest voorkomende nationaliteiten onder alleenreizende minderjarigen in Nederland per maand, ten opzichte van totale asielinstroom van die nationaliteit, van september 2023 t/m december 2024.^{261*}

➔ Onder Gambiaanse asielaanvragers was in 2024 het percentage amv's hoger dan bij andere nationaliteiten. In vier maanden was zelfs meer dan 50% van de Gambiaanse aanvragers amv. Net als het aantal Syrische amv's (zie Fig. 5.12), daalde ook het bijbehorende aandeel in september tot en met december 2024. In september 2024 was het aandeel Eritrese amv's bijna 50%.

²⁶¹ Bron: IND, 2025, METIS Factboards. Geraadpleegd op 05-02-2025.

6 Uitgelichte nationaliteiten

In dit hoofdstuk zijn asielaanvragen voor drie groepen asielaanvragers – Syriërs, Turken en Libanezen – uitgelicht.²⁶² Eerst is er aandacht voor ontwikkelingen in de landen van herkomst, inclusief opvang in de regio. Daarna volgt informatie over reisroutes richting de EU op basis van het aantal irreguliere grensoverschrijdingen over land of zee aan de EU-buitengrenzen²⁶³ en richting Nederland op basis van het aantal asielaanvragen op Nederlandse luchthavens²⁶⁴. Daarna wordt voor deze groepen ingegaan op onder andere de aantallen aanvragen in de EU en Nederland²⁶⁵ en kenmerken van de aanvragers en afdoeningswijzen in Nederland.

6.1 Syriërs

Syriërs zijn al geruime tijd bij uitstek de meest voorkomende nationaliteit onder asielaanvragers in Nederland (zie ook §5.2.1), zowel onder de totale asielinstroom als specifiek onder alleenstaande minderjarige asielaanvragers. Om meer inzicht te geven in deze groep aanvragers is deze groep opnieuw uitgelicht. Direct na de val van het regime Assad heeft de Nederlandse regering een besluit- en vertrekmoratorium ingesteld voor Syriërs (zie § 5.1.11). Het Ministerie van Buitenlandse zaken werkt aan een nieuw algemeen ambtsbericht over de situatie in Syrië. Hieronder worden een aantal opvallende ontwikkelingen besproken, zonder de intentie een sluitend oordeel te presenteren over de stand van zaken.

6.1.1 Ontwikkelingen

Sinds de vorige Migratieradar is veel gebeurd in Syrië. Het regime van Assad is 8 december 2024 gevallen.²⁶⁶ In grote delen van het land heerst hierdoor een stemming van bevrijding, daarnaast bestaat er ook een gevoel van onzekerheid over de toekomst.

In oktober en november waren er Israëlische bombardementen op Hezbollah doelwitten in Syrische steden waarbij ook enkele Syrische burgerslachtoffers vielen. Israëlische troepen trokken de provincie Qunaytra binnen en ontplooiden activiteiten op de door Israël bezette Golan Hoogte. Vanwege Israëlische aanvallen in Libanon keerden ongeveer 280.000 Syriërs na 23 september 2024 vanuit Libanon terug naar Syrië. In de provincie Dayr al-Zur beschoten door Iran gesteunde groepen en Amerikaanse troepen elkaar, waarbij ook enkele burgerslachtoffers vielen. Er was een toename in het aantal bombardementen door het Syrische regime en Rusland op gebied in het noordwesten waar Hay'at Tahrir al-Sham (HTS) dominant was; dit was een poging om een potentiële aanval van HTS te voorkomen. In het noorden was er een toename van Turkse bombardementen als reactie op een aanval door de Kurdistan Workers' Party in Ankara, Turkije. Hierbij vielen ook burgerslachtoffers.²⁶⁷

In het oosten vonden begin november botsingen plaats tussen Arabische stamleden en door Iran gesteunde milities. Op 27 november lanceerden HTS en door Turkije gesteunde gewapende groepen een aanval vanuit hun controlegebieden in het noordwesten, om de in 2019 ingestelde de-escalatie zone in het noordwesten te herstellen na de toegenomen aanvallen van het regime in voorafgaande maanden. De troepen van het regime Assad trokken zich al snel terug, waarop oppositiestrijders grote delen in het noordwesten innamen, waaronder de stad Aleppo. Ook enkele andere gebieden in de omgeving werden veroverd.²⁶⁸ Begin december werden de steden Hama en Homs veroverd door strijders geleid door HTS; tegelijkertijd werden in het zuiden de steden Dar'a en Suwayda veroverd door lokale strijders. Op 8 december werd Damascus veroverd door HTS geleide strijders en strijders uit het zuiden. Prominente personen binnen HTS en de aan HTS gelieerde Syrian

²⁶² De selectie van deze nationaliteiten is gemaakt in samenspraak met de klankbordgroep van de Migratieradar.

²⁶³ Aantallen afkomstig uit het Frontex-datasysteem. Bij het schrijven van deze rapportage beschikte de KMar nog niet over gevalideerde gegevens van de maand december. Waar in de beschrijving een aanvullend beeld wordt geschetst, is gebruik gemaakt van onder meer Frontex-rapportages gebaseerd op voorlopige cijfers.

²⁶⁴ Aantallen door de KMar geëxporteerd uit het Vreemdelingen Basissysteem (VBS). De disclaimers die in hoofdstuk 3 gemaakt zijn, gelden ook voor dit hoofdstuk.

²⁶⁵ Net als in hoofdstuk 5 zijn de aantallen voor Nederland gebaseerd op IND-data en die voor de EU+ op EUAA-data. De disclaimers die hierbij in hoofdstuk 5 gemaakt zijn, gelden ook voor dit hoofdstuk.

²⁶⁶ Security Council, January 2025 Monthly Forecast, 30 december 2024, [url](#).

²⁶⁷ International Crisis Group, Crisis Watch, October 2024, November 2024.

²⁶⁸ International Crisis Group, Crisis Watch, November 2024; ETANA, Syria Update #11 - 17 December 2024, [url](#).

Salvation Government (SSG) werden benoemd als interim bestuurders van Syrië. De SSG was in 2017 door HTS opgericht om het gebied te besturen waar zij controle had. Tijdens een overgangsperiode moet een comité de komende tijd de grondwet herzien.²⁶⁹ De interim regering is in onderhandeling met andere oppositiegroepen om een Ministerie van Defensie te vormen waarin deze alle opgaan. Zonder concrete stappen hiertoe leverden nog niet alle groepen hun wapens en/of namenlijsten van hun leden in.²⁷⁰ In het zuiden in de provincie Dar' plaatste HTS net als in andere gebieden haar functionarissen en bondgenoten in bestuurlijke posities, maar nog niet alle gewapende groepen daar zijn onder controle van HTS.²⁷¹ Elders vonden botsingen plaats tussen Assad loyalisten en troepen van de nieuwe interim regering.²⁷² Voormalige militairen en functionarissen van het veiligheidsapparaat van het regime Assad konden zich registreren bij de nieuwe autoriteiten, waarbij zij hun wapens inleverden. Hiervan is grootschalig gebruik gemaakt.²⁷³ Arrestatiecampagnes werden uitgevoerd met als doel wapens die niet ingeleverd waren in beslag te nemen en om vermeende oorlogsmisdadigers en functionarissen van het oude regime gevangen te nemen. Veiligheidsoperaties in Alawitische meerderheidsgebieden in het westen van het land en in de stad Homs leidden tot botsingen met de door HTS geleide veiligheidstroepen.²⁷⁴ Er vonden na de machtsvername ook enkele incidenten plaats tegen religieuze minderheden; het was onduidelijk wie de daders waren. Zo werd in het noorden van de provincie Hama een kerstboom verbrand, wat leidde tot protesten, terwijl op andere plaatsen kerstmis werd gevierd. Ook braken er in enkele steden protesten uit nadat een video rondging waarop een aanval op een Alawitische graftombe te zien was. Hierover zei HTS dat een oudere video was verspreid om verdeeldheid te zaaien.²⁷⁵ Israël rukte verder op in de provincie Qunaytra.²⁷⁶ Een groot deel van de Syrische militaire infrastructuur en troepen werden daar door Israël met bombardementen uitgeschakeld.²⁷⁷ In het noorden werd er gevochten tussen door Turkije gesteunde Syrische oppositiegroepen van het Syrische Nationale Leger (SNA) en de Syrische Democratische Troepen (SDF) van het Koerdische DAANES. SNA groepen verdreven SDF uit onder andere Tal Rifa'at en Manbij na een door de V.S. bemiddelde tijdelijke staakt-het-vuren om terugtrekking van de SDF mogelijk te maken.²⁷⁸ Er waren half januari 2025 nog botsingen tussen de SNA en SDF op frontlinies.²⁷⁹ Om gebruik van het machtsvacuüm door ISIS te voorkomen, hebben Frankrijk en de V.S. bombardementen uitgevoerd op ISIS doelen.²⁸⁰ Op sociaal-economisch vlak valt onder andere op dat er vrouwen zijn benoemd tot nieuw hoofd van de Centrale Bank en tot hoofd van het Bureau Vrouwenzaken van de interim regering. De armoede bleef groot in Syrië. De economie moet worden gerevitaliseerd. Import en export en gebruik van buitenlandse valuta is vergemakkelijkt door de interim regering.²⁸¹

²⁶⁹ International Crisis Group, Crisis Watch, December 2024; Security Council, January 2025 Monthly Forecast, 30 december 2024, [url](#).

²⁷⁰ ETANA, Syria Update #13 - 10 January 2025, [url](#).

²⁷¹ Institute for the Study of War, Iran update, January 5, 2025, [url](#); Daraj, The Syrian Shifts: Contradictions Between Daraa and Damascus, 2 januari 2025, [url](#); ETANA, Syria Update #11 - 17 December 2024, [url](#).

²⁷² International Crisis Group, Crisis Watch, December 2024; al-Jazeera, Syrian Christians attend first Christmas Eve service since al-Assad's fall, 25 december 2024; Protests in Syria after 'old' video shows attack on Alawite shrine, 25 december 2024; ETANA, Syria Update #13 - 10 January 2025, [url](#).

²⁷³ Al-Jazeera, Former Assad military officers reconcile with Syria's new authorities, 8 januari 2024.

²⁷⁴ ETANA, Syria Update #13 - 10 January 2025, [url](#).

²⁷⁵ International Crisis Group, Crisis Watch, December 2024; al-Jazeera, Syrian Christians attend first Christmas Eve service since al-Assad's fall, 25 december 2024; Protests in Syria after 'old' video shows attack on Alawite shrine, 25 december 2024; ETANA, Syria Update #13 - 10 January 2025, [url](#).

²⁷⁶ ETANA, Syria Update #13 - 10 January 2025, [url](#).

²⁷⁷ International Crisis Group, Crisis Watch, December 2024; Security Council, January 2025 Monthly Forecast, 30 december 2024, [url](#).

²⁷⁸ ETANA, Syria Update #13 - 10 January 2025, [url](#); International Crisis Group, Crisis Watch, December 2024; Security Council, January 2025 Monthly Forecast, 30 december 2024, [url](#).

²⁷⁹ The Institute for the Study of War, op X, 15 januari 2025, [url](#).

²⁸⁰ International Crisis Group, Crisis Watch, December 2024.

²⁸¹ Al-Jazeera, Rebuilding Syria's economy: Can stability return after war?, 8 januari 2025; Maysaa Sabrine becomes first woman to lead Syria's central bank, 30 december 2024.

6.1.2 Routes

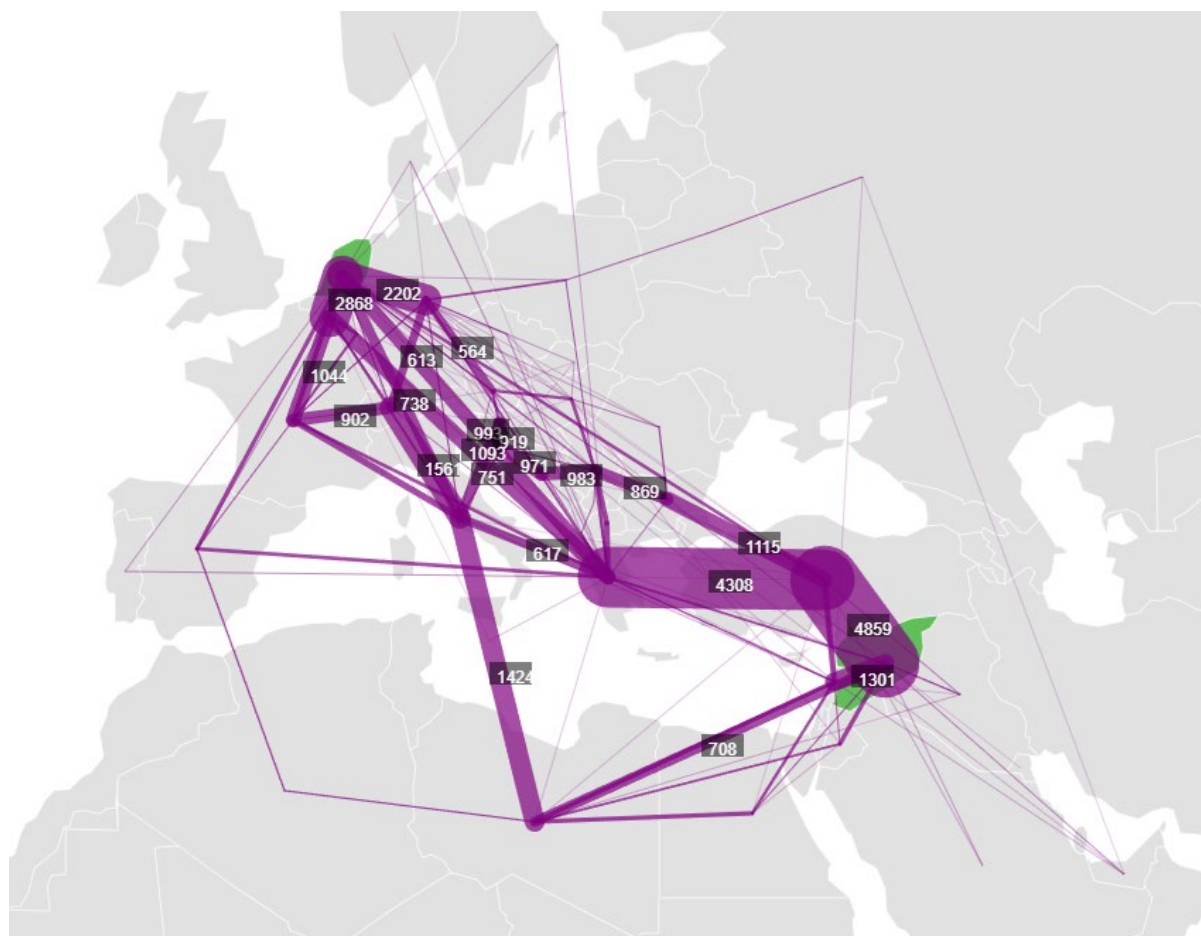
Aantallen asielaanvragen op Nederlandse luchthavens

Van **september tot en met december 2024** vroegen **73 Syriërs asiel** aan op een **Nederlandse luchthaven** (Syriërs zijn met 8% de vierde nationaliteit bij aanvragen op luchthavens, zie § 3.2). Bijna **de helft** van hen kwam via een **intra-Schengenroute** en ongeveer **één derde** kwam via een **extra-Schengenroute**. Van de overige is onbekend hoe zij op de Nederlandse luchthavens gearriveerd zijn. Belangrijkste extra-Schengen vertrekluchthavens waren Dubai International Airport (Verenigde Arabische Emiraten), Suvarnabhumi Airport (Bangkok, Thailand), en Sabiha Gokcen International Airport (Istanboel, Turkije). Intra-Schengen kwamen de Syrische asielaanvragers vooral van de herkomstluchthavens Malpensa Milaan (Italië), Barcelona-El Prat Airport (Barcelona, Spanje) en Napels International Airport (Italië). Bij de inreis in Nederland werd doorgaans gebruik gemaakt van valse of vervalste reisdocumenten.

Reisroutedelen

*Figuur 6.1 Aantal Syriërs per reisroutedeel die in 2024 asiel aanvroegen in Nederland o.b.v. verklaringen van asielmigranten bij het aanmeldgehoor (N=8.737²⁸²)²⁸³**

* minimum aantal reizigers per reisroutedeel = 20; alleen bij lijndelen met meer dan 500 reizigers is een label geplaatst; de indicaties op de kaart zijn op landniveau.

De helft van de Syriërs die in 2024 in Nederland asiel aanvroegen en van wie de aanmeldgehoren geanalyseerd zijn, geeft aan van Turkije naar Griekenland gereisd te zijn, een achtste van Turkije naar Bulgarije. De routedelen vanuit Griekenland waren divers: bijvoorbeeld rechtstreeks naar Nederland, via Italië, België of Spanje. Een kwart (25%) gaf aan van Duitsland naar Nederland gereisd te zijn.

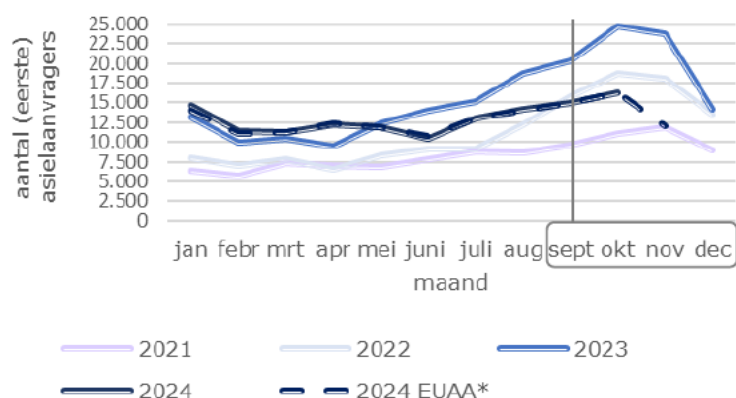
6.1.3 Asielaanvragers in de EU en Nederland

Figuren 6.2 tot en met 6.9 geven een beeld van de aantallen Syriërs die in de EU+ en Nederland asiel aanvroegen de afgelopen jaren, en informatie over de kenmerken van de aanvragers en beslissingen op aanvragen in Nederland.

²⁸² Dit betreft driekwart (76%) van het totale aantal eerste aanvragen door Syriërs in 2024. Aanmeldgehoren waarin niet letterlijk gevraagd is naar de reisroute zijn vanwege een lagere betrouwbaarheid niet geanalyseerd. Bovendien hebben er, zeker bij relatief recente aanvragen, nog niet altijd aanmeldgehoren plaatsgevonden. Van de aanvragen van januari 2024 t/m september 2024 is tussen de 75 en 85% per maand geanalyseerd, van die er na 60 tot 70%.

²⁸³ Bron: IND|DEC, peildatum 20-1-2025. N.B. De routedelen zijn geclusterd per land. In ieder land is één centraal punt gekozen, ongeacht de plaats waar een asielzoeker eventueel geweest is binnen dat land.

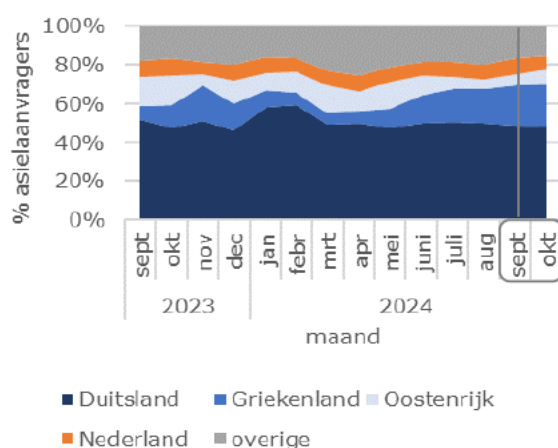
Figuur 6.2 Aantal eerste* asielaanvragen per maand door Syriërs in de EU+ van januari 2021 t/m november 2024²⁸⁴

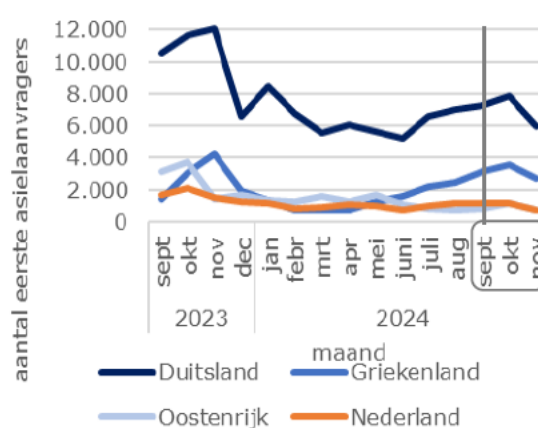
→ In september en oktober 2024 steeg het aantal Syrische asielaanvragers in de EU+ licht. In 2022 en 2023 was er een scherpere stijging in deze twee maanden. In november 2024 begon het aantal asielaanvragen af te nemen. In de drie jaren daarvoor vond de scherpe afname pas in december plaats.

* voorlopige EUAA-gegevens ook incl. herhaalde aanvragen en relocatie

Figuur 6.3 Verdeling Syrische asielaanvragers over de meest ontvangende EU-landen in jan-okt 2024, van september 2023 t/m oktober 2024²⁸⁵

Figuur 6.4 Aantal eerste asielaanvragen per maand door Syriërs in de meest ontvangende EU-landen in jan-okt 2024, van september 2023 t/m november 2024²⁸⁶

- ➔ Al een langere periode vragen Syrische asielzoekers in de EU vooral asiel aan in Duitsland: van januari tot en met oktober 2024 rond de vijftig procent. Het aantal aanvragen in Duitsland was in deze periode wel aanzienlijk lager dan in dezelfde periode in 2023. Op afstand volgden Griekenland, Oostenrijk en Nederland. Van januari tot en met oktober 2024 vroeg acht procent van de Syrische asielaanvragers in de EU+ asiel aan in Nederland, negen procent in Oostenrijk en 13 procent in Griekenland. In Nederland nam het aantal Syrische asielaanvragers van september tot en met december 2024 af. In Duitsland, Griekenland en Oostenrijk was er eerst een toename van het aantal Syrische asielaanvragers in oktober, waarna er een daling volgde in november 2024.

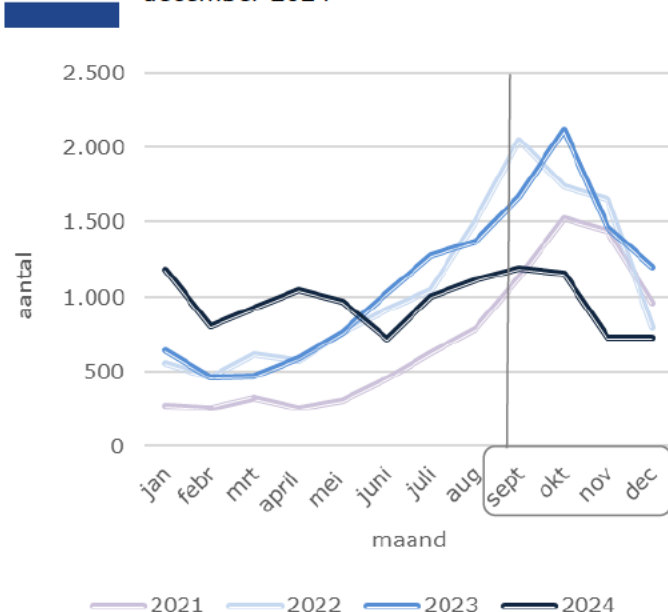
²⁸⁴ Eurostat, 20-01-2025. [Asylum applicants by type of applicant, citizenship, age and sex - monthly data.](#) De cijfers vanaf november 2024 waren op het moment van schrijven grotendeels niet beschikbaar. In 2021 waren grotendeels reisbeperkende maatregelen van kracht in verband met covid-19.

Bron EU+: EUAA, statistische bijlagen van *EUAA Analytical Briefs*.

²⁸⁵ Eurostat, 20-01-2025. [Asylum applicants by type of applicant, citizenship, age and sex - monthly data.](#)

²⁸⁶ Bron: Eurostat, 20-01-2025. [Asylum applicants by type of applicant, citizenship, age and sex - monthly data.](#)

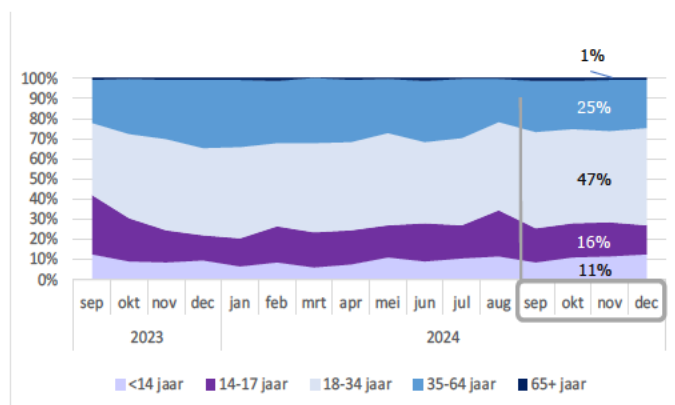
Figuur 6.5 Aantal eerste asielaanvragen door Syriërs in Nederland van januari 2021 t/m december 2024²⁸⁷

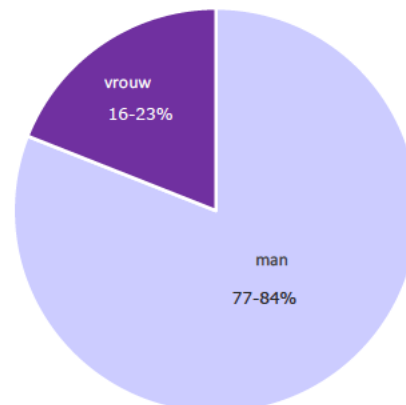
→ In 2024 was er van februari tot en met juni en van juli tot en met november een vergelijkbaar patroon te zien in het aantal eerste asielaanvragen door Syriërs: eerst was er een lichte stijging, met een piek in het midden, met vervolgens een zachte daling. De curve is wel iets scherper in de maanden van juli tot en met november. Deze halfjaarlijkse trend wijkt af van de andere drie jaren, waarin het aantal asielaanvragen vanaf februari gestaag steeg tot en met september of oktober. Van september tot en met december 2024 was het aantal asielaanvragen door Syriërs ook lager dan in dezelfde periode in alle

drie de jaren ervoor.

Figuur 6.6 Leeftijdsverdeling Syrische asielaanvragers in Nederland, september 2023 t/m december 2024.²⁸⁸

Figuur 6.7 Geslachtsverdeling Syrische asielaanvragers in Nederland, september-december 2024.²⁸⁹

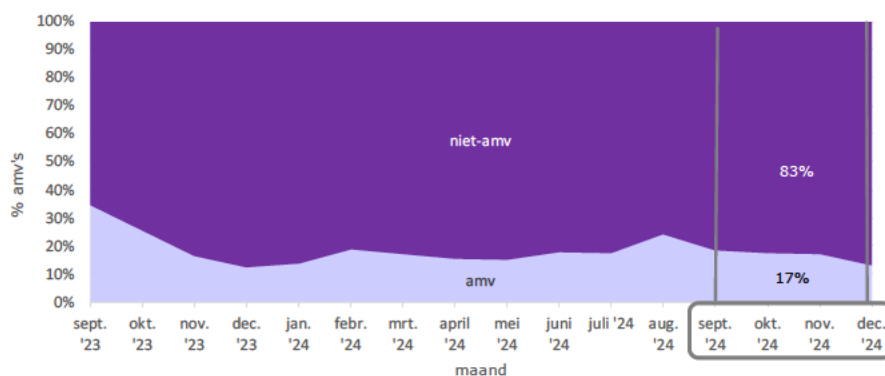
Ruim 45% van de Syrische asielaanvragers heeft een leeftijd van 18 tot en met 34 jaar. Het aandeel minderjarigen bleef van september tot en met december redelijk stabiel. De verhouding van het aantal mannen en vrouwen onder alle Syrische asielaanvragers is al anderhalf jaar relatief stabiel met een ruime meerderheid aan mannen (zie Fig. 6.6).

²⁸⁷ Bron: IND, januari 2025, METIS Factboard Generiek. In 2021 waren grotendeels reisbeperkende maatregelen van kracht in verband met covid-19.

²⁸⁸ Bron: Eurostat, 05-02-2025. Asylum applicants by type, citizenship, age and sex - monthly data. De brongegevens zijn afgerond op vijftallen.

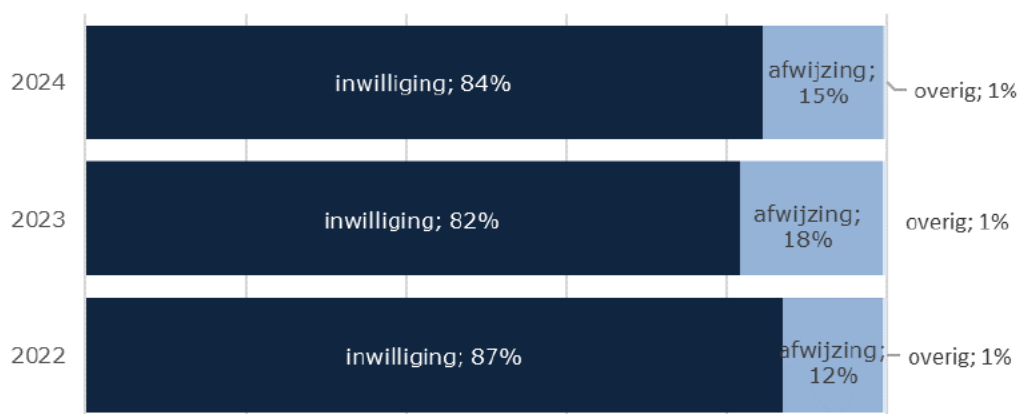
²⁸⁹ Bron: Eurostat, 05-02-2025. Asylum applicants by type, citizenship, age and sex - monthly data. De brongegevens zijn afgerond op vijftallen.

Figuur 6.8 Aandeel amv's onder Syrische asielaanvragers in Nederland, september 2023 t/m december 2024.²⁹⁰

→ Van september tot en met december 2024 vroeg gemiddeld 17% van de Syrische asielaanvragers asiel aan als alleenstaande minderjarige. In dezelfde maanden in 2023 vroeg gemiddeld 23% van de Syrische asielaanvragers asiel aan als alleenstaande minderjarige.

Figuur 6.9 Aantal inwillingen, afwijzingen en overige afdoeningswijzen per jaar van asielaanvragen door Syriërs.²⁹¹*

* $N_{\text{totaal}2022} = 7.037$, $N_{\text{totaal}2023} = 9.255$, $N_{\text{totaal}2024} = 12.076$

➔ Nederland willicht de afgelopen jaren per jaar vrij stabiel 82 à 87 procent van de behandelde asielaanvragen van Syriërs in. Op 9 december 2024 is er een besluit- en vertrekmoratorium, ofwel beslisstop, voor Syriërs ingesteld voor zes maanden.

²⁹⁰ Bron: IND, februari 2025, METiS Factboard Generiek.

²⁹¹ Bron: IND, februari 2025, METiS Factboard Generiek.

6.2 Turken

Sinds 2018 staan Turken in de top-5 van nationaliteiten van asielzoekers in Nederland. Vóór de couppoging in 2016 kwamen er jaarlijks enkele tientallen Turkse asielzoekers naar ons land. Sindsdien is het aantal gaandeweg gestegen tot ruim boven de 2.000 per jaar sinds 2021.

6.2.1 Ontwikkelingen

Politieke situatie

Het Turkse Openbaar Ministerie in Istanbul heeft een strafzaak tegen burgemeester Ekrem İmamoğlu aanhangig gemaakt. Het OM beschuldigt İmamoğlu, die wordt gezien als mogelijke toekomstige presidentskandidaat, van 'poging tot beïnvloeding van de rechterlijke macht'.²⁹²

Er waren ontwikkelingen ten aanzien van de situatie van de Koerden in Turkije. De MHP, een coalitiepartner in de regering-Erdoğan, zocht toenadering tot Koerdische parlementsleden: MHP-leider Bahceli schudde handen met Koerdische parlementsleden, terwijl Bahceli altijd zeer strikt tegen hen was: hij weigerde in het verleden zelfs om naast hen te zitten.²⁹³ Wel ligt dit gevoelig bij de Turkse bevolking.²⁹⁴ Ook bezocht een neef zijn oom PKK-leider Abdullah Öcalan in de gevangenis. Het was voor het eerst in drie jaar dat een familielid Öcalan mocht bezoeken.²⁹⁵ Eind oktober zette de Turkse regering vier gekozen burgemeesters (een van de CHP en drie van DEM²⁹⁶) af vanwege strafzaken tegen hen vanwege terrorisme. Er was protest tegen deze beslissingen.²⁹⁷

Vluchtelingen en ontheemden

Turkije vangt zeer veel vluchtelingen uit andere landen op: in 2024 zo'n 3,3 miljoen.²⁹⁸ Met de val van Assad, zijn er veel Syriërs die terug willen en ook gaan, maar er zijn ook velen die twijfelen. Een groot deel van Syrië is door de oorlog gehavend en de voorzieningen zijn niet overal even goed. Ook zijn er veel kinderen die Syrië alleen uit verhalen kennen, omdat ze in Turkije zijn geboren en daar zijn opgegroeid.²⁹⁹

6.2.1 Routes

Aantallen asielaanvragen op Nederlandse luchthavens

Van **september tot en met december 2024** werden er **32 Turkse asielaanvragen** op een **Nederlandse luchthaven** geregistreerd. Verreweg de meeste van deze Turken arriveerden vanuit een luchthaven van buiten het Schengengebied, zoals Sabiha Gokcen International Airport (Istanboel, Turkije) en Istanboel Airport (Turkije).

Turken reisden vaak naar Nederland met een zogenoemd Speciaal Turks paspoort of met een Schengenvisum. Met een Turks Speciaal paspoort is het mogelijk om naar Nederland te reizen zonder Schengenvisum. Daarnaast werd er een enkele keer gebruik gemaakt van een vals of vervalst reisdocument.

²⁹² Daily Sabah, *Istanbul mayor hit with probe over 'attempt to influence' judiciary*, 27 januari 2025, [url](#), geraadpleegd 31 januari 2025

²⁹³ The New York Times, *Despite Deadly Attack, Turkey Seeks Opening With Kurdish Militants*, 24 oktober 2024, [url](#), geraadpleegd 31 januari 2025

²⁹⁴ Turkish Minute, *Majority of Turks disapprove of far-right politician's call to jailed PKK leader: survey*, 19 december 2024, [url](#), geraadpleegd 31 januari 2025

²⁹⁵ The New York Times, *Despite Deadly Attack, Turkey Seeks Opening With Kurdish Militants*, 24 oktober 2024, [url](#), geraadpleegd 31 januari 2025

²⁹⁶ DEM staat voor Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi, een opvolger

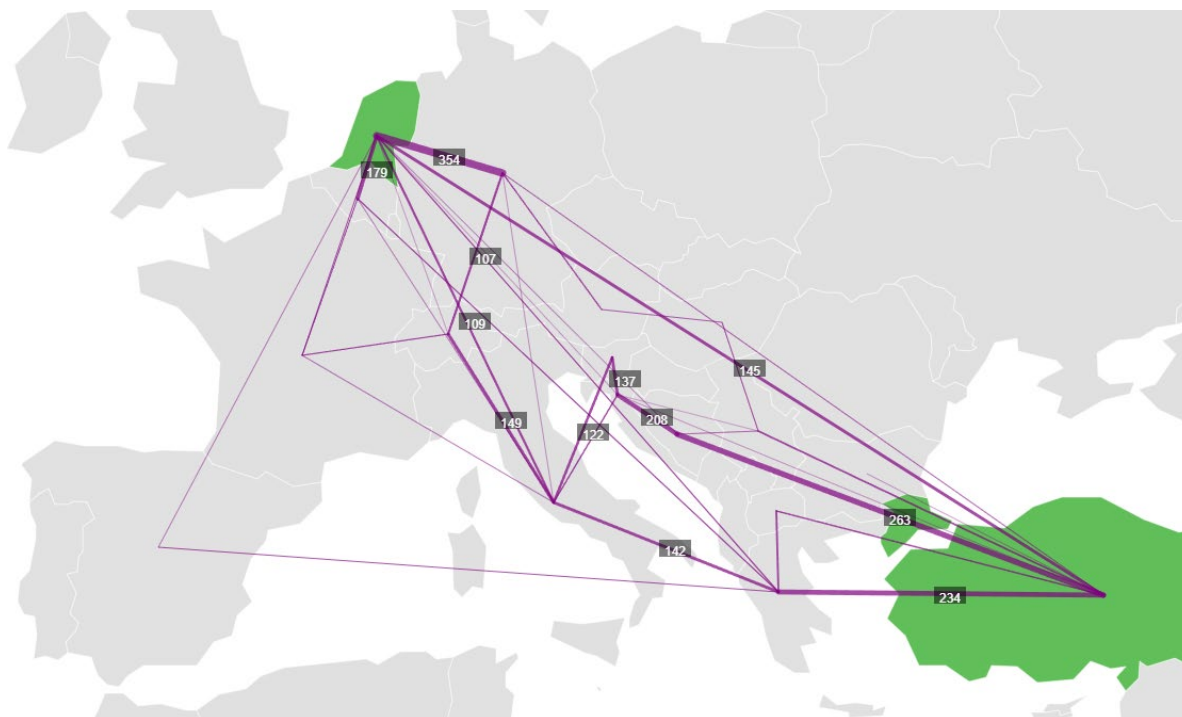
²⁹⁷ Human Rights Watch, *Türkiye: Government Removes Elected Opposition Mayors*, 7 november 2024, [url](#), geraadpleegd 31 januari 2025

²⁹⁸ UNHCR, *Global Focus, Türkiye*, [url](#), geraadpleegd op 31 januari 2025

²⁹⁹ VOA, *Syrian refugees in Turkey gather at border crossings to return to their homeland*, 9 december 2024, [url](#), geraadpleegd 31 januari 2025; AP, *The warm Turkish welcome for refugees is ending and Syrians are worried*, 20 december 2024, [url](#), geraadpleegd 31 januari 2025

Reisroutedelen

Figuur 6.10 Aantal Turken per reisroutedeel die in 2024 asiel aanvroegen in Nederland o.b.v. verklaringen van asielmigranten bij het aanmeldgehoor ($N=1.073^{300}$)³⁰¹*

* minimum aantal reizigers per reisroutedeel = 20; alleen bij lijndelen met meer dan 100 reizigers is een label geplaatst; de indicaties op de kaart zijn op landniveau.

Turken die in 2024 in Nederland asiel aanvroegen en van wie de aanmeldgehoren geanalyseerd zijn, zijn van Turkije naar diverse landen gereisd. Een deel gaf aan direct naar Nederland gegaan te zijn (14%), naar Griekenland (21%) of naar diverse Balkanlanden: een kwart (25%) reisde direct naar Bosnië. Vanuit Griekenland en Bosnië waren er diverse vervolgroutes. Voor aankomst in Nederland was ruim dertig procent in Duitsland en zestien procent in België.

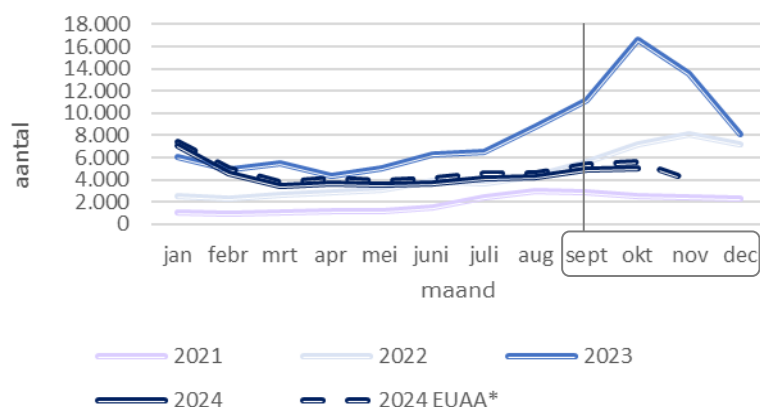
6.2.2 Asielaanvragers in de EU en Nederland

Figuren 6.11 tot en met 6.18 geven een beeld van de aantallen Turken die in de EU+ en Nederland asiel aanvroegen in de afgelopen jaren, en informatie over de kenmerken van de aanvragers en beslissingen op aanvragen in Nederland.

³⁰⁰ Dit betreft ruim de helft (57%) van het totale aantal eerste aanvragen door Turken in 2024. Aanmeldgehoren waarin niet letterlijk gevraagd is naar de reisroute zijn vanwege een lagere betrouwbaarheid niet geanalyseerd. Bovendien hebben er, zeker bij relatief recente aanvragen, nog niet altijd aanmeldgehoren plaatsgevonden.

³⁰¹ Bron: IND|DEC, peildatum 20-1-2025. N.B. De routedelen zijn geclusterd per land. In ieder land is één centraal punt gekozen, ongeacht de plaats waar een asielzoeker eventueel geweest is binnen dat land.

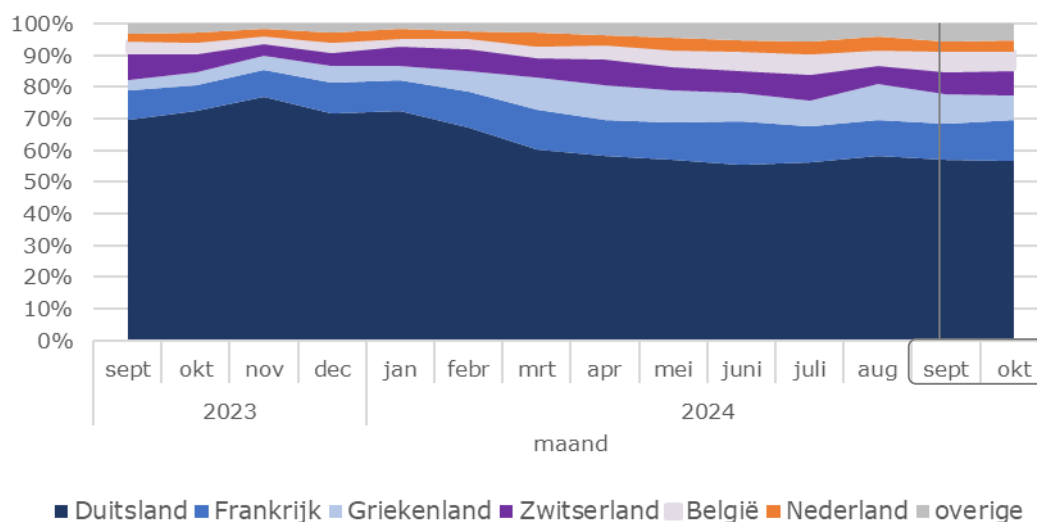
Figuur 6.11 Aantal eerste asielaanvragen per maand door Turken in de EU+ van januari 2021 t/m november 2024³⁰²

→ Vanaf september 2024 vroegen er minder Turken asiel aan in de EU+ dan in dezelfde maanden in zowel 2023 als 2022. In september en oktober 2024 waren de aantallen redelijk stabiel, in november was er een daling te zien.

* voorlopige EUAA-gegevens ook incl. herhaalde aanvragen en relocatie

Figuur 6.12 Verdeling Turkse asielaanvragers over meest ontvangende EU-landen in januari-oktober 2024, van september 2023 t/m oktober 2024³⁰³

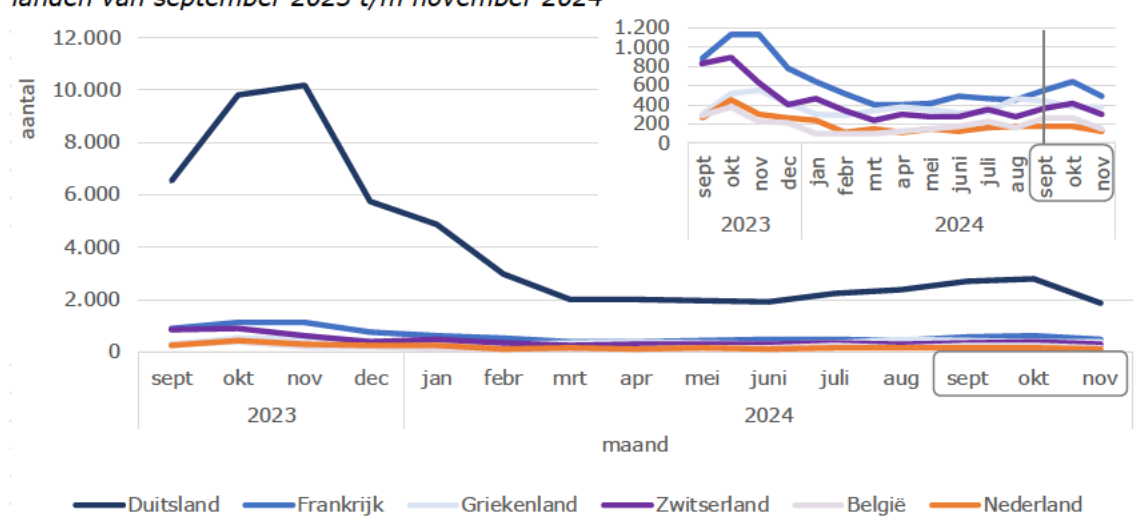
→ De meeste Turkse asielaanvragers in de EU+ vragen asiel aan in Duitsland (59% van januari t/m oktober 2024; zie Fig. 6.12). In september en oktober 2024 was het aantal in Duitsland licht toegenomen met vervolgens een daling in november (zie Fig. 6.13). Nederland is het vijfde meest ontvangende EU-land van Turkse asielaanvragers met, net als België, vier procent van het totale aantal aanvragers in de EU+ van januari tot en met oktober 2024. In alle top-zes ontvangende landen was het aantal Turkse aanvragers in september tot en met november 2024 lager dan in dezelfde maanden in 2023.

³⁰² Eurostat, 20-01-2025. [Asylum applicants by type of applicant, citizenship, age and sex - monthly data](#). De cijfers vanaf november 2024 waren op het moment van schrijven grotendeels niet beschikbaar. Voor mei ontbraken de cijfers van Spanje. In 2021 waren grotendeels reisbeperkende maatregelen van kracht in verband met covid-19.

EU+: EUAA, statistische bijlagen van *EUAA Analytical Briefs*.

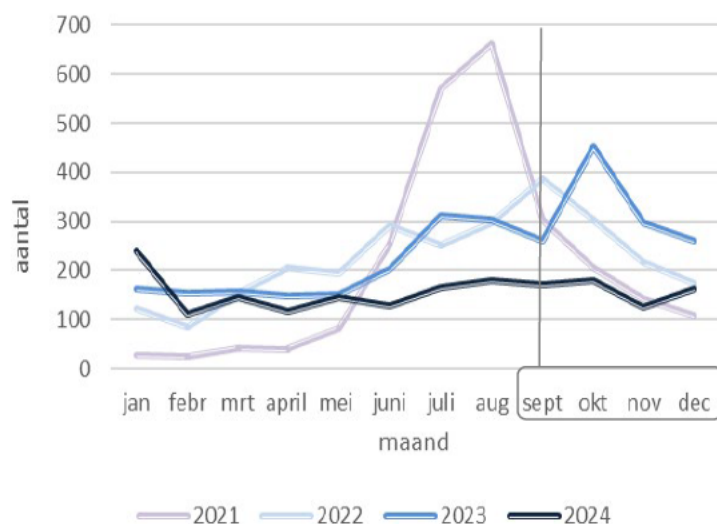
³⁰³ Eurostat, 20-01-2025. [Asylum applicants by type of applicant, citizenship, age and sex - monthly data](#).

Figuur 6.13 Aantal eerste asielaanvragen per maand door Turken in de meest ontvangende* EU-landen van september 2023 t/m november 2024³⁰⁴

* De meest ontvangende EU-Landen zijn gebaseerd op de aantallen aanvragen van januari tot en met oktober 2024.

Figuur 6.14 – Aantal eerste asielaanvragen door Turken in Nederland van januari 2021 t/m december 2024³⁰⁵

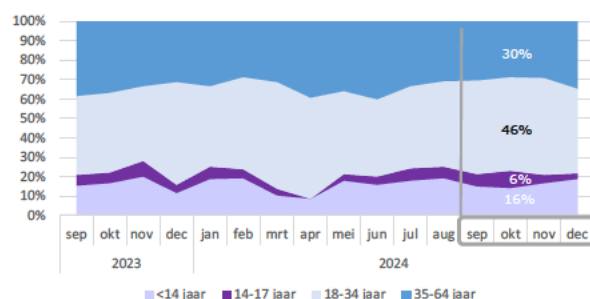

→ In september en oktober 2024 bleef het aantal eerste asielaanvragen door Turken redelijk stabiel. In oktober en november 2024 was het aantal asielaanvragen door Turken lager dan in dezelfde periode in de drie jaren ervoor. Na een daling in november 2024 steeg het aantal asielaanvragen licht in december. Van september tot en met december 2024 schommelde het aantal Turkse asielaanvragers in Nederland tussen de 125 en 180 per maand.

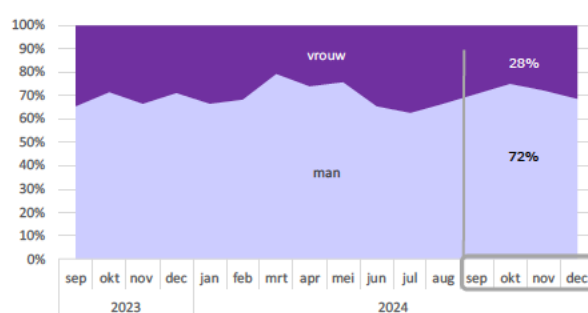
³⁰⁴ Bron: Eurostat, 20-01-2025. [Asylum applicants by type of applicant, citizenship, age and sex - monthly data.](#)

³⁰⁵ IND, januari 2025, METIS Factboard Generiek. In 2021 waren grotendeels reisbeperkende maatregelen van kracht in verband met covid-19.

Figuur 6.11 Leeftijdsverdeling Turkse asielaanvragers in Nederland, sep 2023 t/m dec 2024.³⁰⁶

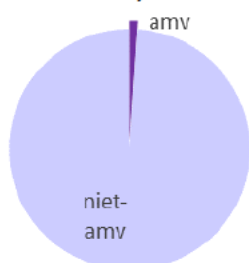

Figuur 6.12 Geslachtsverdeling Turkse asielaanvragers in Nederland, sep 2023 t/m dec 2024.³⁰⁷

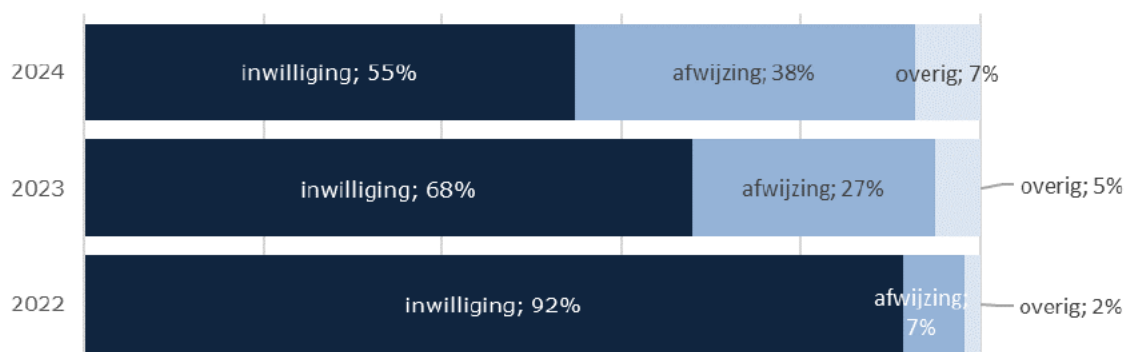
→ Na een relatief laag aandeel minderjarigen in maart en april 2024 onder Turkse asielaanvragers, was het aandeel vanaf mei tot en met december weer relatief hoog (22%). Vergeleken met mei tot en met augustus 2024 en ook vergeleken met dezelfde periode in 2023 waren er in het derde tertaal van 2024 naar verhouding minder vrouwen onder Turkse asielaanvragers in Nederland dan mannen.

Figuur 6.37 Aandeel amv's onder Turkse asielaanvragers in Nederland, januari t/m december 2024 (totaal = 1.868).³⁰⁸

→ Onder Turkse asielaanvragers in Nederland zijn in 2024 nauwelijks personen die als alleenreizende minderjarige asiel aanvragen (1%).

Figuur 6.48 Aantal inwillingen, afwijzingen en overige afdoeningswijzen per jaar van asielaanvragen door Turken.^{309*}

* $N_{\text{totaal}2022} = 2.170$, $N_{\text{totaal}2023} = 1.540$, $N_{\text{totaal}2024} = 1.949$

Het aandeel asielaanvragen van Turken dat Nederland inwilligt, was in 2023 en 2024 lager dan in 2022. Tegelijkertijd nam vooral het aandeel afwijzingen, en in mindere mate het aantal overige beslissingen, toe. Mogelijk heeft dit te maken met het landenbeleid voor Turkije dat in het najaar van 2023 gewijzigd is³¹⁰.

³⁰⁶ Bron: Eurostat, 05-02-2025. Asylum applicants by type, citizenship, age and sex - monthly data. De brongegevens zijn afgerond op vijftallen.

³⁰⁷ Bron: Eurostat, 05-02-2025. Asylum applicants by type, citizenship, age and sex - monthly data. De brongegevens zijn afgerond op vijftallen.

³⁰⁸ Bron: IND, februari 2025, METIS Factboard Generiek.

³⁰⁹ IND, februari 2025, METIS Factboard Generiek.

³¹⁰ Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, 28 november 2023. Landenbeleid Turkije. [url](#)

6.3 Libanon

In de voorbereiding van deze Migratieradar werd de suggestie gedaan om in te zoomen op Libanon vanwege de **belangrijke transitfunctie voor asielzoekers uit het Midden-Oosten**, met name voor Syriërs. In combinatie met de oorlog die in de herfst van 2024 in het zuiden van het land woedde tussen Hezbollah en Israël, leek dit een goede aanleiding om Libanon uit te lichten in deze editie. Op dat moment was nog niet te voorzien dat er op 27 november een staakt het vuren van kracht zou worden tussen Israël en Libanon³¹¹; een staakt het vuren dat begin februari nog steeds stand houdt. Evenmin was te voorzien dat rebellen op 8 december de Syrische president Assad zouden verdrijven,³¹² waardoor er in dat land een heel nieuwe dynamiek ontstond. Eind januari was het beeld dat er zich in Libanon meer Syriërs vestigden dan dat er terugkeerden naar Syrië.³¹³

Libanezen vragen nauwelijks asiel aan in Nederland (80 in heel 2024)³¹⁴. In januari werden er aan Frontex 144 onderkenningen van irreguliere migratie van Libanezen gerapporteerd, de meesten op de Oost Mediterrane route.³¹⁵ Het lijkt er dus niet op dat Libanezen op het moment massaal hun land verlaten richting Europa.

Sinds half november geldt een besluit- en vertrekmoratorium voor Libanon voor de duur van zes maanden (zie ook § 5.1.10).³¹⁶

6.3.1 Ontwikkelingen

Een zeer sterke toename van Israëlische militaire acties in Libanon vanaf september 2024 zorgde voor 1,5 miljoen ontheemden in Libanon. Volgens de Libanese autoriteiten zijn ongeveer 500.000 van hen naar Syrië gevlucht; 70% van deze groep bestaat uit Syriërs.³¹⁷ Een bericht suggereert dat Libanon van de situatie gebruik wil maken om Syriërs uit te zetten.³¹⁸

Na de onverwachte val van het Assad-regime in Syrië begin december 2024 roept de Libanese premier Mikati Syriërs in Libanon op om terug te keren naar Syrië.³¹⁹ Tussen 8 en 27 december zijn ruim 58.000 Syriërs vanuit Turkije, Libanon en Jordanië teruggekeerd naar Syrië.³²⁰ In de eerste week na de val van het regime zouden dit vanuit Libanon minder dan 10.000 personen zijn geweest. Terugkeer lijkt deels tijdelijk te zijn, om de situatie van onroerend goed en familieleden te beoordelen.³²¹ Anderzijds zijn er tot 20 december 90.000 personen aangekomen in de regio-Hermel in Oost-Libanon; onder hen zijn 20.000 Libanezen, hoeveel Syriërs onder hen zijn is niet duidelijk.³²² Of Syriërs terugkeren naar Syrië hangt onder andere af van hoe zij de nabije toekomst van Syrië onder de nieuwe machthebbers inschatten, of ze een woning hebben in Syrië, of ze familie hebben in Syrië, of ze de terugreis kunnen betalen, aangezien ze een auto of vrachtwagen moeten huren voor het vervoer van hun bezittingen.³²³

³¹¹ De wereld van morgen.be, Wat te denken van het staakt-het-vuren in Libanon?, 28-11-2024, [url](#)

³¹² NOS, Rebellen nemen macht over in Syrië, Assad is gevlucht, 8-12-2024, [url](#)

³¹³ NRC, Syriërs worden online de stuipen op het lijf gejaagd, dus komen er in Libanon alleen maar méér vluchtelingen bij, 27-1-2024

³¹⁴ IND, Asylum trends december 2024

³¹⁵ Frontex, Migratory Map, geraadpleegd 22-1-2025, [url](#)

³¹⁶ Idem, 14-11-2024

³¹⁷ Sada, Navigating Danger: Syrian Refugees in Lebanon Risk Returning, 21-11-2024, [url](#), geraadpleegd 2 januari 2025; The New York Times, Caught Between Wars, Syrian Refugees in Lebanon Return Home, 11-11-2024, [url](#), geraadpleegd 2 januari 2025

³¹⁸ Al-Jazeera, As Israel bombs Lebanon, Lebanese police try to expel Syrian refugees, 17-10-2024, [url](#), geraadpleegd 6 januari 2025

³¹⁹ Euronews, Mikati calls for Syrian refugees in Lebanon to return home citing strain on resources, 15-12-2024, [url](#), geraadpleegd 2 januari 2025

³²⁰ UNHCR, Regional Flash Update #7, Syria situation crisis, 27-12-2024, [url](#), geraadpleegd 2 januari 2025

³²¹ UNHCR, Regional Flash Update #3, Syria situation crisis, 13-12-2024, [url](#), geraadpleegd 2 januari 2025

³²² OCHA, Lebanon: Flash Update #52 - Escalation of hostilities in Lebanon, as of 26 December 2024, 28-12-2024, [url](#), geraadpleegd 2 januari 2025

³²³ ABC, Uncertainty for Syrian refugees as Assad regime's fall brings optimism about heading home, 16-12-2024, [url](#), geraadpleegd 2 januari 2025

Eind december werden door Libanon 70 Syriërs overgedragen aan de nieuwe machthebbers in Syrië. Zij zouden een dag eerder illegaal Libanon zijn binnengekomen. Onder hen zouden officieren zijn van het voormalige regeringsleger.³²⁴

Vrij kort na de val van het Assad-regime zouden al meer dan 100.000 Syriërs naar Libanon zijn gevlucht, met name sjiïeten.³²⁵ Libanon heeft de inreis van Syriërs die niet voldoen aan de Libanese voorwaarden (a valid Lebanese residency) verboden; andersom heeft Syrië dit ingevoerd voor Libanezen.³²⁶

6.3.2 Routes

Op verzoek van de Migratieradar hebben collega's van het Data Expertise Centrum (DEC) van de IND in de aanmeldgehoren gezocht naar verklaringen over reisroutes via Libanon. Deze bleken eigenlijk alleen te vinden bij Syriërs en personen met een onbekende nationaliteit. Op grond van eerdere ervaringen mag worden aangenomen dat deze laatste groep vooral bestaat uit personen met een Palestijnse achtergrond.

In 1.301 (15%) van de 8.737 voor textmining geschikte Syrische aanmeldgehoren (aanvragen uit 2024) werd melding gemaakt van een route waarin sprake was van (korter of langer) verblijf in Libanon. Deze Syriërs reisden vervolgens door naar Turkije (406), Libië (311), Egypte (220) en Griekenland (142).

Bij de asielzoekers met een onbekende nationaliteit (totaal 701) verklaarden er 71 (10%) van Syrië naar Libanon te zijn gereisd. Van hen reisden er 35 door naar Turkije.

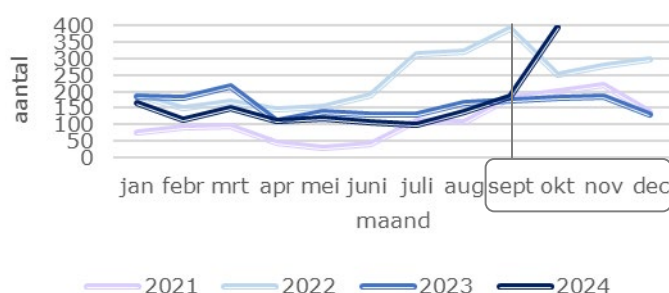
³²⁴ L'Orient Today, Lebanon hands over 70 Syrians, including former regime officers, to Syrian authorities, 28-12-2024, [url](#), geraadpleegd 6 januari 2025; National News Agency, Lebanon hands over about 70 persons to Syria, including officers in the Assad regime, 28-12-2024, [url](#), geraadpleegd 6 januari 2025

³²⁵ Reuters, Syrian Shi'ites and other minorities flee to Lebanon, fearing Islamist rule, 13-12-2024, [url](#), geraadpleegd 6 januari 2025; Thompson Reuters Foundation, Amidst celebrations, Syrian minorities fear what lies ahead, 18-12-2024, [url](#), geraadpleegd 6 januari 2025

³²⁶ Enab Baladi, Syria prevents entry of Lebanese citizens without residency document, 03-01-2025, [url](#), geraadpleegd 6 januari 2025

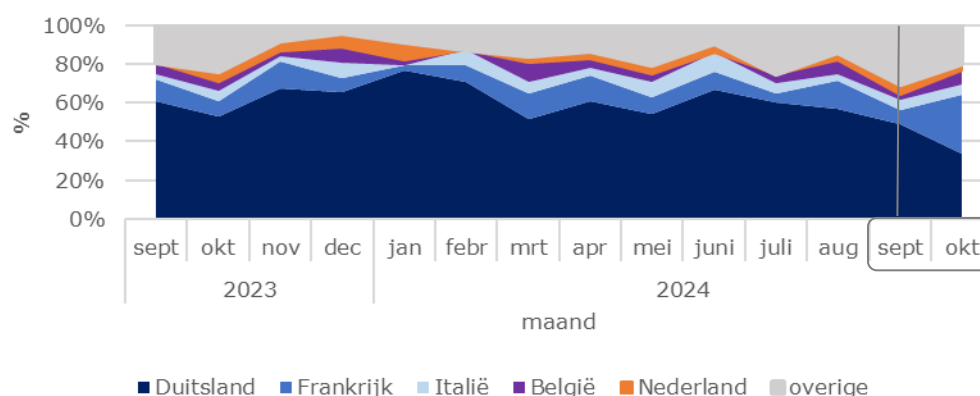
6.3.3 Asielaanvragers in de EU en Nederland

Figuur 6.20 Aantal eerste* asielaanvragen per maand door Libanezen in de EU+ van januari 2021 t/m oktober 2024³²⁷

➔ In oktober 2024 vroegen er meer Libanezen asiel aan in de EU+ dan in dezelfde maand in de drie jaren ervoor. In eerdere jaren was er een daling of stabilisatie te zien in oktober, maar in oktober 2024 is er een scherpe stijging te zien.

Figuur 6.21 Verdeling Libanese asielaanvragers over meest ontvangende EU-landen in januari-oktober 2024, van september 2023 t/m oktober 2024³²⁸

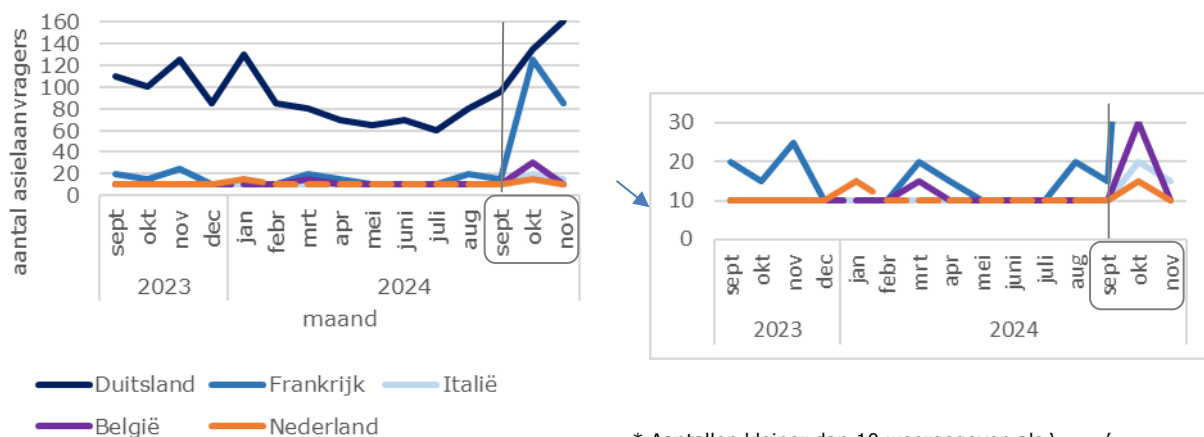

➔ De meeste Libanese asielaanvragers in de EU+ vragen asiel aan in Duitsland (54% van januari tot en met oktober 2024; zie Fig. 6.21). Van september tot en met november 2024 nam het aantal in Duitsland gestaag toe (zie Fig. 6.22). Daarnaast was er een scherpe stijging van het aantal Libanese asielaanvragers in Frankrijk in oktober 2024. Nederland is het vijfde meest ontvangende EU-land van Libanese asielaanvragers met, net als Zweden, vier procent van het totale aantal aanvragers in de EU+ van januari tot en met oktober 2024. In alle top-vijf landen was het aantal Libanese aanvragers in september tot en met november 2024 hoger dan in dezelfde maanden in 2023.

³²⁷ Eurostat, 20-01-2025, Asylum applicants by type of applicant, citizenship, age and sex - monthly data. De cijfers vanaf november 2024 waren op het moment van schrijven grotendeels niet beschikbaar. In 2021 waren grotendeels reisbeperkende maatregelen van kracht in verband met covid-19.

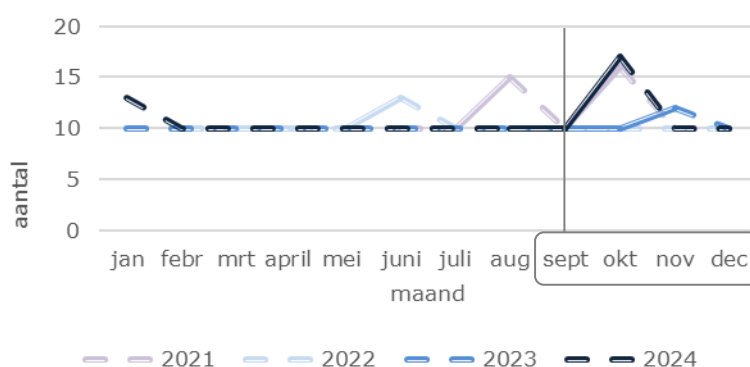
³²⁸ Eurostat, 20-01-2025, Asylum applicants by type of applicant, citizenship, age and sex - monthly data.

Figuur 6.22 Aantal eerste asielaanvragen per maand door Libanezen in de meest ontvangende EU-landen in januari-oktober 2024, van september 2023 t/m november 2024³²⁹

Figuren 6.23 tot en met 6.26 geven een beeld van Libanese aanvragers die in Nederland asiel aanvroegen de afgelopen jaren, en informatie over de kenmerken van deze aanvragers en beslissingen op aanvragen.

Figuur 6.23 – Aantal eerste asielaanvragen door Libanezen in Nederland van januari 2021 t/m december 2024³³⁰

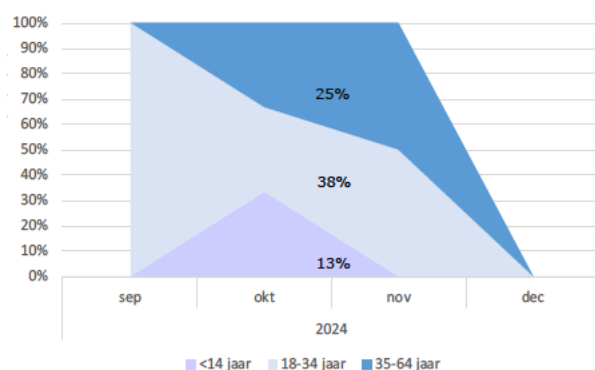
→ Het aantal Libanese asielaanvragers in Nederland was laag, in 2024 lag het aantal de laatste vier maanden iets hoger vergeleken eerdere jaren. In 2024 lag het totaal aantal Libanese asielaanvragen van september tot en met december rond de 40, in de drie jaren ervoor lag het aantal in dezelfde maanden rond de 30.

* Aantallen kleiner dan 10 eergegeven als '•••'

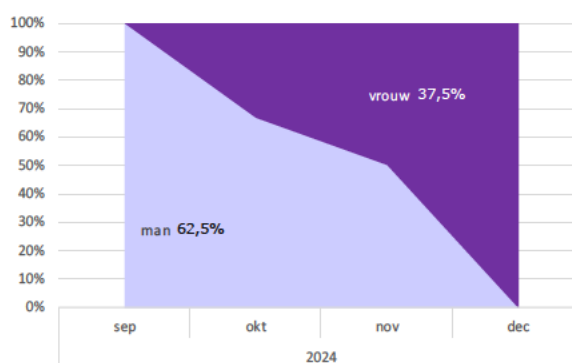
³²⁹ Bron: Eurostat, 20-01-2025, Asylum applicants by type of applicant, citizenship, age and sex - monthly data.

³³⁰ IND, januari 2025, METiS Factboard Generiek. In 2021 waren grotendeels reisbeperkende maatregelen van kracht in verband met covid-19.

Figuur 6.24 Leeftijdsverdeling Libanese asielaanvragers in Nederland, sep t/m dec 2024.³³¹

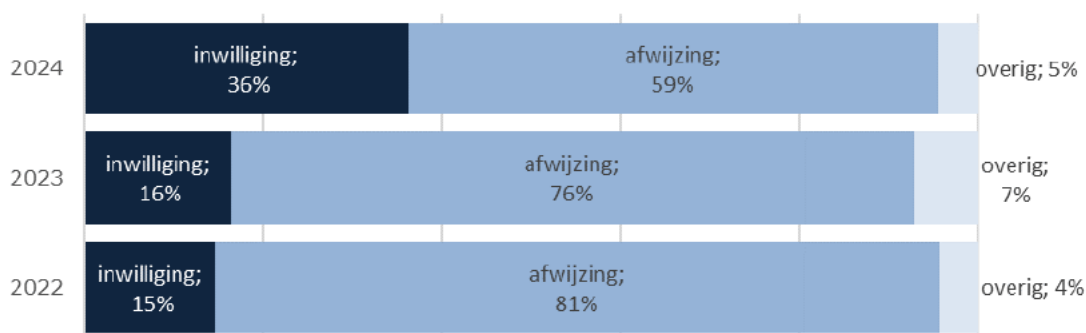

Figuur 6.25 Geslachtsverdeling Libanese asielaanvragers in Nederland, sep t/m dec 2024.³³²

→ Van september tot en met december 2024 was 13% van de Libanese asielaanvragers jonger dan veertien jaar. Eenvierde was 35 tot en met 64 jaar. Het merendeel van alle Libanese asielaanvragers van september tot en met december 2024 is man.

Figuur 6.26 Aantal inwillingen, afwijzingen en overige afdoeningswijzen per jaar van Libanese asielaanvragers.^{333*}

* $N_{\text{totaal}2022} = 68$, $N_{\text{totaal}2023} = 55$, $N_{\text{totaal}2024} = 44$

➔ Het aandeel asielaanvragen van Libanezen dat Nederland inwilligt, was in 2023 en 2022 lager dan in 2024. Op 14 november 2024 is er een besluit- en vertrekmoratorium, ofwel beslisstop, voor Libanezen ingesteld voor zes maanden.

³³¹ Bron: Eurostat, 20-01-2025. Asylum applicants by type, citizenship, age and sex - monthly data. De brongegevens zijn afgerond op vijftallen.

³³² Bron: Eurostat, 20-01-2025. Asylum applicants by type, citizenship, age and sex - monthly data. De brongegevens zijn afgerond op vijftallen.

³³³ IND, februari 2025, METIS Factboard Generiek.

7 Verwachtingen

Gezien het samenspel tussen vele factoren die in herkomst-, transit- en ontvangende landen van invloed zijn op asielmigratie, is het maken van verwachtingen een complexe aangelegenheid. Dit hoofdstuk kijkt vooruit naar de verwachte verdere ontwikkeling van de situaties in diverse landen en op de routes naar de EU. Ook is er aandacht voor de verwachte asielinstroom in de EU en Nederland.

7.1 Pushfactoren

In veel herkomstlanden van asielzoekers is de afgelopen tijd weinig veranderd in de redenen om te vertrekken: de push-factoren bleven grotendeels vergelijkbaar met wat we in de vorige Migratieradar bespraken. In een enkel geval is echter een nadere toelichting op zijn plaats.

- Zo is de situatie in **Syrië** enorm veranderd. Op 8 december kwam er een eind aan het regime Assad. De opstandelingen van HTS veroverden die dag Damascus. In Turkije en Europa werd al snel gespeculeerd over een einde aan het grote aantal asielaanvragen door Syriërs en een (al dan niet vrijwillige) terugkeer van Syriërs die hier reeds verblijven. Vooralsnog blijkt dat er nog steeds nieuwe asielaanvragen worden gedaan door Syriërs: het aantal aanvragen is wel gedaald, maar de Syriërs zijn nog steeds ruim de grootste groep asielzoekers in Nederland (binnen de EU+ dienen Venezolanen en Afghanen inmiddels meer asielaanvragen in). Het is van belang op te merken dat er in delen van Syrië nog steeds wordt gevochten, de economie van Syrië er slecht aan toe is, dat het land enorm beschadigd uit de burgeroorlog is gekomen en dat nog niet duidelijk is hoe een nieuw bestuur vorm gegeven gaat worden. Verder zoeken aanhangers van het oude regime en leden van (religieuze en etnische) minderheden nu een goed heenkomen. Ook is het mogelijk dat Syriërs die zich buiten Syrië bevinden (bijvoorbeeld in Turkije) alsnog naar Europa door zullen reizen om uitzetting naar hun land van herkomst te voorkomen.
- Het conflict tussen **Israël en de Palestijnen** heeft een wending genomen. Op 27 november werd een staakt het vuren van kracht tussen Israël en Libanon/Hezbollah en op 19 januari begon een bestand in de Gazastrook tussen Israël en Hamas. Er lijkt echter regelmatig sprake van incidenten in beide gebieden. De rust is relatief en nauwelijks bestendig te noemen. Inmiddels heeft de Amerikaanse president Trump plannen voor de Gazastrook gepresenteerd die tot grote migratie in de regio moeten leiden: vooralsnog (in de plannen) vanuit Gaza richting Jordanië en Egypte, maar (daarna) mogelijk ook richting Europa.
- De harde opstelling van de regering Trump ten opzichte van **(illegale) migranten in de V.S.** zal op de korte termijn waarschijnlijk weinig gevolgen hebben voor de irreguliere migratie naar Europa. Op termijn is het echter niet ondenkbaar dat (een deel van) de mensen die tot nu toe probeerden naar de V.S. te gaan of die nu door de V.S. worden uitgezet Europa als bestemming zullen kiezen.
- Als laatste noemen we hier de situatie in **Oekraïne**. Ook hiervoor heeft de Amerikaanse regering plannen ontvouwd, waarvan nog niet in te schatten is of die uiteindelijk voor minder of meer migranten in Europa zullen zorgen. Ook kunnen deze plannen van invloed zijn op het al dan niet terugkeren van reeds in Europa verblijvende Oekraïners.

7.2 Politieke ontwikkelingen binnen Europa

Zoals eerder in deze Migratieradar beschreven, doet de Nederlandse regering pogingen de vreemdelingenwetgeving aan te passen en poogt de regering vooral in de beeldvorming uit te stralen dat Nederland irreguliere migranten niet met open armen zal ontvangen. Eerder hebben landen als Denemarken, Zweden, Noorwegen, Frankrijk, Italië, Hongarije en Polen vergelijkbare signalen afgegeven. Het effect van dergelijke signalen wordt door wetenschappers bestreden, hoewel Denemarken en Zweden aangeven dat hun maatregelen zeker effect hebben.

In andere West-Europese landen zijn ook ontwikkelingen zichtbaar naar strenger asielbeleid. **België** kreeg begin februari een nieuwe regering, die aangeeft "het strengste asielbeleid ooit" te willen gaan voeren. In **Oostenrijk** wordt onderhandeld over een nieuwe regering, maar ook daar wordt verwacht dat het vreemdelingebeleid restrictiever wordt. In **Duitsland** tenslotte vonden op 23 februari verkiezingen plaats. In de verkiezingscampagne werd al duidelijk dat ook Duitsland zal

opschuiven naar een strenger vreemdelingenbeleid: in welke mate zal afhangen van de onderhandelingen bij het vormen van een nieuwe regering.

Waar voorheen bij het strenger worden van het beleid in één van de landen werd gesproken over een waterbed-effect (als je de ene plek naar beneden duwt, gaat het in de rest van het bed omhoog), wordt er nu door bijna alle Europese landen ingezet op strenger beleid: ieder land lijkt te proberen strenger te zijn (of over te komen) dan de omringende landen. Wat dit voor gevolgen gaat hebben voor de verdeling van de asielmigranten binnen Europa is moeilijk te voorspellen.

7.3 Prognose

Prognoses zijn veelal gebaseerd op bekende patronen. Afhankelijk van wijzigingen in de omstandigheden worden verwachtingen geformuleerd voor de komende periode. De afgelopen maanden is er zoveel veranderd, dat het soms de vraag lijkt of we nog kunnen voortbouwen op de patronen die we voorheen kenden. Desondanks doen we hier een poging om vooruit te kijken.

Zoals in § 7.1 beschreven, lijken de pushfactoren nauwelijks afgenomen. Mogelijk reizen er wel minder Syriërs naar Europa. Syriërs zijn voor Nederland nog steeds de grootste groep binnen de asielinstroom. We moeten afwachten hoe zich dat de komende periode zal ontwikkelen. In januari 2024 dienden gemiddeld 260 Syriërs per week een asielaanvraag in, de voorlopige cijfers van januari 2025 duiden op een gemiddelde van 90 aanvragen per week.

Hoe de verdeling van asielzoekers zich binnen Europa gaat ontwikkelen is lastig in te schatten. Vooralsnog mag worden aangenomen dat de aanwezigheid van een diaspora aantrekkingskracht zal blijven uitoefenen op landgenoten. Welk effect de negatievere toon in het politieke debat over asielzoekers in diverse Europese landen gaat hebben is ongewis. Waar mogelijk zoeken deze landen naar mogelijkheden door aanpassingen in hun beleid minder aantrekkelijk te worden voor asielzoekers. Omdat diverse landen dit doen, is het de vraag of (en zo ja: hoe) dit effect zal hebben op de verdeling van asielzoekers binnen Europa.

Als er zich geen grote, nieuwe en onvoorziene ontwikkelingen voordoen, verwachten wij dat het aantal asielzoekers dat zich in Nederland meldt in eerste instantie redelijk stabiel zal blijven ten opzichte van de laatste maanden in 2024, met richting de zomer (door betere weersomstandigheden) de kans op een stijgende lijn.

Bijlage I Overzicht uitgelichte nationaliteiten

nationaliteit (in alfabetische volgorde)	uitgelicht in editie(s) van MGR Asiel van³³⁴ (in omgekeerd chronologische volgorde)
Algerijnen	2022 T3
Belarussen	2022 T1
Burgers van India	2023 voorjaar
Chinezen	2024 winter
Colombianen	2022 T3
Eritreeërs	2024 winter 2022 T2
Irakezen	2024 voorjaar 2023 voorjaar
Iraniërs	2022 T3
Jemenieten	2024 winter 2022 T2
Marokkanen	2023 najaar
Moldaviërs	2023 najaar
Oekraïners	2024 voorjaar 2022 T1
Pakistaniërs	2022 T1
Palestijnen	2024 najaar 2024 winter
Russen	2023 voorjaar 2022 T1
Soedanezen	2023 voorjaar
Somaliërs	2022 T2
Syriërs	2025 winter (huidig) 2024 najaar 2024 voorjaar 2023 najaar
Turken	2025 winter (huidig) 2024 najaar 2023 najaar

³³⁴ vanaf edities 2022